

ستوری

شماره ٦٣ ، ثور ١٣٩٢

صاحب امتیاز: وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی افغانستان

مدیر مسوول: د بهرنیو چارو وزارت ویاند او د اطلاعاتو رئیس

هیأت تحریر: سیامک هروی، نجیب روشن، سید حفیظ الله مودودی، یاسین رهیاب، دوکتور فرامرز تمنا، ډاکټر لطیف بهاند، ډاکټر محب سپین غر، خوره کاکړ، داکتر عبدالغفور آرزو، منیژه باختری، داوود پنجشیری، نصیر احمد اندیشه، محمد ناطقی

ویب سایت: www.mfa.gov.af

ایمیل آدرس: storai.mfa@gmail.com

تیلیفون: ۰۲۰۲۱۰۰۳۷۲

طرح و دیزاین: عبدالمتعال مصلح
www.afghangraphics.com

یادونه:

- د مجلې اداره د لیکنو په سمون او اوډون کې واک لري.
- د ستوري مجلې اداره د لیکوالانو د سیاسي، اقتصادي، فرهنګي او ټولنیزو لیکنو څخه هر کلی کوي.
- د ویاند دفتر او اطلاعاتو ریاست ته بشپړ حقونه خوندي دي.
- هغه لیکنې چې د لیکوال نو یې ذکر شوی وي الزاماً د بهرنیو چارو وزارت د رسمي سیاستونو استازیتوب نه کوي.
- د اخذ لیک (مأخذ) په یادولو سره د مجلې د لیکنو اخیستل جواز لري.
- ستوری په ورېا توګه ویشل کیږي.

وزارت امور خارجه

د بهرنیو چارو وزارت

Ministry of Foreign Affairs

isolation of the 1990s when we suffered, as we continue to suffer today, from terrorism and extremism exported from outside our borders.
Today, Afghanistan's flag flies proudly in the four corners of the world. With your support, we have achieved historic gains for the Afghan people in virtually all areas: the establishment and growing and continuing maturation of our young democracy, including an elected President, an elected national assembly and elected provincial councils, infrastructure development (from roads to electricity to telecommunications), education, healthcare, the freest and most independent media in the region and much more.
We readily realize that these historic accomplishments have come at the price of enormous shared sacrifices on the part of the Afghan people and all the nations that have stood with us, including those of the European Union. The sacrifices of your brave soldiers and your courageous aid workers and diplomats are real and they have brought visible, measurable changes in the lives of countless Afghans.
So I want to take this opportunity to renew the Afghan government and people's sincere and everlasting thanks and appreciation to the European Union and all its individual member states for standing with Afghanistan over the past decade and for your strong commitment of continuing, long-term support and assistance during the Transformation Decade.
Secondly, as we in Afghanistan continue our efforts to foster greater confidence, increased result-oriented cooperation and closer integration in the Heart of Asia region, including through the Istanbul Process, the historic success of the European Union project will continue to be a concrete and immensely rich model to study and learn from.
For example, the fact that in a little over fifty years, the countries within the European Union have so definitively come out of the trials, tribulations and tragedies of the 20th century and forged a dynamic, affluent and powerful union – to the benefit of all the people's of Europe and beyond – is an extremely encouraging example for us in this region.
In fact, as in the past, our region continues to suffer from very similar divisions, lack of trust and confidence and competing agendas that many present-day members of the European Union suffered from in the past. But just as visionary leaders in Europe realized that building confidence and integration, though requiring great patience, perseverance and hard work, is not only necessary but a win-win formula for everyone involved, we hope to achieve something similar through the Istanbul Process.
And I'm sure you'll agree with me when I say that this important effort has gained tremendous momentum since its inception in Turkey a mere 17 months ago.
Lastly, I want to be clear once again that we desire and are fully committed to further strengthening and broadening our existing strong friendship, partnership and cooperation with the European Union.
In this context, I would like to note with gratification the steady progress of our negotiations on a comprehensive Cooperation Agreement on Partnership and Development. We're at the very final stages of readying this immensely significant agreement from our side, and look forward to its early signing in the very near future. I would like to thank you, Ambassador Usackas, and all your colleagues in the EU here and in Brussels who've been part of the CAPD negotiations for their commitment and hard work.
The signing of the CAPD will open a new and exciting chapter of cooperation and partnership between Afghanistan and the European Union in all the areas that it covers for many, many years to come.
We will continue to need the help of the European Union and the rest of the international community as we work towards lasting peace, security and development in Afghanistan and as we strengthen the bonds of friendship and cooperation between our governments and peoples.
Thank you very much.

REMARKS OF H. E. DR. ZALMAI RASSOUL, FOREIGN MINISTER OF AFGHANISTAN AT THE EUROPE DAY CELEBRATION EU DELEGATION KABUL – 9 MAY 2013

Your Excellency Ambassador Usackas,
Excellencies, Dear Guests,
Ladies and Gentlemen,

It's an honour and my immense pleasure to be here with you to celebrate Europe Day today here in Kabul. So, thank you once again, Ambassador Usackas, for the kind invitation and for allowing me to say a few words.
I'd like to briefly touch upon three specific points here today.
Before I do that, let me convey my heartfelt congratulations to you and everyone else from the EU here on the occasion of this important day.
My first point is that with your support, Afghanistan has firmly come out of the tragically dark

ارشاد احمدی به حیث معین سیاسی وزارت امور خارجه مقرر شد

به اثر پیشنهاد وزارت امور خارجه و منظوری مقام عالی ریاست جمهوری اسلامی افغانستان آقای ارشاد احمدی بحیث معین سیاسی این وزارت مقرر شد.
قبلاً آقای جاوید لودین در این سمت اجرای وظیفه می کرد. آقای لودین که برای مدت بیشتر از دوسال در این پست خدمت نمود، از جوان ترین و مستعد ترین معین سیاسی وزارت امور خارجه بود، موصوف بعد از کناره گیری از موقف دولتی، به سکتور خصوصی پیوست.
در محفلی که به همین مناسبت در مقر وزارت امور خارجه تدویر یافته بود، تعدادی از وزرای کابینه و کارمندان عالیرتبه نهاد های دولت اشتراک داشتند.
داکتر زلمی رسول وزیر امور خارجه در این محفل گفت: «خوشحالم ازینکه از کارکرد های آقای جاوید لودین که از مدتی عضو فعال تیم دستگاه دیپلوماسی بودند، تقدیر بعمل میاوریم، پشتکار، خلاقیت ، حوصله مندی و درایت آقای لودین در پیشبرد موفقانه امور نقش اساسی داشته است که در شرایط بسیار حساس و سرنوشت ساز کشور همکار ما بودند».
آقای لودین نیز ضمن ابراز خورسندی از مدت کاری اش در وزارت امور خارجه، موفقیت های خود را حاصل همکاری ها و زحمات همکاران تحت رهنمود های خردمندانه شخص وزیر امور خارجه دانسته، گفت که با در نظرداشت سوابق کاری و توانمندی های آقای احمدی در این پست، تقرر موصوف یک انتخاب شایسته و بجا است.
آقای لودین همچنان ابراز امیدواری کرد تا با پیشبرد این مسوولیت توسط آقای ارشاد احمدی، دستآورد های بیشتری در عرصه تطبیق سیاست خارجی کشور نصیب وزارت امور خارجه و دولت افغانستان گردد.
آقای عبدالحی حیدر معین اداری نیز ضمن قدردانی از کار و فعالیت آقای لودین ابراز امیدواری کرد که در همکاری با آقای ارشاد احمدی بتوان به دستآوردهای بیشتری نایل آمد.
سپس آقای ارشاد احمدی ضمن ابراز امتنان از حسن نظر وزیر امور خارجه و اعتماد شخص جلالتماب رئیس جمهوری اسلامی افغانستان گفت که این اعتماد زمانی با ارزش تر میشود که در همکاری با سایر کارمندان وزارت امور خارجه بتوان امور محوله را به صورت موفقیت آمیز به پیش برد.
آقای احمدی همچنان گفت، «تقرر من بحیث معین سیاسی وزارت امور خارجه، یک چالش اختصاصی را نیز در برابر من قرار میدهد و آن توقع نسل جوان کشورم از من است. نسلی که من یکی از نماینده های آن به حساب می آیم. این نسل از متن جنگ و مهاجرت سربرآورده و امروز باید کارآیی خود را در بازسازی و التیام زخم های کشور، به نمایش بگذارد».
سخنرانان بعدی آقایان ویس برمک وزیر احیا و انکشاف دهات و محمد یاسین عثمانی رئیس کمیته مستقل مشترک نظارت و ارزیابی مبارزه با فساد اداری بود که هرکدام با مثبت ارزیابی نمودن اجراات آقای لودین، برای معین سیاسی جدید آرزوی موفقیت نمودند.
آقای ارشاد احمدی پیش از این در بخش های مختلف دستگاه حکومت، از جمله به حیث رئیس برنامه های مقام ریاست جمهوری، مشاور مقام ریاست جمهوری، معاون اداره عالی مبارزه با فساد اداری، مستشار وزیر مختار سفارت افغانستان در کانادا و رئیس پنجم سیاسی وزارت امور خارجه شایستگی و کارآیی لازم را نشان داده است.

رئیس جمهور کرزی پس از امضای تفاهمنامه همکاری های درازمدت با مقامات کشور فنلند

اهمیت امضای توافقنامه های همکاری درازمدت با کشور های اروپایی

حسیب نوری

حامد کرزی رئیس جمهوری اسلامی افغانستان در سفر به اروپا دو توافقنامۀ دراز مدت و یک تفاهم نامۀ همکاری با سه کشور اروپایی، امضأ کرد.

این سفر از فنلند آغاز شد، کشوریکه توافقنامه همکاری های درازمدت با حکومت افغانستان را بتاریخ ۱۰ ثور امضأ کرد.
انتظار می رود این توافقنامه پس از سال ۲۰۱٤ به مدت ده سال اجرا شود.
به اساس این توافقنامه جانب فنلند تعهد کرد که در بخش های مختلف از جمله تحکیم دموکراسی، اصلاحات اداری، انکشاف اقتصادی، آموزش نظامیان افغان و همچنان در بهبود وضیعت اقتصادی دختران و زنان در افغانستان سرمایه گذاری و همکاری خواهد کرد.
برای تحقق اهداف ذکر شده در توافقنامه، حکومت فنلند پس از سال ۲۰۱٤ میلادی برای یک دهه، سی میلیون یورو را در پروژه های انکشافی در افغانستان به مصرف خواهد رساند.
جیرکی کتینن نخست وزیر فنلند پس از امضای توافقنامه در یک کنفرانس خبری مشترک با حامد کرزی رئیس جمهوری اسلامی افغانستان، گفت که پس از سال ۲۰۱٤ کشورش رشد افغانستان در

بخش های ذکر شده در محتوای توافقنامه را بررسی و زیر نظر خواهد داشت.
آقای کتینن گفت: «فنلند علاقمند است تا افغانستان را در تلاش هایش برای رسیدن به صنعت و استخراج منابع معدنی نیز یاری رساند.»
به گفته او فنلند آماده است تا با تشویق متخصصان و کارشناسان خود افغانستان را در عرصه آموزش های لازم استخراج معادن کمک کند. او تأکید کرد که شرکت های فنلندی آماده هستند که در بخش های مختلف به ویژه معادن در افغانستان سرمایه گذاری کنند.
به اساس این موافقتنامه هر دو کشور در عرصه های سیاسی، امنیتی، اقتصادی، انکشافی، حکومتداری، تحکیم قانون و همچنان در عرصه های منطقوی و مهاجرین به همکاری های درازمدت خویش ادامه می دهند.
مطابق این سند، فنلند از پروسه صلح افغانستان به رهبری و مالکیت افغانستان حمایت می کند و از تلاش های شورای عالی صلح در این راستا ستایش می نماید.
در این سند ضمن اینکه هر دو جانب در عرصه مبارزه با تروریزم قویاً متعهد گردیدند، در آن به مسلکی بودن و تقویت نیروهای امنیتی افغانستان نیز تأکید شده است.
در این موافقتنامه چوکات همکاری ها برای افغانستان با ثبات و با امن مهم خوانده شده و تأکید گردیده است تا همکاری های بین المللی و منطقوی بتواند نقش افغانستان را در سازمان های مختلف منطقوی و بین المللی و سایر پروسه ها و مجالس، تحکیم بخشد.
به اساس این سند، حکومت فنلند مطابق تعهدات کنفرانس کابل و اعلامیه توکیو، ۵۰ در صد مساعدت های خویش را از طریق بودجه ملی افغانستان به مصرف می رساند.
همچنان حامد کرزی در شهر هلسنکی با آقای جرکی کتینن صدراعظم فنلند در قصر صدارت، آقای ایرو هینا لوما رئیس پارلمان، تیمو سوینی رئیس کمیته روابط خارجی و نمایندگان گروپ های پارلمانی فنلند در آن کشور طور جداگانه، دیدار کرد.
در این دیدار ها در مورد گسترش روابط میان دو کشور، پروسه انتقال مسوولیت های امنیتی در افغانستان، انتخابات آینده ریاست جمهوری، حکومتداری خوب، همکاری های پارلمانی، حقوق زنان و حقوق بشر، بحث و تبادل نظر شد.
صدر اعظم فنلند در دیدارش با حامد کرزی، یکبار دیگر بر حمایت کشورش از افغانستان اطمینان داده گفت : «فنلند در عرصه های معادن، جیولوجی و حفظ محیط زیست تجارب خوبی دارد و با توجه به این تجارب، می خواهیم در این عرصه ها نیز با دولت افغانستان همکاری نماید.»
حامد کرزی از نیت نیک مردم و حکومت فنلند در قبال افغانستان و همچنان از همکاری های آن کشور به افغانستان تشکری کرد و بر گسترش روابط میان دو کشور و تداوم همکاری های دراز مدت

رئیس جمهور کرزی با آقای جیرکی کتینن نخست وزیر فنلند پس از امضای تفاهمنامه همکاری های درازمدت

رئیس جمهور کرزی در حال امضای توافقنامه همکاری های درازمدت با کشور دنمارک

تأکید نمود.
همچنان رئیس جمهوری افغانستان در ملاقات با رئیس پارلمان فنلند، روابط پارلمانی میان دو کشور را مهم خواند.
در این دیدار رئیس پارلمان فنلند،از ظرفیت سازی در پارلمان افغانستان یاد آور شده، گفت: «ما آماده هستیم تا در زمینه ظرفیت سازی با پارلمان افغانستان نیز همکاری نماییم.»
حامد کرزی گسترش روابط میان پارلمان های افغانستان و فنلند و شریک نمودن تجربیات میان آنها را برای نزدیکی مردمان هر دو کشور مهم خوانده و از آن استقبال نمود.

همچنان حامد کرزی در ادامه سفرش به سه کشور اروپایی توافقنامه همکاری درازمدت را در کوپن هاگن پایتخت دنمارک، با مقامات این کشور امضأ کرد.

محتوای این توافقنامه ادامه همکاری در جهت تأمین امنیت و ثبات افغانستان پس از سال ۲۰۱٤ و تمویل پروژه های انکشافی خوانده شده است.
گفتنی است که افغانستان بر علاوه امضای موافقتنامه همکاری های دراز مدت با کشور های فنلند و دنمارک تا کنون با کشور های ایالات متحده امریکا، بریتانیا، آلمان، آسترالیا، ایتالیا، فرانسه، ناروی و هند نیز موافقتنامه های درازمدت ستراتیژیک را امضا نموده است.
قابل یادآوری است که رئیس جمهوری افغانستان طی اقامتش در کوپن هاگن، با افغان های مقیم دنمارک دیدار کرد.
در این دیدار افغانهای مقیم آنکشور مشکلات شانرا با رئیس جمهور مطرح و خواستار حل این مشکلات با مقامات دنمارکی شدند.

افغان های مقیم دنمارک از پیشروی نظامیان پاکستان و ساخت تأسیسات نظامی آنکشور در ولسوالی گوشته ولایت ننگرهار نگرانی خود را با رئیس جمهوری مطرح کردند.
آنان عملکرد نظامیان افغانستان در برابر مرزبانان پاکستانی را ستودند و از حامد کرزی خواستند تا جلو پیشروی های مرزبانان پاکستان در خاک شان را بگیرد.
در این دیدار حامد کرزی با اشاره بر پروسه صلح در کشور گفت: «حکومت افغانستان با استفاده از هر طریق ممکنه تلاش می کند تا در کشور صلح دایمی تأمین گردد.»
حامد کرزی همچنان در مورد آغاز مذاکرات روی موافقتنامه امنیتی میان افغانستان و امریکا معلومات داده، گفت: «افغانستان زمانی با امریکا موافقتنامه امنیتی را به امضأ میرساند که امضای این موافقتنامه، باعث برقراری صلح در کشور گردد.»
به همین گونه حامد کرزی رئیس جمهوری اسلامی افغانستان پس از امضای توافقنامه های همکاری با دولت های فنلند و دنمارک راهی استونیا شد.
حامد کرزی طی اقامتش در استونیا، با توماس هیندریک ایلویس رئیس جمهور آن کشور دیدار کرد.
در این دیدار هر دو جانب در مورد پروسه صلح افغانستان، انتقال مسوولیت های امنیتی از نیروهای بین المللی به نیروهای افغان، انتخابات آینده ریاست جمهوری و مسایل اقتصادی میان دو کشور، بحث و گفتگو نمودند.
حامد کرزی در این دیدار، از آقای توماس هیندریک ایلویس بخاطر دعوت وی و هیأت معیتی اش جهت سفر به کشور استونیا تشکری

کرده، گفت: افغانستان خواهان گسترش و تداوم روابط و همکاری در عرصه های مختلف با استونیا می باشد.
رئیس جمهور کشور از اعطای بورس های تحصیلی حکومت استونیا برای آموزش دیپلوماتان جوان افغان که در حال حاضر مصروف تحصیل در آن کشور اند، تشکری کرد و از حکومت استونیا خواست تا در زمینه آموزش و تقویت اردوی ملی و پولیس ملی افغانستان، نیز همکاری نماید.
حامد کرزی با اشاره بر مساعد بودن زمینه های سرمایه گذاری در سکتور صحت، سرمایه گذاران استونیا را تشویق نمود تا در این عرصه سرمایه گذاری کنند.
وی گفت: «مردم افغانستان برای مداوای یک مریضی عادی به کشور های هند، پاکستان و ترکیه میروند، اگر سرمایه گذاران استونیایی در این زمینه سرمایه گذاری کنند، از یک جانب افغانها از رفتن به خارج برای معالجه رهایی می یابند و از جانب دیگر سرمایه گذاران استونیایی منفعت خوبی بدست می آورند.»
در مقابل رئیس جمهور استونیا از تداوم همکاری های کشورش به افغانستان اطمینان داده، گفت: «در حال حاضر استونیا با پوهنځی کمپیوتر ساینس پوهنتون کابل همکاری دارد و از آنجائیکه استونیا تجارب خوبی در حکومتداری با استفاده از تکنالوژی معلوماتی یا IT دارد، می خواهد تجربه های خویش را با افغانستان شریک سازد و در این عرصه و بخش های دیگر همکاری نماید.»
به همین گونه حامد کرزی با آقای اندرس آن سیپ صدراعظم استونیا و رئیس پارلمان آن کشور طور جدا گانه ملاقات نمود.
در این ملاقات ها در مورد گسترش همکاری های دو جانبه، فرصت های سرمایه گذاری در افغانستان و توسعه روابط پارلمانی میان افغانستان و استونیا، بحث و تبادل نظر شد.
صدراعظم استونیا در ملاقاتش با حامدکرزی از همکاری کشورش در عرصه های مختلف به افغانستان اطمینان داده، گفت: استونیا در تعداد بورس های تحصیلی که برای آموزش دیپلوماتان جوان افغان فراهم کرده و در حال حاضر مصروف آموزش در استونیا هستند، افزایش بعمل آورده و همچنان در زمینۀ ظرفیت سازی در ادارات دولتی افغانستان، همکاری خواهد کرد.
رئیس جمهوری کشور، طی اقامتش در استونیا با رئیس پارلمان آن کشور نیز دیدار کرد.
در این دیدار هر دو جانب در مورد گسترش روابط افغانستان و استونیا در عرصه های سیاسی، اقتصادی و پارلمانی بحث و گفتگو کردند.
گفتنی است که رئیس جمهوری را در سفرش به کشورهای فنلند، استونیا و دنمارک، داکتر زلمی رسول وزیر امور خارجه، داکتر رنگین دادفر سپنتا مشاور امنیت ملی و یحیی معروفی وزیر مشاور در امور بین المللی، همراهی می کردند.

رئیس جمهور کرزی همراه با ملکه دیزی، کاخ امالینبورگ - دنمارک

گسترش روابط دیپلوماتیک؛ تثبیت جایگاه افغانستان در عرصه بین المللی

عارف محمدی

اگر نگاهی گذرا به گذشتهٔ روابط خارجی افغانستان بیندازیم، نخستین بار در زمان شاه امان الله خان، پادشاه افغانستان، روابط خارجی دولت افغانستان با کشور های دیگر به گونهٔ نظام مند، آغاز گردید. در این دوره افغانستان علاوه بر داشتن روابط سیاسی با شوروی سابق و بریتانیا، پس از اعلان استقلال، برای نخستین بار، نمایندگان سیاسی خویش را به کشور های ایران فرانسه، آلمان، و ایتالیا فرستاد و با عقد معاهدات، سفارت های این کشور ها نیز در کابل افتتاح گردید.

برقراری روابط دیپلوماتیک افغانستان با کشور های جهان به عنوان یک کشور مستقل می توانست زمینه ساز ایجاد و گسترش روابط تجاری، و توسعه در افغانستان شود؛ اما با سقوط دولت شاه امان الله روند گسترش روابط دیپلوماتیک افغانستان با سایر کشور ها نیز با مشکل مواجه شد.

افغانستان با گذر از فراز و فرود های رژیم های حکومتی، فصل جدیدی از تاریخ اش را آغاز نمود. با شروع دورهٔ جدید، افغانستان از انزوایی که در دورهٔ حکومت طالبان با آن رو به رو بود، بیرون آمده و به برقراری روابط گسترده با کشور های مختلف و سازمان های بین المللی آغاز نمود.

خروج افغانستان از انزوای زمان طالبان مهم ترین دستاورد سیاست خارجی افغانستان در یک دهه پس از حکومت طالبان قلمداد می شود. در این دهه، افغانستان با کشور ها و سازمان های منطقوی و بین المللی رابطه برقرار نموده و با اتخاذ سیاست چند جانبه گرایی، در راستای تحکیم و گسترش روابط دیپلوماتیک، از بین بردن مشکلات با همسایه ها و عدم دخالت در امور کشور های دیگر همواره تلاش

نموده است.
در طول ده سال گذشته، چالش های زیادی فراروی دولت افغانستان قرار داشته است.با وجودی که دولت افغانستان یک دولت جوان است، اما برای تعامل با چالش های فراراۀ خود، تلاش های زیادی کرده است. به صراحت می توان گفت که به تبع یک سیاست خارجی فعال، امروز ما دارای جوانترین و فعالترین دموکراسی در میان کشورهای همسایه و منطقه خود هستیم.
در یک دهه گذشته کنفرانس های مهم منطقوی و بین المللی مانند کنفرانس کشور های عضو ایکو، کنفرانس بین المللی کابل و کنفرانس کشور های قلب آسیا به ابتکار وزارت امور خارجه، در کشور برگزار گردیده است.
در جریان یک دهه گذشته دستگاه سیاست خارجی افغانستان کوشش کرده تا روابط خوبی را با همه کشور های همسایه، کشور های منطقه و همچنان با جهان اسلام ایجاد کند. داشتن روابط نیک با کشور های بزرگ و توسعه یافته دنیا و سازمان ناتو نقش افغانستان را در تحولات بین المللی بیشتر ساخته است. ادامۀ این روابط می تواند باعث ثبات، امنیت و توسعه نه تنها در افغانستان، بلکه در منطقه ما گردد.

گسترش روز افزون روابط دیپلوماتیک افغانستان با کشور های دیگر

پس از سقوط حکومت طالبان، کنفرانس بن نخستین کنفرانسی بود که تمام طرف های دخیل در مسایل افغانستان با اجماع کلی در مورد تشکیل دولت جدید در افغانستان به توافق رسیدند. این توافقات آغاز ایجاد و گسترش روابط افغانستان با کشور های دیگر بود. پس از روی کار آمدن دولت های موقت، انتقالی و دو دولت انتخابی، تا کنون دستگاه سیاست خارجی کشور کوشیده است تا از یک سو روابط تاریخی گذشتۀ خود را با دیگر کشور ها احیا کند، و از سوی دیگر به ایجاد روابط دوستانۀ جدید با کشور های دیگر بپردازد.
دولت افغانستان سه نمایندگی دایمی، ٤٧ سفارت و ١٩ جنرال قونسلی در خارج از کشور دارد. همچنان دولت افغانستان با ٢٣ سازمان بین المللی رابطۀ سازنده داشته و با ٧٦ کشور جهان روابط غیر مقیم دیپلوماتیک دارد. وزارت امور خارجه در نظر دارد تا نمایندگی جمهوری اسلامی افغانستان را در سازمان ناتو نیز ایجاد نماید. روابط افغانستان از طریق ایجاد نمایندگی های جدید در کشور های دیگر و بر عکس، در حال گسترش می باشد.
در حال حاضر ٤٠ کشور جهان و ٦ سازمان بین المللی در افغانستان نمایندگی سیاسی دارد. با وجود داشتن روابط نیک با کشور های همسایه، منطقه، عضو پیمان ناتو و دیگر قدرت های مهم بین المللی دولت افغانستان در صدد ایجاد رابطه با کشور های دیگر و استفاده از ظرفیت های موجود در روابط با این کشور هاست.

ایجاد سفارت افغانستان در برازیل و آذربایجان در راستای همین تلاش ها برای تقویت روابط با دیگر کشور هاست. اخیراً تعدادی از کشور های دیگر، سفیر های غیر مقیم شان را به دولت افغانستان معرفی نموده اند. کشورهای ارجنتاین، قطر، ویتنام، نیپال، نایجریا، آذربایجان، تایلند و کرواشیا از جمله کشور هاییست که به تازگی سفیر های غیر مقیم شان را به دولت افغانستان معرفی نموده اند. همچنان دولت کویت اخیراً از ایجاد سفارت شان در کابل خبر داده است.
در دیدار وزیر امور خارجه و معین سیاسی وزارت امور خارجه با سفیر های غیر مقیم کشور های مذکور، در مورد تقویت روابط میان افغانستان و این کشور ها و فرصت های سرمایه گذاری این کشور ها در افغانستان صحبت صورت گرفته و بر ثبات و توسعه افغانستان که زمینه ساز ثبات در منطقه خواهد بود تأکید صورت گرفته است.
با توجه به پایان حضور نیرو های خارجی و انتقال مسوولیت های سیاسی و امنیتی به دولت جمهوری اسلامی افغانستان، گسترش روابط با کشور های دور و نزدیک و ایجاد تعاملات سازنده، افغانستان را در رسیدن به ثبات و توسعه، کمک زیادی خواهد نمود.
داکتر زلمی رسول وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی افغانستان برای نخستین بار به تاریخ ٢٧ حوت ١٣٩١ طی سفری از زیلاند جدید و سپس آسترالیا دیدن نموده و از کمک های ملکی این دو کشور و قربانی های سربازان شان در افغانستان ستایش به عمل آورد. افغانستان روابط سیاسی خویش را با آسترالیا در سال ١٣٧٢ و با زیلاند جدید در سال ١٣٨٢ آغاز نموده است. برای نخستین بار افغانستان توانسته است با کشور های چون آسترالیا و زیلاند جدید روابط نزدیک ایجاد نموده و زمینه را برای همکاری های بیشتر در آینده مساعد سازد.
افزون بر گسترش روابط سیاسی با دیگر کشور ها، وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی افغانستان در طول یک دهۀ گذشته، توانسته است با برقراری روابط نیک با وزارت های خارجه کشور های دیگر و نهاد های بین المللی، زمینۀ آموزش های کوتاه مدت و دراز مدت را برای جوانان کشور مساعد ساخته و سهم فعالی در ایجاد ظرفیت در نهاد های دولتی افغانستان داشته باشد.
گسترش روابط دیپلوماتیک با کشور ها و سازمان های بین المللی برای ثبات و توسعۀ افغانستان در دراز مدت یک ضرورت اساسی است. تلاش دستگاه دیپلوماسی کشور و علاقه مندی کشور های دیگر برای ایجاد و تقویت روابط متقابل در رسیدن افغانستان به ثبات و توسعه نقش مؤثری خواهد داشت.

بحران سوریه

فضل الرحمن رحمانی

پیش در آمد؛

کشور سوریه پیش از شروع بهار عرب با جمعیت ۲۰ میلیونی(۷٤٪ سنی مذهب، ۱۰٪ علوی،۱۰٪ مسیحی و ٦٪ طوایف دیگر)، اقتصاد باثبات زراعتی و نیمه صنعتی و در حال رشد، نظام اقتدار گرا و سیکولار تحت رهبری حزب بعث با قلمرو فوق العاده مهم جیوپولیتک و جیواستراتیژیک (مرز مشترک با اسرائیل، اردن، عربستان، عراق، لبنان و ترکیه و راه داشتن به دریاهای بین المللی) با ثبات و قدرتمند بود. لیکن سوء رهبری حزب بعث و خانوادهٔ اسد که توأم با دیکتاتوری و بی اعتنایی به حقوق سیاسی و مدنی مردم، برقراری نظام پولیسی و اعمال خشونت بر ضد شهروندان بود، موجب نا رضایتی مردم گردیده و آنها منتظر فرصت برای ابراز نارضایتی خود بودند، بهار عرب که نسیم آزادی را در سراسر جهان عرب دمیده بود، همچنان با سقوط حکومت زین العابدین بن علی در تونس و محمد حسنی مبارک در مصر، خود باوری و اعتماد به نفس را نیز در میان توده های نا راضی ایجاد و عزم آنها را برای ساقط کردن نظام های دیکتاتوری و پیروزی حتمی جزم نمود.

اعتراضات ضد دولتی در سوریه اندکی بعد تر از سایر کشور های عربی آغاز گردید، نخستین اعتراض از شهر جنوب غربی درعا شروع شد. اعمال خشونت نیروهای دولتی و عدم تمکین به خواست های معترضین موجب گسترش دامنه اعتراضات به سایر شهرها گردید. البته خواست مخالفان از آغاز اعتراضات کنار رفتن بشار الاسد از قدرت بود که پذیرش آن از جانب اسد و رهبران طایفه علوی و مسیحی که از برقراری نظام افراط گرای اسلامی توسط معترضان سنی مذهب هراس داشتند، نا ممکن و غیرعملی بود. و از اینرو سوریه وارد جنگ داخلی میان نیروهای حکومتی و مخالفان گردید و بیشتر از دوسال از آن می گذرد و نتیجه آن تاکنون شصت هزار نفر کشته، دو میلیون آواره، از بین رفتن زیربنا های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی میباشد. اما سوال اینجاست که چه عواملی موجب طولانی شدن بحران در سوریه گردیده است؟ و آیا دورنمای روشن برای حل این بحران وجود دارد؟ هرچند با توجه به تعدد عوامل بحران و پیچیده گی آن، نمیتوان پاسخ روشن و جامع ارایه کرد، با این همه کوشش میگردد در ذیل به سوالات بالا پاسخ ارایه گردد.

عوامل بحران در سوریه؛

سوریه با توجه به موقعیت استراتیژیک و جایگاه بسیار حساس جیوپولیتکی خود در منطقه از دوران باستان صحنه بسیاری از رویدادها و وقایع مهم تاریخی بوده است. سوریه کنونی زمانی همراه با کشور های لبنان و فلسطین سرزمین شام را تشکیل میداند. تسلط بر سوریه برابر تسلط بر دریایی مدیترانه برای امپراتوری های باستانی بوده و از اهمیت بالایی برخوردار بوده است. سوریه الی بدست آوردن استقلال

جمعی از تظاهر کننده گان جوان در سوریه

خود در سال ۱۹٤٦م تحت سیطره امپراتوری های عباسی، ممالک مصر، ایوبی، عثمانی و فرانسه بوده است. سوریه از سال ۱۵۱٦ که به تصرف عثمانی ها در آمد برای چهار قرن بخش از قلمرو خلافت عثمانی محسوب میگردید و بر اساس قراداد سایس پیکو بجای استقلال، از طرف جامعهٔ ملل تحت قیمومیت فرانسه قرار گرفت. سوریه بعد از استقلال تا وفات حافظ الاسد حاکم پیشین سوریه، چهار مرحله ویژهٔ تاریخی را پشت سر گذاشته است. این مراحل عبارتند از: کودتاها، تدوین نظریه اتحاد، تسلط حزب بعث و جنبش معروف به اصلاحات به رهبری حافظ الاسد با کمک وهمکاری ارتش. با توجه به بافت جمعیتی سوریه و تعدد ادیان و مذاهب مختلف در آنکشور بعد از استقلال تا حاکمیت حزب بعث به رهبری حافظ الاسد از طایفه علوی، سوریه دچار کودتاهای پی درپی و بی ثباتی سیاسی بوده است. حافظ الاسد سیاست های منحصر بفرد خود را در اداره کشور داشت، درحالیکه رهبر حزب سیکولار بعث در سوریه بود، از ایران اسلامی در جنگ آنکشور با عراق حمایت کرد. همچنین در جهان عرب نیز داعیه حمایت از مقاومت فلسطین را دنبال میکرد و در عین زمان احزاب اسلامگرایی چون اخوان المسلمین را در داخل سوریه به شدت سرکوب می نمود و در عین حال با چشم پوشی از اختلافات با غرب به نفع غرب در جنگ آزادی کویت از عراق تحت رهبری ایالات متحده شرکت نمود. روی هم رفته با مرگ حافظ الاسد انتظار میرفت بشارالاسد که تحصیل یافته غرب و جوان بود تغییرات گسترده یی بسوی دموکراتیزه کردن فضای سیاسی، اجتماعی و بهبود شرایط اقتصادی در سوریه صورت گیرد. اما کند بودن روند اصلاحات و مخالفت سران نظامی و طایفه علوی امید مردم را به یأس مبدل نموده و آنها با الهام از بهار عرب که مجموعه یی از اعتراضات مردمی اعراب در مقابل نظام های مستبد و تمامیت خواه بود، اعتراضاتی را برای رسیدن به حقوق سیاسی و مدنی خود سازماندهی کردند. اما اعمال خشونت نیروهای دولتی برضد شهروندان معترض زمینه را برای جنگ داخلی مساعد نمود. اما در تداوم بحران نقش عوامل داخلی و خارجی برجسته بوده که به ترتیب در ذیل ذکر میگردد:

عوامل داخلی:

آ نچه که امروز در سوریه اتفاق می افتد را می توان به یک معادله توصیف نمود، اطراف معادله از یک طرف رژیم تمامیت خواه ، تک حزبی و مستبد و از طرف دیگر مخالفین و همه اجزای مذهبی و ملی خویش که بیش از چهار دهه زیر یوغ این رژیم قرارگرفته است، می باشد. در حالیکه ملت سوریه خواهان یک ساختار سیاسی است که آزادی، دموکراسی و حقوق شهروندی را در این کشور

تضمین کرده و انتقال مسالمت آمیز قدرت را از طریق تشکیل یک دولت دموکرات، مدنی و کثرت گرا میسر سازد. لیکن نفوذ عوامل القاعده در میان مخالفین و حمایت ضعیف جامعه بین المللی به ویژه امریکا، موجب ناکامی آنها در سقوط نظام اسد از قدرت گردیده است. همچنان نظام اسد با استفاده از قدرت ارتش نیرومند و حمایت قاطع دوستان بین المللی خود کماکان به کشتار مردم ادامه داده است.

عوامل خارجی:

حمایت کشور های خارجی به ویژه اعراب حاشیه خلیج فارس از مخالفین و حمایت ایران، روسیه و چین از نظام بشار الاسد، بحران سوریه را به موضوع داغ بین المللی تبدیل نموده است. از سوی دیگر این حمایت ها موجب دست نیافتن به راه حل بحران گردیده و نقش اساسی را در تداوم بحران داشته است. همچنین حمایت برخی از کشور ها از گروهای مختلف در سوریه به ویژه در میان مخالفان باعث تشتت و پراگنده گی در موضع گیری آنها گردیده است. طور مثال در حالیکه ترکیه و قطر از اخوان المسلمین در میان مخالفان حمایت میکنند، عربستان بطور مخفی از گروهای افراط گرا نظیر جبهه النصره و احرار الشام حمایت میکند. همچنین قوت گرفتن گروهای اسلام گرایی چون النصره که درین اواخر بیعت خود را به رهبر القاعده اعلام نموده در میان مخالفین، نگرانی جامعه بین المللی از جمله امریکا را در مورد افتادن سوریه به دست گروهای تروریستی موجب گردیده است. از سوی دیگر حفظ نظام سوریه که تنها متحد استراتیژیک روسیه در کنار دریای مدیترانه است برای روسها اهمیت حیاتی دارد و برای ایران سقوط نظام سوریه به رهبری بشار الاسد فاجعه استراتیژیک خواهد بود چون ضمن از دست دادن یک متحد بسیار قدرتمند و مهم در جهان عرب خط اتصال آنکشور با گروهای مقاومت (حزب الله لبنان و حماس در فلسطین) قطع میگردد و این امر تحت هیچ شرایط مورد قبول ایران نیست. روی هم رفته طی هفته های گذشته دیپلوماسی فعالی میان روسیه و امریکا برای حل این بحران بعد از بمباران یک منطقۀ نظامی توسط اسرائیل وجود داشته است. و در صورت اراده صادقانه برای حل آن میتواند به بن بست دوساله پایان دهد.

نتیجه

چنانکه در بالا تذکر رفت سوریه از اهمیت استراتیژیک و جایگاه بسیار حساس جیوپولیتیک برای طرف های بین المللی به ویژه روسیه و چین از یک طرف و اعراب و غرب از سوی دیگر برخوردار است. از اینرو هیچ یک از طرفهای مزبور نمیخواهند بازنده میدان نبرد در جنگ جاری آنکشور گردند. از سوی دیگر با توجه به دوساله شدن نبرد در آنکشور ثابت گردیده که جنگ راه حل نیست و هیچ یک از طرفهای جنگ قادر به حذف حریف از طریق جنگ نگردیده است.

در حالیکه دولت اسد با تکیه بر حمایت های دیپلوماتیک روسیه و چین و حمایت های مالی و تسلیحاتی ایران همچنان میدان نبرد است. عدم اتفاق و اتحاد میان مخالفان و نفوذ عناصر القاعده در میان آنها اعتماد بین المللی را نسبت به مخالفین سلب نموده و حتی خوشبین ترین کشورها نظیر فرانسه و بریتانیا اکنون در مورد شایستگی آنها برای جایگزینی با دولت اسد شک و تردید دارند. حامیان دولت اسد نیز با توجه به از دست دادن منافع اقتصادی و استراتیژیک خود با کنار رفتن بشار الاسد از قدرت، تا زمانیکه تضمین های لازم را از جانب مقابل دریافت نکنند، حاضر به قطع حمایت از نظام کنونی نیستند. اما در صورتی که قدرت های بزرگ چون روسیه و امریکا روی طرح جامع سیاسی برای حل بحران سوریه به توافق برسند و حامیان منطقوی خود را برای تطبیق آن تحت فشار قرار دهند، امکان برگشت صلح، ثبات و آرامش در سوریه متصور است. در غیرآن همچنان شاهد تداوم جنگ و خونریزی در آنکشور خواهیم بود.

یکی از جنگجویان مخالف حکومت سوریه

دا هم د یوې سترې افغان پېژندونکې میرمنی ژوند لیک چې خپل ټول ژوند یې پښتو ادب ته وربښلی دی .

الفتینا سرګیووفنا ګراسیمووا
Сергеевна Герасимова

د پخواني شوروي اتحاد او اوسنی روسیې دختیځو پېژندونکو،په تېره بیا د افغانستان پېژندونکو په منځ کې یوه پېژندل شوې څېره داکتره الفتینا سرګیووفنا ګراسیمووا ده. مېرمن ګراسیمووا پر ۱۹۲۵ کال په تاشکند کې زیږېدلې ده. پلار یې انجنیر وو. دا کورنۍ وروسته له ازبکستانه مسکو ته کډه شوې ده .

دغې استادې خپل ټول ژوند او عمر په مسکو کې تیر کړی دی .

نوموړې، پر ۱۹۴۹ کال دمسکو دختیځ پېژندنې انستیتوت د افغانستان څانګه پای ته رسولې ده او وروسته یې پر ۱۹۶۸ کال کې په افغاني ادبیاتوکې دوکتورا اخستې ده . دهغې د داکترۍ تزس ((د افغانستان دمعاصرو ادبیاتو د ودې لارې)) نومیده.

الفتینا ګراسیمووا ، اوس هم د روسیې دختیځ پېژندنې دانستیتوت د ادبیاتو په څانګه کې دافغانستان په تیره بیا د پښتو ادبیاتو په څېړنو لګیا ده.

هغې خپل ټول ژوند افغانستان او ددغه هېواد د ادبیاتو لوستنې او څېړنې ته ورکړی دی .

دغې څېړونکې ، پښتو ادبیات ، نه یوازې د رسمي ژوند او څېړنو د دندې لپاره ټاکلي بلکې له هغو سره دیوې بې سارې مینې په توګه لېوالتیا کوي .

هغې نه یوازې د افغانستان ، ددې هېواد د ادبیاتو او فرهنګ په اړه لیکنې او څېړنې کړې دي ، بلکې یو شمیر زیاتې فولکلوري او هنري پښتنې کیسي ، افسانې او شعرونه یې روسي ژبې ته ژباړلي دي.

هغې د پښتو ادبیاتو (شعر او نثر) په اړه زیات آثار لیکلي دي . په دې اړه ددې دکتابونو او مقالو شمیر اوس تر سلو پورې رسېږي.

دهغې د ځینو آثارو نومونه دادي:

۱- د افغانستان دمعاصرو ادبیاتو د ودې لارې ، ۱۹۶۸.

۲-دافغانستان ادبیات ، ۱۹۶۳ .

۳-دافغانستان ملي ادبیات، ۱۹۶۸.

۴-دافغانستان پښتو ادبیات (د۴۰مو۸۰کلونو په اوږدو کې).

مقالې

۱-په کابل کې خپرېږي ،۱۹۵۸.

۲-د عبدالروف بینوا دشعر موضوع او په هغو کې هېوادپالنه ، ۱۹۵۸.

۳-پښتو معاصرو ادبیاتو کې شرطي جمله ، ۱۹۵۹.

۴-دکابل مجله ، ۱۹۶۰.

۵-دافغاني معاصرو ادبیاتو ټولنیز اړخونه،۱۹۶۱.

افغانستان پېژندنه

دوکتور لطیف بهاند

د پخواني شوروي اتحاد او اوسني روسیې دختیځو پېژندونکو، داکتره الفتینا سرګیووفنا ګراسیموا

۶-د افغانستان ادبیات،۱۹۶۴.
۷-دپښتو ادبیاتو ځینې ریالستي اړخونه ،۱۹۶۵.
۸-دافغانستان ادبیات،۱۹۶۸.
۹-ماکسیم ګورکې دافغانستان په ادبیاتو کې،۱۹۶۸.
۱۰- دافغانستان ادبیات،۱۹۷۱.
۱۱-کابل مجله،د ۱۹۶۶او ۱۹۶۹ کلونو په اوړدو کې ،۱۹۷۱.
۱۲-دافغانستان په معاصرو ادبیاتو کې د اوښتون نښې،۱۹۷۳.
۱۳-په شپېتمو کلونو کې دافغانستانو دلنډو کیسو برخلیک،۱۹۷۴.
۱۴-افغاني ریالستیکي کیسې،۱۹۷۵.
۱۵-وږمه مجله،د ۱۹۷۲-۱۹۷۳کلونو په اوږدو کې،۱۹۷۶.
۱۶-پښتو ادبیات،۱۹۷۷.
۱۷-دافغانستان د ناول لیکنې په پیل کې دودیزه خوښونه،۱۹۷۷.
۱۸-دافغانستان د ادبیاتو په اړه،یادونه،۱۹۸۰.
۱۹-ادبیات،۱۹۸۱.
۲۰- دملت سندرغاړي ، د لایق دشعرونو پر روسې ژباړې سریزه ،۱۹۸۱.
۲۱- دافغانستان په پښتو نثر کې دنویو مضامینو پیدایښت ،۱۹۸۱.
۲۲-په اویایمو کلونو کې ،دافغانستان په پښتو ادبیاتو کې ملي دموکراتیک ، آرمانونه ،۱۹۸۲.
۲۳-په شلمه پېړۍ کې دافغانستان ادبیات،۱۹۸۶.
۲۴-پښتو ادبیات او شخصیتونه،۱۹۸۹.
۲۵-عبدالروف بینوا د دموکراتیکو ادبیاتوبنسټ ایښودونکی،۱۹۹۶.
۲۶-دګل پاچا الفت یاد،۱۹۹۷.
۲۷-روسي کلاسیک او د افغانستان ادبیات،۱۹۹۸.
۲۸-روسیي کلاسیک په افغاني ادبیاتو کې،۱۹۹۹.
۲۹-پوشکین په افغاني ادبیاتو کې،۲۰۰۰.
۳۰-صدیق الله رښتین،۱۹۹۸.
۳۱-فولکلور او ادبیات،۲۰۰۰.
۳۲-محمدي صاحب زاده،۲۰۰۰.
۳۳-په روسیه کې دافغانې ادبیاتو زده کړه،۲۰۰۲.
۳۴-حمزه شینواري دپښتو دمعاصر غزل پلار،۲۰۰۲.
۳۵-خوشال خان ، ۲۰۰۲.

داکتره الفتینا سرگیووفنا گراسیموا

۳۶- پښتو ادبیات او کلتوالې ،۲۰۰۴.
۳۷-ښار او دافغانانوبرخیلک،۲۰۰۵.
۳۸-پښتو ادبیات او کلتوالي ، دویمه برخه ، ۲۰۰۵.
۳۹-افغانان او لویدیزه نړی،۲۰۰۷
۴۰-د دایرة المعارف لپاره لیکنې:
۴۱-بایزید روښان،۱۹۶۴.
۴۲-آخوند درویزه،۱۹۶۴.
۴۳-جعفر غلام رحمان،۱۹۶۴.
۴۴ -شاه محمد ارشاد،۱۹۶۴.
۴۵-عبدالحي حبیبي،۱۹۶۷.
۴۶-کاظم خان شیدا،۱۹۹۰.
۴۷-شیرمحمد کاکړ،۱۹۹۰.
۴۸-عبدالروف بینوا،۱۹۹۰.
۴۹-گل پاچا الفت،۱۹۹۰.
۵۰-عبدالروف بېنوا،۱۹۹۲.
۵۱-پښتو ادبیات،۱۹۹۸
۵۲-غني خان غني،۱۹۹۸.
۵۳-ولي محمد توفان،۱۹۹۸.
۵۴-اجمل خټک،۱۹۹۸.
۵۵-حمزه شینواری،۱۹۹۸.

کره کتنیزې لیکنې:
۵۶-دافغانستان معاصر هنري نثر،۱۹۵۹.
۵۷-حبیب الله تږی او معاصر پښتو ادبیات،۱۹۶۱.
۵۸-د قیام الدین خادم خیالي دنیا،۱۹۶۲.
مېرمن گراسیووا اوس هم د پاخه عمر سره سره ، د روسیې د علومو آکاډمی د ختیځ پېژندنې انستیتوت د ادبیاتو په څانګه کې خپلو کارونو ته دوام ورکوي . او وروستی کار یې هغه اوږده مقاله ده چې د «جگړې او سولې» د رومان د پښتو ژبې پر ژباړې یې لیکلې ده .

په افغانستان کې د صنعت تاریخي بهیر

محمد داود نیازی

زموږ په لرغوني هيواد کې چې د زرګونو کلو تاريخ لري او ددې ټولې دورې په اوږدو کې د فرهنګ او مدنيتونو ځانګو ده په يو شمير سيمو، لکه کاپيسا، بګرام، هډه، باميان، آی خانم، ميرزکه او نورو کې د پلټنو او کيندنو په پايله کې داسې لاسي صنايع تر لاسه شوي چې د ډير ښه او لوړ هنر ذوق استازيتوب کوي.

دځينو تاريخپوهانو او لرغون پيژندويانو د اټکل له مخې ۹۰۰۰ کاله دمخه په آريانا کې د فلزاتو دوره پيل شوې چې د مس او قلعي ګډ مرکب د هډوکو او تيږو څخه د جوړو وسايلو ځای ونيو او بيا له نن نه پنځه زره کاله وړاندې دډول ډول مسکوکاتو،کلالي صنعت او ډيرو فلزي وسايل او لوښو لرونکي او وروسته د ميلاد په لومړي پيړۍ کې يې د ډيرو هلو ځلو په پايله کې دومره پرمختګ کړی دی چې خپلې ټولې اړتياوې يې په خپله پوره کړي او په ښه ډول يې خپل صنعت ته وده ورکړې ده او د زړه په مينه يې پاللي او راتلونکوته يې ښې تجربې پريښودې دلي او په بيلابيلو څانګو کې کلالي،ترکاڼي ،زرګري، آهنګري د قالينې، ټغر، ليمڅي، شړۍ او د نورو اوبدل. پوستين ګنډل ،خامک دوزي او داسې نورو کې يې د ستاينې وړ پرمختګونه کړي دي.

په افغانستان کې دلومړي ځل لپاره د امير دوست محمد خان په وخت کې له ماشيني صنعت څخه کار واخيستل شو. دا هغه وخت وو چې افغانانو دويمه جګړه له انګريزانو سره پای ته رسولې وه او په کابل کې د وسلو جوړولو يوه لومړنی فابريکه جوړه کړې وه چې له افغانانو پرته هندي او ايراني کارپوهانو هم پکې کار کاوه. تر امير دوست محمد خان وروسته د اميرشيرعلي خان په واکمنۍ کې د ټوپک جوړلو تر څنګ د يوشمير توپونو جوړل هم پيل شول او تر دې پرته د چاپ ماشين هم کابل ته راوړل شو چې دشمس النهار اخبار او يو شمېر کتابونه ،پوستي ټکټونه او دولتي فرمانونه به يې چاپول.خو دا هر څه د انګريزانو له دويمې پلا جګړې سره ډيرزيانمن او له ځنډ سره مخامخ شول.

کله چې ۱۸۸۰ميلادي کې عبدالرحمان خان واک ته ورسيد،د لرغونو ماشينونو تر فعالولو پرته يې په کابل کې د علم ګنج په نوم ماشين خانه جوړه کړه چې عسکري وسايل به يې پکې جوړول او له دې پرته يې سل لوی او واړه ماشينونه درلودل چې د چاپ،صابون جوړونې،شمع جوړونې او نورې چارې به په سرته رسېدلې، چې تقريبا ۶۰۰ ټنه فلزات په صنعتي محصولاتو بدليدل او ۵۰۰۰۰ تنو په کې کار کاو.

دامير حبيب الله خان په دوره کې ماشيني صنعت لاپسې وده وکړه په ۱۹۰۶ ميلادي کال کې دڅرمنو او بوټانو فابريکه فعاله شوه او د وړينو منسوجاتو فابريکې هم په کار پيل وکړ.د جبل السراج د بريښنا د فابريکې بنسټ هم کيښوول شو دا وخت د صنعتي کارکوونکو شمير د ۵۰۰۰۰ تنو په شاوخوا کې وو.کله چې غازي اميرامان الله خان د هيواد د خپلواکۍ اعلان وکړ د ټولنيزو،سياسي،فرهنګي او اقتصادي

مقامات اتاق های تجارت افغانستان حین افتتاح نمایشگاه محصولات افغانی در کابل

کارگر افغان در یکی از دستگاه های تولیدی افغانستان

چارو تر څنګ يې د صنعت پياوړتياته هم ډېره مخه وکړه.د ده په واکمنۍ کې دبرېښنادتوليد،مطبعو،دسمنتو صنعت ،بورې،ګوګړو،کاغذ جوړولو،ښيښې جوړولو،غوړايستلو ،دمېوود کنسروا کولو او نور ماشينونه واخېستل او هيواد ته راوړل شول.
خو کله چې امير حبيب الله خان د سقاوو زوي نهه مياشتې د اړودوړ دوره جوړه کړه دا هر څه په تپه ودريدل او ټول صنعتي کارونه پر ځاى ولاړ ول. ترهغه وروسته چې اعليحضرت محمد نادر خان واک ته ورسيد، نوموړي وکړاي شول په هيواد کې يو ځواکمن حکومت جوړ کړي، ټولې هغه صنعتي دستګاوې چې له فعاليته پاتې وې بيرته فعالې کړي او يو څه نوي ماشينونه يې هم هيواد ته را وارد کړل اود صابون جوړلو د فابريکې بنسټ يې هم کيښود،د موټر د ترميم فابريکه هم رامنځته شوه،د ترکانۍ فابريکه يې هم رامنځته کړه او همدارنګه په جبل السراج کې د ټوکر فابريکې هم په کار پيل وکړ. وروسته بيا اعليحضرت محمد ظاهر شاه او شهيد سردار محمدداود خان د واکمنيو په مهال کې د هيواد صنعتي کيدو ته ډېره پاملرنه وشوه او له بيلابيلو هيوادونو څخه سپک او درانه ماشينونه هيواد ته راوړل شول چې د هيواد په پلازمينه او ولايتونو کې يې فعاليت پيل کړ.

په کال ۱۳۵۲ هـ ش کې د هند په بې بدله مرستې د کابل د څرخي پله په سيمه کې صنعتي پارکونوپروژه فعاله شوه چې له خصوصي متشبثينو سره يې ډېره مرسته وکړه. له ۱۳۱۲-۱۳۵۲ هـ ش پورې دهيوادپه دولتي سکټور برسېره ملي پانګوالو ته هم د صنعتي فعاليتونو اجازه ورکړل شوه چې يو شمير شرکتونو له بهر څخه سپک او درانه ماشينونه هيواد ته راوړل او په کار يې پيل وکړ چې د دغو خصوصي پروژو شمير درې سوه ته رسيد چې په دې ډله کې د غالۍ جوړولو، وچلونې (خشکه شويې) ،تشناب کاغذ،کارتن جوړولو ،کشمش پاکۍ،اوبدلو ،يخ جوړولو ،نجارۍ ،بوټ جوړولو او يو شمير نورې فابريکې شاملې وې.خو کله چې په ۱۳۵۷ هـ ش کې د ثور د مياشتې په اوومه د يوې کودتا په ترڅ کې د افغانستان سياسي نظام بدل شو په پيل کې يې د يو شمير کمونستي هيوادنو له لورې يو شمير ماشينونه را وارد شول تر يو وخته يې کار هم وکړ خو وروسته يو شمير پانګوالو د زنداني کيدو او وژلو له امله په ټولو چارو کې بدلون رامنځته شو. کړاوالې پيل شوه او مقاومت داوم وموند. د هيواد په ولايتونوکې په صنعتي توليداتو کې د کميت او کيفيت له لحاظه ډېر کمښت رامنځته شو خوله دې ټولو ستونزو سره سره تر ۱۳۷۱هـ ش پورې په هيواد

زنان افغان مشغول کار در یکی از فابریکه های تولیدی در کابل

کې (۵۷٤)صنعتي او توليدي موسسو شتون درلود چې په دغو موسسو کې د بريښنا د انرژۍ ٤۱، د ډېروسکرو ۱۰، نفت او ګاز ۳،کيمياوي صنايع ۷۳، ساختماني صنايع ۱۸، د ماشين جوړولو او فلز کارۍ صنايع ۵۰، د درملو د توليد صنايع ۳،د چاپ او خپرونې صنايع ۲٦،د نجارۍ او کاغذ جوړولو صنايع ۱٦،خفيفه صنايع ۱٤۱،د ارتزاقي موادو صنايع ۱۲٤او نورې ٦۹موسسې شاملې وې.

له ۱۳۷۱ هـ ش کال څخه وروسته په هيواد کې د واک پر سر جګړې پيل شوې او دا پورتنۍ ټولې موسسې زياتره وسوزيدې ،ماشين آلات يې غلا شول تر هغه چې طالبان واک ته ورسيدل. هغوي هم پانګوالي ته زړه نه ښه کاو خو بيا هم يو شمير صنعتي کارونه وشول،په هيواد کې د موقتې اداري په رامنځته کيدو سره دصنعت په برخه کې هم ځينې پرمختګونه رامنځته شول. په کال ۱۳۹۰هـ ش کې د هيواد په داخلي ناخالص توليد کې دصنعت د سکتور ونډه ۲۱،۳٪ سلمه وه، او په کال ۱۳۸۸هـ ش کې د صنعت د سکتور د داخلي توليد ټوليز ارزښت ۸۹۹۱ميلونه افغاني،په ۱۳۸۹هـ ش کې۸۹٤۹ ميلونه افغاني او په کال ۱۳۹۰هـ ش ۱۰۵٦۲ميلونه افغاني وه. اوس مهال په افغانستان کې ۲۸۸صنعتي موسيسې د صنعتي توکو د توليد په برخه کې فعاليتونه تر سره کوي چې ۲۲۰۰۰هيوادوال په کې کار کوي اود هيواد مهم صنعتي توکي عبارت دي له: کېمياوي سرې، سمنټ، دارو، مالګه،کاغذ،تشناب، وړه، غوښه، سابونه، غير الکولي مشروبات او نور.

همدرانګه له ډېرو لرغونوزمانو راهيسې زموږ هېوادوال هم د لاسي صنايعو په جوړښت کې رول لري او ځينې تر اوسه لا هم دلاسي شيانو پر جوړښت اخته دي .له ډېر پخوا راهيسې زموږ په هېواد کې لاسي غالي، ليمڅي، ټغر، کنځي، لاس ماغوان، جرابې... او نور شيان اوبدل کيږي .

همدغسې په هېواد کې کندهارۍ غاړې، غاړکی، ګوتې، لاس بندونه، ملاوستني، بګړۍ... او نورتوکي اوبدل کيږي .په ځينو ځايونوکې له لرګيونه ډېر توکي لکه کړڅۍ(څمڅۍ)، مېزونه، ښاخۍ، راشپېلونه، صندلی، الماری، کاسې او دروازې جوړيږي .په هېوادکې له کاڼو او ډبرو نه هم ډېر اړين توکي لکه بغری، مېچنې او نور وسايل جوړېدل چې اوس ځينې توکي په انتيکو توکيو بدل شويدي .يو مهال ډېرو وګړيو له دغو توکو ډېره ګټه پورته کوله او ټول ژوند يې په همدغو توکو مخته روان او اوس هم ځينې هېوادوال ترې ګټه پورته کوي.

مکثی بر روابط سیاسی افغانستان و ترکیه

محمد رضا قاسمی

غازی امان الله خان و مصطفی کمال اتاترک، انقره، (۱۹۲۸)

منشاء روابط افغانستان با ترکیه از قرنها قبل آب می خورد، در واقع اساس این روابط را عناصر تاریخی و فرهنگی تشکیل می دهد. به عنوان مثال می توان از یکی از مشخصه های مهم فرهنگی ما یعنی مولانا جلال الدین محمد بلخی که در شهر بلخ افغانستان متولد گردیده و بعدها با خانواده اش به ترکیه مهاجرت نموده است یادآور شد که مطمئناً به مثابهٔ نماد با ارزشی در مسیر روابط تاریخی و دوستانه میان افغانستان و ترکیه نقش بسزایی داشته است.

در اوایل قرن بیستم میلادی جهان، دچار دگرگونی عمیقی که ثمرهٔ جنگ جهانی اول بود گردید. این دگرگونی ها در پی شکست و پیروزی های کشورهای درگیر جنگ به شکل چشمگیری در اکثر نقاط جهان نفوذ نموده تغییرات شگرفی را در بخش های سیاسی، نظامی، اقتصادی و فرهنگی در دولت ها به میان آورد. قیام ها و حس استقلال طلبانهٔ ملت ها در پی ضعف و ناتوانی روزافزون قدرت های امپریالیزم خسته از جنگ، سیر صعودی خویش را به اوج رسانید. افغانستان از اولین کشورهایی است که مبارزات استقلال طلبانه و آزادیخواهی خویش را بعد از جنگ جهانی اول آغاز و به زودترین فرصت نتیجهٔ مثمر را بدست آورد.

افغانستان به مثابه کشور مستقل و جهت نیل به اهداف سیاسی و پرستیژ خویش در سطح بین الملل کوشید تا حمایت سیاسی کشورهای بزرگ جهان را بدست آورده و روابط دراز مدتی را با آنها نهادینه سازد.

بنابر همین دلایل شاه امان الله بعد از سفرهای طولانی که در سال ۱۹۲۷ به اروپا داشت توانست به شکل قابل ملاحظهٔ حمایت سیاسی و اقتصادی کشورهای اروپایی را بدست آورد. که این مسئله در نوع خود دستآورد تاریخی و حیاتی برای افغانستان به شمار می رود. شاه امان الله در پایان سفر خویش از کشور ترکیه بازدید بعمل آورد. وی بخوبی می دانست که داشتن روابط نزدیک با وارث امپراطوری عثمانی اهمیت خاصی دارد. تجارب مصطفی کمال رهبر ترکیه می توانست الگوی مناسبی برای رهبر جوان افغان نیز باشد. چون هر دو کشور جنگ های مخرب و دگرگونی های سیاسی را تجربه کرده بودند. شباهت دیگری که میان این دو کشور وجود داشت این بود، هر دو ملت مسلمان در مسیر مدرنیزم و پیشرفت گام برداشته بودند. هر دو کشور خواهان داشتن روابط تنگاتنگ و مساوی با جهان بودند.

به همین دلیل رهبر جوان کشور در اوایل سالهای حکومتش، نماینده های خویش را به مسکو فرستاد و به تاریخ اول ماه مارچ ۱۹۲۱ هیأت های افغانی و ترک در آن شهر ملاقات نمودند. به نمایندگی از افغانستان جنرال محمد ولی خان و به نمایندگی از کشور ترکیه یوسف کمال تنگیرشنک و رضا نور، توافقنامه اتفاق افغانستان- ترکیه را به امضأ رسانیدند. این موافقتنامهٔ ده ماده یی اساس روابط سیاسی دو کشور نو تأسیس را تشکیل می دهد.

قابل یادآوریست که همه ساله از اول ماه مارچ به عنوان آغاز و

تأسیس روابط سیاسی و دوستی میان افغانستان و ترکیه از سوی دولت و مردم هر دوکشور تجلیل بعمل می آید.
بدنبال امضای توافقنامه میان دو کشور برای اولین بار نمایندگی سیاسی افغانستان در انقره تأسیس گردید. سلطان احمد خان به حیث سفیر از سوی شاه وقت به انقره معرفی گردید. فخرالدین پاشا نیز به عنوان اولین سفیر جمهوری ترکیه در کابل آغاز به کار کرد.
گرچه ظاهراً در نگاه اول این موافقتنامه دو جانبه کم اهمیت جلوه میکرد. چون دو کشور نو تأسیس، نه مرز مشترک و نه هم اردو و نظام توانا و با ثبات داشتند. اما در واقع برسمیت شناخته شدن افغانستان به عنوان یک کشور مستقل و آزاد از سوی ترکیه اهمیت زیادی داشت. غازی امان الله خان با دولت انگلیس آتش بس نموده بود اما مذاکرات صلح هنوز نتیجه مثبت نداده بود. روس ها نیز در امضای موافقتنامه با افغانستان تردید داشتند. در همچو وضعیت امضای موافقتنامه با ترکیه و برسمیت شناخته شدن افغانستان از سوی آن جمهوری برای کشور ما دستآورد مهمی محسوب می شد.
قبل از آغاز جنگ دوم جهانی، در جولای ۱۹۳٦، علیه تهدیدات و فشارها از سوی آلمان و ایتالیا در منطقه، افغانستان، ترکیه، ایران و عراق پیمان سعدآباد را ایجاد و تأسیس نمودند. که در نتیجه آن، از استعمار و نفوذ هرچه بیشتر آلمان نازی، ایتالیای فاشیست و اتحاد جماهیر سوسالیست شوروی در منطقه جلوگیری گردید.
هردو کشور دوست به هدف اینکه بتوانند در سطح روابط بین الملل بیشتر مطرح و مؤثر باشند از نزدیک به یک قرن بدینسو به مجادله و تلاش پرداخته اند. این تلاش ها مصادف با جنگهای استقلال و تأسیس دولت های جدید در هردو کشور بود که این خود هردو کشور نوپا را بهم نزدیکتر می ساخت. افغانستان دومین کشوری بود که جمهوری نو تأسیس به رهبری مارشال مصطفی کمال در ترکیه را برسمیت شناخت. هنوز هم مردم ترکیه از همکاریها و کمک های مادی و معنوی مردم افغانستان در دوره های مبارزات آزادی ترکها در جنگ جهانی اول و سالهای مجادلات استقلال کشورشان به خاطر دارند و با سپاس و به نیکی یاد می کنند. به همین منوال جمهوری ترکیه نیز برای مدرنیزه و توسعه افغانستان در همه ابعاد همکاری های شایانی نمود. به عنوان مثال می توان از ارسال استادان دانشگاه در بخش های طب، حقوق و علوم سیاسی برای آموزش جوانان افغانستان در سال های ۱۹۳۰ یاد نمود. در ایجاد و تأسیس نهادهای مانند مکتب ملکیه، آکادمی هنرهای زیبا و کنسرواتوار در کابل، ترکیه نقش مهمی ایفا نموده است.
کشور ترکیه به مثابه نقطه وصل و پل ارتباطی میان آسیا و اروپا و همچنین دهلیز غرب بروی خاور میانه می باشد. این کشور از بدو تأسیس اش در سال ۱۹۲۳، تنها کشور سیکولار در جهان اسلام است که بیشترین گرایش را به سوی غرب تا به امروز داشته است.

جمهوری ترکیه طی ۱۰ سال اخیر پیشرفت های چشمگیری در بخش های اقتصادی- سیاسی- نظامی داشته است. این کشور از نگاه توان اقتصادی جایگاه شانزدهم را در جهان دارد. اقتصاد ترکیه ترکیبی از صنایع بومی و مدرن است که روز به روز بر دامنه اش افزوده می‌شود. تولیدات فراوان زراعتی ترکیه درسال ۲۰۰۵ رتبه هفتم جهان را بدست آورد و در سال ۲۰۰٦ برای ۱۱.۲ فیصد از مردم ترکیه اشتغال ایجاد کرد. بخش خصوصی اقتصاد ترکیه نیز قوی و به سرعت در حال رشد است و نقش مهمی در صنایع پیشرفته تکنولوژیکی، بانکداری، حمل و نقل و ارتباطات دارد. در سال‌های اخیر اقتصاد ترکیه رشد خوبی داشته و رشد ۸.۹ فیصد و حتی تا مرز ۱۰،۵ فیصد را در سالهای اخیر به دست آورده است.
از نگاه نیروی نظامی نیز در سازمان نظامی ناتو بعد از ایالات متحده امریکا مقام دوم و در جهان مقام نهم را دارا میباشد. ازنقطه نظر سیاسی طی یک دهه اخیر کوشیده است تا جایگاه خویش را در سطح منطقه و جهان تثبیت و محکمتر نماید. سیاست های فعال خارجی متکی بر پالیسی «تقلیل مشکلات با همسایه ها به صفر» توانسته است به جز از سوریه با تمامی همسایگانش به روابط سیاسی- نظامی-اقتصادی خویش وسعت بیشتر بخشد، در سطح منطقه و جهان نیز با داشتن عضویت در سازمان های مختلف منطقوی و بین المللی جایگاه خویش را مستحکم تر نموده در همه عرصه های سیاسی اقتصادی کوشیده است نقش فعال و سازنده یی ایفا نماید.

چند نکته ی در مورد روابط خارجی جمهوری ترکیه:

جمهوری ترکیه یکی از اعضای مؤسس سازمان ملل متحد در سال (۱۹٤۵)، سازمان همکاریهای توسعه اقتصادی (OECD) در سال (۱۹٦۱)، سازمان کنفرانس اسلامی (OIC) در سال (۱۹٦۹)، سازمان همکاریهای امنیتی اروپا (OSCE، در سال ۱۹۷۳)، سازمان همکاریهای اقتصادی (ECO، در سال ۱۹۸۵)، سازمان همکاریهای اقتصادی کشورهای بحیره سیاه (BSEC، در سال ۱۹۹۲)، سازمان هشت کشور در حال توسعه (D-۸، در سال ۱۹۹۷) و گروه ۲۰ کشور اقتصاد بزرگ (G-۲۰، در سال ۱۹۹۹) شد. همچنان این کشور به تاریخ ۱۷ اکتوبر ۲۰۰۸ به عنوان عضو غیر دایمی شورای امنیت ملل متحد برگزیده شد، که این عضویت به شکل مؤثرش از اول جنوری ۲۰۰۹ آغاز گردید. باری، این کشور در سالهای ۱۹۵۱- ۱۹۵۲ و ۱۹۵٤- ۱۹۵۵ و ۱۹٦۱ نیز عضویت غیر دایمی شورای امنیت ملل متحد را داشته است.
در مسیر سنتی تمایل به غرب، «روابط نزدیک با غرب» همیشه بخش مرکزی سیاست خارجی جمهوری ترکیه را تشکیل داده است. این کشور یکی از اعضای مؤسس شورای اروپا در سال ۱۹٤۹ میباشد که برای عضویت در جامعه اقتصادی اروپا در سال ۱۹۵۹ مراجعه

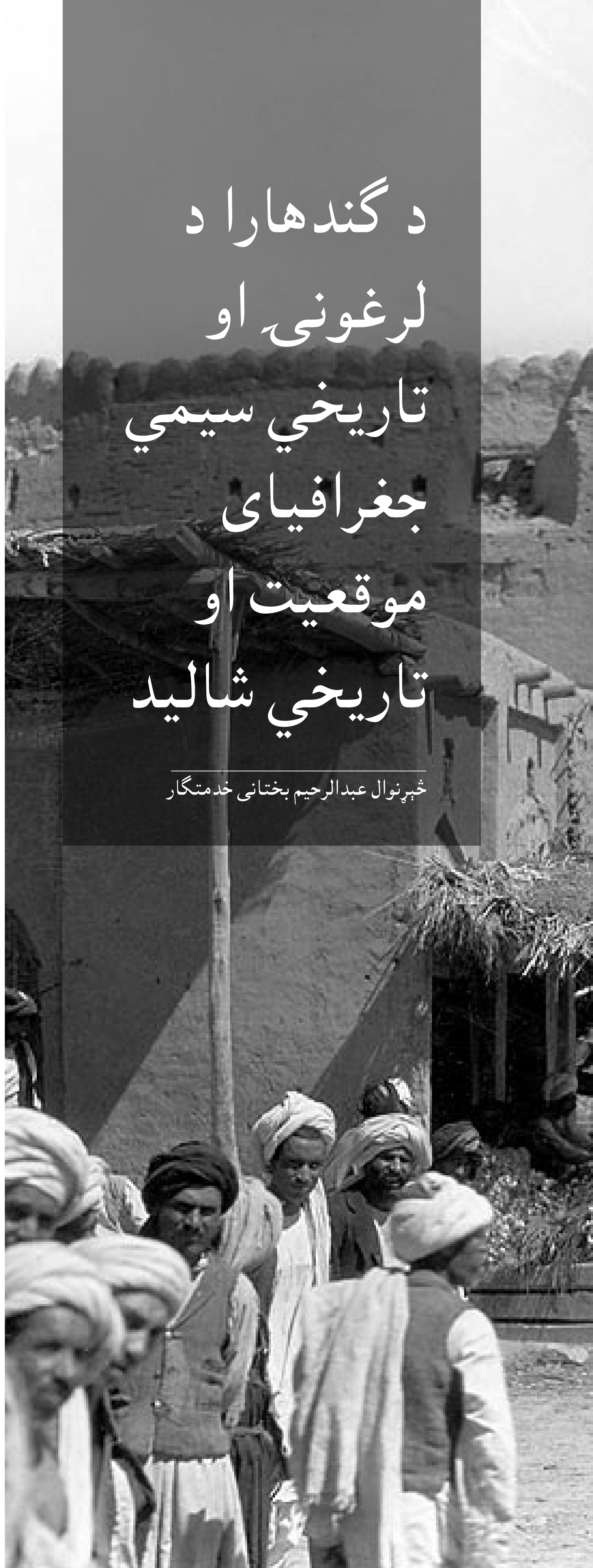
رئیس جمهور کرزی با آقای عبدالله گل رئیس جمهور ترکیه ، استانبول

کرد و در سال ۱۹۶۳ عضویت شراکت این جامعه را بدست آورد. بعد از چندین دهه مذاکرات سیاسی، در سال ۱۹۸۷ ترکیه برای عضویت کامل در جامعه اقتصادی اروپا رسماً مراجعه نمود، عضویت نیمه اتحادیه اروپا را در سال ۱۹۹۲ بدست آورد. در سال ۱۹۹۵ به اتحادیه گمرکات اروپا ملحق گردید و از سال ۲۰۰۵ بدینسو در حال مذاکرات رسمی جهت الحاق کامل با اتحادیه اروپا میباشد.
این کشور همچنین عضویت مستقیم و یا غیر مستقیم در سازمان های دیگر منطقوی و بین المللی را نیز دارد، مانند: سازمان قاره آسیا- اروپا (مهمان)، کنفرانس تدابیر متقابل و امنیتی آسیا، محکمه حقوق بشر اروپا، اتحادیه کشورهای جنوب شرق آسیا (ناظر)، نهاد همکاریهای جنوب شرق اروپا، نهاد بین المللی روابط نژادی، حقوق بشر و جیوپولتیکی قفقاز (مهمان)، انترپول. همچنین این کشور عضویت سازمان های اقتصادی ذیل را دارا میباشد، سازمان تجارت جهانی (۱۹۹۵)، فوروم اقتصادی جهانی (مهمان)، گروه کاری جلوگیری از پول شویی (۱۹۹۱)، صندوق بین المللی پول. ترکیه همچنین عضویت سازمان های نظامی چون، ناتو و گروه همکاریهای بحری بحیرهٔ سیاه (BLACKSEAFOR) را نیز دارا می باشد.
به دنبال حملات یازدهم سپتامبر، ایالات متحده امریکا با توجیه اینکه حملات تروریستی در افغانستان طرح ریزی گردیده در هفتم اکتوبر ۲۰۰۱ در چارچوب سازمان پیمان اتلانتیک شمالی علیه امارت طالبان دست به حملات نظامی زد. این حملات یکماه ادامه داشت تا اینکه نیروهای طالبان کابل را به قوت های ناتو رها کرده و به جنوب افغانستان عقب نشینی کردند.
جمهوری ترکیه که شاهد و ناظر بر همه تحولات در افغانستان بود، خود عملاً نیز دست بکار شد و با اعزام نیروی ۲۶۰ نفری در چارچوب ناتو در تأمین صلح و ثبات فعالانه نقش ایفا کرد. روابط افغانستان و ترکیه از سال ۲۰۰۱ بدینسو به شکل گسترده یی نهادینه شده است. جمهوری ترکیه با داشتن ۱۸٤٥ عسکر در چوکات آیساف، در تأمین صلح و امنیت شهر کابل همکاری مینماید. همچنین این کشور بازسازی ولایت وردک را تحت نام پی آر تی عهده دار میباشد.
در چهارم اپریل ۲۰۰۲ جلالتمآب حامدکرزی رئیس جمهوری کشور برای اولین بار طی سفر رسمی از کشور ترکیه بازدید بعمل آورد. در بیستم نوامبر ۲۰۰۵ رجب طیب اردوغان به عنوان اولین نخست وزیر جمهوری ترکیه از افغانستان دیدن نمود.
متناسب به گذشته روابط تاریخی و فرهنگی میان دو کشور دوست، جمهوری ترکیه به همکاری های خویش با افغانستان در همه ابعاد ادامه می دهد. کمک و همکاری های جمهوری ترکیه را میتوان به بخش های، اقتصادی، صحی، نظامی، فرهنگی و همکاری های منطقوی تقسیم نمود.

د ګندهارا د لرغونې او تاريخي سيمي جغرافياى موقعيت او تاريخي شاليد

څېړنوال عبدالرحيم بختاني خدمتګار

ګندهارا د افغانستان هغه لرغونې او تاريخي سيمه ده ، چې ډېر اوږد تاريخ لري ، او د تاريخ په اوږدو کې دا سيمه د اقتصادي او فرهنګي له پلوه د اهميت وړ سيمه تيره شوې ده . دې سيمې په اوسنۍ زمانه کې هم خپل اقتصادي او فرهنګي ارزښت له لاسه نه دی ورکړې . په دې لنډه ليکنه کې ددې سيمې د جغرافياي موقعيت په اړه به لنډه څېړنه وشی. د ګندهارا تاريخي سيمه د کابل سيند د پيل نه تر پايه پورې ټولې سيمې چې ددې سيند شاوخوا ته پراته دي راځي.
د ګندهارا د جغرافيايي موقعيت په اړه ډېرو پوهانو او محققينو د لرغوني معتبرو منابعو له مخې څېړنې ترسره کړي دي او ددې څېړنې په نتيجه کې دا ثابته شوې ده چې د ګندهارا سيمه همدغه د کابل سيند شاوخوا سيمې دي . د افغانستان نامتو لرغون پېژندونکي او مورخ ښاغلي علي احمد کهزاد ددې سيمې د جغرافيايي موقعيت په اړه ليکي : ((د ګندهارا سيمه د کابل د دري څخه تر پيښوره پورې ټولي سيمې په برکې نيسي ، د کابل سيند او د هغه مرستيالان ددې سيمې څخه تيريږی. ګندهارا د پراخو ورشوګانو او ځنګلي سيمو په لرلو سره د حيواناتو د روزلو لپاره ډېر مساعد ځای دی او ددې ځای اوزې په ډېرو لرغونو سندرو کې ستايل شوي ده)) ۱ .
د ګندهارا سيمه د تاريخ په مختلفو دورو کې په مختلفو نومونو ياد شوی دی . پوهنوال رسول باوری ددې سيمې د مختلفو نومونو او همدارنګه ددې سيمې دستر فرهنګي مرکز په اړه داسي ليکي : «پخواني مورخينو او پوهانو د لرغوني افغانستان ختيځې چې د اوسنې هند تر شمالي څنډو رسيدلې، د ګندهارا په نوم يادي کړي دي». يوناني مورخ هير و دوت او سترابون د ګندهارا سيمه په خپلو آثارو کې د ګنداريس په نوم ثبت کړي ده ، چې د کابل او کنړ تر منځ پرتې سيمي يې په برکې نيولي . ددې سره سره چې د مقدوني اسکندر په دوره کې د ګندهارا نوم نه دی ياد شوی ، خو د يونان او باختري دورې حکمرانانو په آثارو کې چې د لرغوني افغانستان پرټولو حدودو واکمن وه، دا سيمه د ګنداراتي (Gandarati) او يا ګنداروا (Gandarwa) په نوم ياده کړيده ، چې ناګاهارا (ننګرهار) ، کوهش (کونړ) ، پورا شاپورا (پيښور) ، سراسواتی (سوات) سيمې پکښې شاملې دي.
د ګندهارا يو ستر فرهنګي مرکز د اوسنې جلال آباد مرکز ته څېرمه د هډې سيمه ده چې په پخوانيو متونو کې د هيلو په نوم ياده شويده . هيلو د لرغونو بودايانو د تبرک ځای او د هغو د عبادت ستر ټاټوبی وو . په هغو يو نليکونو کې چې د چيني زايرانو څخه راپاته دي ، ددې سيمې په هکله په زړه پورې او ارزښتناک معلومات شته . فاهيان لومړنی چيني زاير و چې په ٤٢۰ ميلادي کال يې د هډې ليدنه کړيده. له هغه وروسته سوينګ يون په ٥٢۰ ميلاد کال کې هډې ته راغلی او نامتو چيني زاير هوونتسنګ په ٦٤۰ ميلادي کال هډه ليدلې او په دې اړوند زيات مطالب په خپلو ليکنو کې ثبت کړيدي)) (۲) .

چهل زینه یکی از اماکن دیدنی در ولایت قندهار

اکاډیمیسن پوهاند عبدالشکور رشاد د لرغوني منابعو په استناد د
ګندهارا د جغرافیوي موقعیت او ددې سیمې د مساحت په اړه داسې
لیکي : ((ګندهارا د افغانستان یوه ډیره زړه ، تاریخي او پخوانی سیمه
ده ، چې پخپل وخت کې د علم او مدنیت زانګو بلل کیدله او د
ګندهاري مدنیت په نامه یو مدنیت یادیږي . هیوان څانګ او فاهیان د
ګندهارا د سیمې اوږده چې له شرق څخه غرب ته دی زر ((لیه)) ښیي
او سور یې چې د سوات له لمنو څخه بیا تر کوهاټه پورې رسیږي
، اته سوه ((لیه)) ښیي ، خو دغه اندازه چې مونږ په خپل حساب
باندې را واړوو ، له زرو ((لیو)) څخه یو سلو شپږ شپیته میله او له اته
سوه ((لیو)) څخه یوسلو دري دیرش میله جوړیږي . دا ساحه دوی
ګندهارا بللې او د ګندهارا شرقي سیمې یې لغمان او ننګرهار ښودلې
او دا شرط هم دوی ذکر کړی ، چې د کابل رود د واړو خواوو
آبادئ ته ګندهارا وایي او د کابل رود یې په منځ کې بهیږي)) ۳
د افغانستان یو بل نامتو مورخ میر غلام محمد غبار د ګندهارا د
تاریخي سیمې د جغرافیوی موقعیت په اړه ژوره او هر اړخیزه څیړنه
کړی ده، ددې سیمې د موقعیت په اړه داسې لیکي : د ګندهارا ولایت
د افغانستان په ختیځه برخه پروت دی . د هغه ختیځ لور ته یې د سند
سیند ، لویدیځ لور ته یې د هندوکش غرونه ، سوېل لورته یې د پاختیا
(پکتیا) ولایت او زابل او شمال لور ته یې چترال ، نورستان او پنجشیر
پروت دی . د ګندهارا په مربوطاتو کې د پیښور ، اتک ، هشنغر ،
سوات ، باجوړ ، بونیر ، کابل ، لوګر ، وردک او کاپیسا سیمې دي .
د ګندهارا ډیر لرغوني ښار بګرام دی . د ګندهارا پورې مربوط نورې
سیمې په لاندې ډول دي : کابل ، پیښور ، اتک ، چاریکار ، نوښار ،
برکي راجان ،جلال آباد ، تکري ، مندرور ، د لغمان چهار باغ ، اسمار
، ښیوه او شیګي، چغه سرای ، لعل پور ، جلالر ، شب قدر ، دیره ،
امبیله ، تره کي ، میان قلعه ، ناوه ګی او نور ٤.
د پورتنیو لیکنو څخه د ګندهارا د لرغوني سیمي جغرافیایي موقیعت
څرګند شو . د ګندهارا سیمه د کابل سیند د پیل څخه تر پایه پورې
د سیند دواړو خواوې ټولې علاقې پکې شامل دي . همدارنګه هغه
سیندونه چې د کابل سیند سره ګډیږي . ددې سیندونو شاوخوا ټولې
علاقې د ګندهارا سیمې پورې تړلې ده .
د ګندهارا لرغونې سیمه د ښه جغرافیایي موقعیت او آبادي ځمکي
له امله د تاریخ په اوږدو کې د بهرنیو یرغلګرو د یرغلونو مرکز وو.
د میلاد څخه ډیر کلونه پخوا د سکندر مقدوني د زمانې څخه تر
معاصري دوري پورې په دې سیمه کې بهرني یرغلګرو خپلو یرغلونو
ته دوام ورکړي دی . د ګندهارا په سیمه کې ددې یرغلونو لړۍ ډیر
اوږد تاریخ لري ، په دې برخه کې د ګندهارا په سیمه باندې د تاریخ
په مختلفو د ورو کې د ځینو مهمو بهرنیو یرغلونو په اړه لنډ معلومات
وړاندې کیږي .

په ویدي سرودنو کې د ګندهارا سیمه :

ویدي سرودنه د افغانستان او سیمې د لرغونو تاریخي منابعو څخه
شمیرل کیږي . ویدي سرودنه نژدې دوه زره کاله مخکې د میلادنه
لیکل شوی ده . په دې سرودنو کې د افغانستان او سیمې د تاریخ او
جغرافي په اړه په زړه پورې معلومات وړاندې کړی ده . په ویدي
سرودنو کې د ګندهارا د لرغوني سیمې د سیندونو او ددې سیمې
د اقتصادي اهمیت په اړه هم ډیر موضوعات لري . ((د ریګوید په
سردونو کې د افغاني سیمې د ډیرو سیندونو یادونه شوې ده لکه
سنده هو (سند) ، کوبها (کابل) ، ګوماتې (ګومل) ، کرومو (کورم) ،
سویتي (سوات) ورکه (کونړ) رودونه او ګندهارا (کابل مجرا))) ۵
د ریګ ویدا سرودونه په تفصیل سره د کابل سیند او د هغه د
مرستیالانو په اړه یادونه کوي . د ګندهارا سیمه ، چې د کابل درې
څخه پیلیږي او تر پیښوره پورې دوام کوي، د کابل سیند او د هغه
مرستیالان ددې سیمې څخه تیریږي. د کلکتې کالج د تاریخ استاد
((شاندارس)) د ریګ ویدا د سرودونو له مخې د ګندهارا سیمه داسې

نمایی از شهر قدیم قندهار

معرف کوي : دغه سیمه یوه حاصلخیز سیمه ده ، د اوزو او پسونو رمې پکې ډیرې دي . ددې ځای ښاروی د اسکندر مقدونې تر زمانې ، حتی تر نننه پورې شهرت لری. ۶.
د پورتنیو معلوماتو نه څرگندیږي چې د گندهارا لرغونې سیمه نژدې ۲۰۰۰ کاله د میلاد مخکې چې په تاریخ کې د ویدي مدنیت په دوره یادیږي د اهمیت وړ سیمه تیره شوې ده او د هم هغه زمانې نه تر اوسه پورې خپل جغرافیوي او اقتصادي ارزښت له لاسه نه دی ورکړی .

د گندهارا پر سیمه باندې د اسکندر مقدوني یرغلونه :

یونانی پاچا سکندر مقدوني د نورو سېمو د نیولو څخه وروسته په ۳۳۰ قبل میلاد کې د افغانستان خواته خپل یرغلونو ته دوام ورکړ . د افغانستان د نورو سیمو د نیولو څخه وروسته د گندهارا د لرغوني سیمې د نیولو لپاره ملا وتړله . د گندهارا پر سیمه باندې د سکندر مقدوني د یرغلونو په اړه پوهاند عبدالحی حبیبی داسې لیکي: ((سکندر دپارو پامیزاد د خاواک درې له لارې کاپیسا ته و اوښت ، نیکاتور یې د هغه ځای حکمران وټاکه او د کابل د ناوې حکمراني یې تیر یاسپ ته وسپارله ، دی د درو ننټې له لارې د کونړ ناوې ته ورغی او له هغه ځایه څخه اسمار ، باجوړ او جندول ته لاړ ، خو د لارې په هره برخه کې خلکو جگړې ورسره وکړې .
په هغه جگړه کې چې د کونړ له اسپیزو ((غالباً او سنیو یوسفزیو)) سره یې وکړه ، څلویښت زره بندیان او دوه سوه او دیرش زره غوایي یې په چور او چپاول ونیول او هغو لښکرو چې د هفستیون او پردیکاس په مشرۍ د کابل سیند له لارې د ټکسیلا د پاچا ((امپهی)) په لارښوونه د پیښور او چار سدی او ویهند د سیمو د نیولو لپاره استول شوې وې ، هغه سیمې تر سنده ونیولې . سکندر د کونړ په سیمو کې تر باجوړ پورې د پښتنو له خورا کلک مقاومت سره مخامخ شو ، د هغو سیمو په جگړو کې دوه ځله ټپي شو .۷
د گندهارا د لرغونې سیمې موقعیت د کابل سیند او د هغه د مرستیالانو شاوخوا سیمې په برکې نیسي . د کاپیسا ، درونټې ، کنړ ، اسمار ، باجوړ ، پیښور او چار سدي سیمې د گندهارا د مهمو سیمو څخه شمیرل کیږي . سکندر مقدوني ددې سیمو د نیولو لپاره ډیر مالي او ځاني تلفات ورکړل او د سیمې خلکو ته هم ډیر مالي او ځاني زیانونه ورسول . په پای کې د همدې سیمې د خلکو د کلک مقاومت سره مخامخ شو او په همدې ځای کې ټپي او د ماتي سره مخامخ شو.

نمایی از شهر قدیم قندهار

د گندهارا سیمه د کوشاني پاچاهانو په دوره کې :

کوشاني پاچاهانو د افغانستان او سیمې د مهمو پاچاهانو له جملې څخه شمیرل کیږي . دغه پاچاهان د ٤٠ نه تر ۲۲۰ ز کاله پورې په افغانستان حاکمیت درلود ، چې ددوي د حاکمیت مهمې سیمې د گندهارا سیمې تشکیلوي . ((په افغانستان کې د کوشاني پاچاهانو له جملې څخه ډیر نامتو پاچا – کنشکا – و ، چې د ۱۲۰ ز کال نه تر ۱٦٠ زکاله پورې پاچاهي وکړ . دا پاچا د لرغوني افغانستان پلازمینه د هندوکش د شمال نه د هندوکش جنوب لور ته را نقل کړ، په کاپیسا کې بگرام د هغه د اوړي مرکز او پیښور د هغه د ژمي مرکز و)) ۸

په دې ترتیب سره د کوشاني پاچاهانو د اوړي او ژمي مرکز د گندهارا سیمه شوه ، په همدې دلیل د کوشاني دورې پورې مربوط ډیر لرغوني آثار د همدې ځای څخه لاسته راغلي دی او دا سیمه ددوي د حاکمیت مرکزي او مهمه سیمه وه. په کوشاني دوره او ځانگړي توگه د کنشکا پاچا په دوره کې د گندهارا د سیمې د مدنیت او تاریخي د اهمیت په اړه اکادیمیسن پوهاند عبدالشکور رشاد داسې لیکي: ((د گندهارا صنعت د باختر او یوناني صنعت په سلسله کې خو را هم مدنیت وو. دلته د صنعت یو خاص مکتب راوتلی دی، چې هغه د هدې په هغو مجسمو کې چې پخواوې ښکاره کیده او هغه ته د گندهارا صنعت ویل کیده ، گندهارا خو د افغانستان د خورا لوی شاهنشاه کنشکاه د ژمي پایتخت وو، هغه به په ژمي کې پیښور ته ورغی او هلته به اوسیده . کوم وخت چې کنشکا بودایي دین قبول کړ ، بیا پس له هغې څخه یې دغه اختلافات چې په بودایي دین کې منځ ته راغلی وو ، ددې د رفع او دفع لپاره یې لومړی معلومه لویه جرگه جوړه کړه . زمونږ د تاریخ لومړی معلومه لویه جرگه په گندهارا پورې اړه لري ، چې پنځه سوه کسه ورته راغوښتل شوي وو)) ۹

د پورتنیو معلوماتو او څیړنو نه دې نتیجې ته رسیږو ، چې د گندهارا سیمه نه یوازې چې یوه زراعتي سیمه وه او د زراعت او مالداری لپاره مساعده سیمه وه و بلکې دا سیمه د پخوا زمانو نه لا تر اوسه پورې یو علمي او فرهنگي سیمه هم تیره شوی ده . ددې سیمې څخه د لرغونو آثارو د موندلو نه وروسته دا ثابته شوی ده چې دا سیمه د تاریخ په مختلفو د ورو کې د لویو پاچاهانو مرکز او د اسلام نه مخکې د پخوانیو مذهبونو مرکز او همدارنگه د اقتصادي بنسټونو د مرکز په توگه پاتي شوی ده .

د گندهارا سیمه د یفتلیانو په زمانه کې –٤٢٠– ٥٦٥ ز –

په افغانستان کې د ٤٢٥ ز کال نه تر ٥٦٦ ز کاله پورې د یفتلیانو واکمنی پورې مربوطه ده . په تاریخونو کې یفتلي پاچاهانو د هیاطله یا هیطل په نومونو هم یاد شوي دي . په دې دوره کې د گندهارا سیمه د کوشاني پاچاهانو پر ځای د یفتلي پاچاهانو حاکمیت تر لاسه کړ. په دې برخه کې میر غلام غبار داسې لیکلی: ((په پنځمه میلادي پیړی (٤٣٠ ز) کال کې په افغانستان کې د هیاطله دولت د حاکمیت په ټینگیدو سره په گندهارا کې د کوشاني دولت تشکیلات له منځه

چوک شهدا ، قندهار

ولاړل او د نوي دولت حاکمیت په گندهارا او ټول افغانستان کې ټینګ شو . په افغانستان کې ددې دولت حاکمیت تر شپږمې میلادي پیړۍ (٥٦٥ ز) کاله پورې دوام وکړ .

په افغانستان کې د هیطل دولت له ړنګیدونه وروسته د گندهارا په سیمه کې مختلفې سیمه ییزی واکمنی را منځته شوې . په ټولو کې د کابل رتبیل شاهانو سلسله ډیر غښتلي پاچاهي وو، چې تر نهمې میلادي پیړۍ پورې دوام وکړ . په دې ټوله دوره کې د گندهارا په سیمه کې خلک د بودایی دین منلي وو)) ١٠

د گندهارا تاریخی سیمه د لرغونې زمانې نه تر اوسه پورې د تاریخ په مختلفو دورو کې خپل سیاسي ، اقتصادي او جغرافیایي اهمیت له لاسه نه دی ورکړی ، ځکه چې د ژوند ډیر مهم ضرورتونه د اوبو ځخه تامینیږي او ددې سیمې د پیل نه تر پایه پورې د کابل په اوږدو کې پریمانه او به بهیږی . او سمهال ددې سیمې د پیل نه تر پایه پورې د بې شماره بندونو د جوړیدو امکانات لیدل کیږي، که ددې سیندونو د پاسه د بریښنا بندونه جوړ شي د ټول افغانستان د بریښنا اړتیا لیرې کیږي . د بریښنا د تولید په څنګ کې په دې سیمه کې د کانالونو د جوړیدو او د کبانو د روزلو لپاره ډیر ښه شرایط برابر دي .

منابع او مأخذونه:

١- علی احمد کهزاد ، تاریخ افغانستان ، جلد اول ، دوم و سوم ، انتشارات میوند ، ١٣٨٤ هـ ش ، کابل ، ص ٥٢

٢- پوهنوال رسول باوری ، لرغونی افغانستان ، کابل ، ١٣٨٨ هـ ل ، ١٢٦ مخ

٣-د سیمو تاریخي جغرافیه ، اکادیمسین پوهاند عبدالشکور رشاد ، میوند کلتوری ټولنه ، کندهار ١٣٨٤ هـ ل ، ٢٠٠ مخ .

٤)- میر غلام محمد غبار ، جغرافیای تاریخی افغانستان ،انتشارات میوند،١٣٨٢ هـ ش کابل ، ص ٦٩ .

٥- پوهاند عبدالحی حبیبی ، د افغانستان لنډ تاریخ ، ژباړن : عبدالروف بینوا ، دانش خپرندویه ټولنه ، پیښور ، ١٣٨٢ هـ ل ١١م

٦- علی احمد کهزاد ، تاریخ افغانستان ، جلد اول ، دوم و سوم ، انتشارات میوند ، کابل ١٣٨٤ هـ ش ، ٥٢مخ

٧- پوهاند عبدالحی حبیبی ، د افغانستان لنډ تاریخ ، ژباړن : عبدالروف بینوا ، دانش خپرندویه ټولنه ، پیښور ، ١٣٨٢ هـ ل ، ٤٧ مخ .

٨- میر غلام محمد غبار ، افغانستان در مسیر تاریخ ، کابل ، ١٣٤٦ هـ ش ،ص ٥٠ .

٩-اکادیمسین پوهاند عبدالشکور رشاد ، د سیمو تاریخي جغرافیه ، ١٣٨٤ هـ ل ، کابل ، ٢٤ مخ.

١٠- میر غلام محمد غبار ، جغرافیای تاریخی افغانستان ، انتشارات میوند ، کابل ، ١٣٧٨ هـ ش ، ص ٧٥

نگاهی به کشور هنگری و روابط آن با افغانستان

نجیب الله علی خیل
سفیر در هنگری

معرفی کشور:
هنگری یا مجارستان، کشوریست که در قلب اروپا موقعیت دارد. این کشور ده میلیونی، از لحاظ تاریخی بخشی از امپراطوری اتریش-هنگری بود که تا جنگ دوم جهانی ادامه یافت. از نکته نظر موقعیت جغرافیائی، هنگری با وصف آنکه مانند افغانستان، یک کشور محاط به خشکه است، اما با داشتن مرز مشترک با هفت کشور اروپایی، در واقع بحیث معبر اتصالی بین اروپای مرکزی و شرقی، برای بسط و توسعهٔ تجارت و رفت و آمد مردم این کشور ها، محسوب می گردد. در طی چندین دهه در هنگری، نظام سوسیالستی مسلط بود که در نتیجهٔ تحولات دراماتیک اوایل سالهای ۹۰ میلادی، در نظام سیاسی این کشور تغییرات عمیقی رونما گردید و بعد از تدویر اولین انتخابات آزاد و دموکراتیک چند حزبی، این کشور از لحاظ اقتصادی، مسیر مارکیت آزاد را تعقیب و نزدیکی روابط با جهان غرب را انتخاب نمود که بدین ترتیب در سال ۱۹۹۹ به عضویت سازمان ناتو و در سال ۲۰۰٤ به عضویت اتحادیهٔ اروپا پذیرفته شد که در حال حاضر شامل قلمرو شنگن نیز می باشد.
مردم مجارستان تاریخ و تمدن کهن دارند که در زایش و پرورش فرهنگ پربار این منطقه، نقش سترگی داشته اند. از لحاظ ترکیب نفوس، حدود ۹۰ در صد آنرا مجاری ها بحیث باشندگان اصلی این سرزمین، تشکیل می دهند که طبق برخی تحقیقات، مجاری ها در قرن ۹ میلادی، از آسیای مرکزی به اروپای شرقی سرازیر شده و شاید هم به سبب همین سابقهٔ تاریخی باشد که مجاری ها با مردم افغانستان، علاقمندی زیاد دارند.
هنگری با داشتن مناظر و طبعیت نهایت زیبا، مورد علاقهٔ خاص توریزم و گردشگری قرار گرفته است که از این جهت، در ردیف پانزدهم در سطح جهان قرار دارد. بزرگترین جهیل اروپایی مرکزی بنام (Lake Balaton) در هنگری و در صد کیلومتری بوداپست واقع می باشد که همه ساله، میلیون ها تن از سراسر اروپا و سایر مناطق جهان برای تفریح به آنجا سفر مینمایند که از این هنگری مدرک عاید سرشار بدست می آورد.

بوداپست:
بوداپست پایتخت مجارستان، یکی از زیباترین شهر های اروپایی به شمار میرود. دریای دانیوب از نقطهٔ وسطی این شهر یک و نیم میلیونی، عبور مینماید، قسمت چپ دریا بنام بودا و سمت راست آن بنام پست یاد می شود که در واقع همین کلمهٔ بوداپست از دو کلمه یعنی بودا و پست تشکیل یافته است. قسمت بودای شهر، دارای تپه های سرسبز(حدود بیست تپه) بوده و دارای آب و هوای پاک، خانه های قیمتی بوده که تعداد کثیری از سفارتخانه های خارجی و همچنان وزارت امور خارجه و نیز ریاست جمهوری، در آنطرف

واقع می باشد.
قسمت دیگری از شهر یعنی پست که به سمت راست دریای دانیوب قرار دارد، عمدتاً هوتل های مدرن و مفشن در امتداد دریا، رستورانت ها، مغازه ها، دفاتر تجارتی و بصورت کل به اصطلاح ازدحام شهری، به همین سمت است. یکی از محلات تاریخی و دیدنی طرف پست شهر عبارت از میدان قهرمانان(The Heroes Square) نام دارد که در مقابل پارک بزرگ شهر موقعیت دارد. بر اساس پروتوکول، دیدن از میدان قهرمانان و گذاشتن اکلیل گل به یادبود قهرمانان و سرباز گمنام، شامل برنامهٔ رسمی مراسم تقدیم اعتماد نامهٔ سفرای جدید التقرر ممالک خارجی در هنگری می باشد.

نظام سیاسی:

از نکته نظر حکومت و نظام سیاسی، هنگری دارای سیستم دموکراسی پارلمانی بوده و احزاب سیاسی طبق قانون اساسی، به مبارزات خویش از طریق پارلمان ادامه میدهند که سیستم چند حزبی در این کشور، در اواخر دههٔ هشتاد میلادی، ظهور کرده است. حزب فدراسیون دموکراتان جوان یا (FIDESZ) بحیث حزب حاکم، اکثریت کرسی های پارلمان را در دست دارد که رئیس جمهور و صدراعظم کنونی منسوب به همین حزب اند. در مقابل آن، حزب سوسیالیست بحیث اپوزیسیون عمده قرار دارد که این حزب در واقع جانشین حزب سوسیالیست کارگری پیشین بوده که در بین سالهای ۱۹۵۶ الی ۱۹۸۹ قدرت را در اختیار داشت.
حزب بر سر اقتدار، بنابر داشتن اکثریت کرسی ها در پارلمان، برخی تعدیلات مهم در قانونی اساسی وارد نمود که این تغییرات سبب واکنش برخی کشور های اتحادیهٔ اروپا و همچنان امریکا گردید و حزب حاکم را به دلیل تمرکز بیشتر قدرت، مورد انتقاد قرار داده که این قضیه یکی از مسایل مورد مهم در مناسبات هنگری با ممالک غربی شمرده می شود. در عین حال، بر اساس برخی نظر سنجی ها، در انتخابات آینده، حزب حاکم ۴۸ در صد آراء و حزب سوسیالیست، ۲۱ در صد آراء را به خود اختصاص خواهد داد. بدین ترتیب دیده می شود که حکومت فعلی، از محبوبیت بیشتری در افکار عامه برخوردار می باشد.
از جانب دیگر، در مناسبات هنگری با عده یی از کشور های همجوار، برخی مسایل مرزی و یا هم موضوع اقلیت ها در کشور های یکدیگر، سایه افگنده است که سعی میشود تا این گونه قضایا، از طریق مذاکرات و تفاهم حل و فصل گردد. عرصهٔ مهم دیگر پالیسی خارجی هنگری را بسط و توسعهٔ مناسبات دو جانبه با کشور های آسیایی، عربی و آفریقایی، در چوکات نقشهٔ راه به اصطلاح «Looking to the East» تشکیل میدهد. هدف از این سیاست جدید عبارت از آن است که چون در طی بیست سال گذشته، روابط هنگری با کشور های اروپایی در سطح لازم انکشاف یافته، بناً لازم است تا در مناسبات بین المللی این کشور، با دید وسیعتری نگریسته شود. بنا بر همین امر است که هنگری در تلاش گسترش مناسبات در ابعاد مختلف با کشور های ترکیه، روسیه، چین، هند و همچنان کشور های عربی، از جمله عربستان سعودی، قطر، اردن و غیره بر آمده که برنامه های زیادی در این راستا در حال اجراء می باشد.

افغانستان و هنگری:

افغانستان و هنگری طی سالیان متمادی با هم مناسبات دوستانه داشته، چنانچه مناسبات سیاسی بین دو کشور، بر اساس موافقتنامهٔ که بتاریخ ۲۵ اگست ۱۹۳۴ در سطح سفرای وقت افغانستان و هنگری در انقره به امضأ رسید، برقرار گردید. در سال ۱۹۷۷، مناسبات دیپلوماتیک در سطح سفیر غیر مقیم بین دو کشور تأسیس گردید که این مسوولیت را سفیر افغانستان در پراگ و سفیر هنگری در تهران، به عهده داشتند. متعاقباً در سال ۱۹۷۸، نمایندگی های سیاسی دو کشور بطور مقیم در کابل و بوداپست ایجاد گردید که تا سال ۱۹۹٤، فعالیت داشت. در این مرحله، برخی موافقتنامه های همکاری از جمله، موافقتنامهٔ تجارتی سال ۱۹۷٤، موافقتنامهٔ ترانسپورت بین المللی زمینی سال ۱۹۷۷، موافقتنامهٔ علمی و تخنیکی سال ۱۹۷۷ و قرار داد دوستی و همکاری متقابل سال ۱۹۸۲ میان دو کشور به امضأ رسید که برای انکشاف افغانستان و تربیهٔ کادر ها، از اهمیت ویژهٔ برخور دار بوده است. این موافقتنامه ها بنابر عضویت هنگری در اتحادیهٔ اروپا و یا هم ختم میعاد آن، از اعتبار ساقط گردیده است. همچنان در سالهای ۱۹۸۰، هنگری در عرصهٔ کوبالت تراپی در افغانستان، همکاری داشت که یک پایه ماشین کوبالت ساخت آنکشور غرض تشخیص و تداوی

امراض سرطانی، در شفاخانهٔ علی آباد کابل به کمک متخصصین هنگری، نصب گردیده بود.
از اواسط سالهای ۱۹۹۰ به بعد، مناسبات بین دو کشور بطور غیر مقیم از طریق سفارت افغانستان در اتریش که از حکومت مجاهدین نمایندگی می کرد و همچنان سفارت هنگری در تهران، به پیش برده میشد. بعد از سقوط رژیم طالبان و رویکار آمدن نظام جدید در افغانستان، مناسبات دو کشور دو باره گرم گردید، چنانچه در سال ۲۰۰۳ هنگری سفارت خویش را در کابل دوباره بازگشایی نمود و در چوکات آیساف و قوای ناتو، در استقرار امنیت و بازسازی در افغانستان، سهیم گردید. بالمقابل، جمهوری اسلامی افغانستان، آقای دوکتور ضیا نظام سفیر مقیم افغانستان در ویانا را بحیث سفیر غیر مقیم در هنگری تعیین نمود که موصوف اعتماد نامهٔ خود را بتاریخ ۲۵ می ۲۰۰۵ مطابق ٤ جوزا ۱۳۸٤ به رئیس جمهور آنکشور تقدیم نمود.
در بین سالهای ۱۹۹٤ الی ۲۰۱۲ ، به دلیل شرایط و اوضاع نا مساعد افغانستان، مناسبات بین دو کشور در سطح غیر مقیم ادامه داشت تا اینکه بر اساس تصمیم مقامات عالیهٔ کشور و علاقمندی جانب هنگری، سفارت افغانستان در آنکشور بعد از گذشت بیش از ۱۸ سال، دوباره بازگشایی و آقای نجیب الله علی خیل بحیث سفیر و نمایندهٔ فوق العادهٔ جمهوری افغانستان مقیم هنگری تعیین گردید که وی اعتماد نامهٔ خو درا طی مراسم خاص تشریفاتی به تاریخ ۳ دسمبر ۲۰۱۲ مطابق ۱۳ قوس ۱۳۹۱، به جلالتمآب یانوش آدر رئیس جمهور آنکشور، تقدیم نمود.

نقش هنگری در ده سال اخیر در افغانستان:
چنانچه گفته شد، بعد از استقرار نظام جدید در افغانستان، کشور هنگری با ابراز علاقمندی جهت تعمیق مناسبات، سفارت خویش را در افغانستان بازگشایی و از سال ۲۰۰۳ به این سو در چوکات آیساف و قوای ناتو در استقرار امنیت افغانستان، سهم دارد که در حال حاضر حدود ۵۰۰ عسکر آنکشور در نقاط مختلف افغانستان بخصوص جهت تأمین امنیت میدان هوایی کابل، مستقر هستند. علاوه بر آن، تیم پی.آر. تی آنکشور از سال ۲۰۰٦ الی ماه مارچ ۲۰۱۳ در ولایت بغلان مصروف فعالیت های عمرانی بود که در این مدت به ارزش هفت و نیم میلیون یورو، در اعمار مکاتب، کلینیک های صحی، آب آشامیدنی، اعمار پل ها و ده ها پروژهٔ بازسازی، نقش مهمی ایفا نموده است. این کشور در کنفرانس های شیکاگو و توکیو بالترتیب به ارزش یک و نیم میلیون و یک میلیون دالر امریکایی، تعهد کرده است. هنگری علاقمند است تا به ماموریت خویش در چوکات ناتو، بعد از سال ۲۰۱٤ نیز در افغانستان ادامه دهد.
از جانب دیگر، به تعداد ۲٤ تن از محصلین افغان در سطح لیسانس و ٦ تن در دورهٔ ماستری، مصروف تحصیل در هنگری هستند که اخیراً آنکشور اعطای ده بورس تحصیلی دیگر را به افغانستان اعلام نمود و امکانات افزایش این بورس ها در آینده موجود می باشد.

زمینه های گسترش مناسبات:
با توجه به علاقمندی عمیق دو طرف مبنی بر بسط و توسعهٔ مناسبات، فرصت ها و زمینه های زیادی همکاری و همیاری بین افغانستان و هنگری موجود می باشد. در عرصهٔ سیاسی، نیاز به ارتقأ سطح تماس ها بین مقامات وزارت امور خارجهٔ دو کشور دیده می شود که برای این هدف، سفر جناب محترم وزیر امور خارجهٔ افغانستان به هنگری که بر اساس دعوتنامهٔ وزیر امور خارجهٔ آنکشور، در نیمهٔ دوم سال ۲۰۱۳ انجام خواهد شد، از اهمیت ویژهٔ برخور دار می باشد. توقع میرود که در جریان این سفر، یادداشت تفاهم مشورت های سیاسی بین وزرای امور خارجهٔ دو کشور، به امضأ برسد. این سند چارچوب بازدید های متقابل مقامات وزارت های امور خارجهٔ دو کشور را بطور متناوب در کابل و بوداپست، پایه گذاری خواهد کرد.
در عرصهٔ امور امنیتی، نشانه های از تمایل هنگری برای تداوم ماموریت در افغانستان بعد از سال ۲۰۱٤، موجود است که بازدید اخیر وزیر دفاع آنکشور از افغانستان و انجام ملاقات با وزیر دفاع ملی کشور، در همین راستا بوده است. آموزش منسوبین اردو و پولیس، بخش مهم همکاری آتیه را تشکیل خواهد داد.
در بخش سکتوری زمینهٔ همکاری ها در ساحات تجارت، زراعت، امور صحی، علمی و تخنیکی و سرمایه گذاری هنگری در افغانستان مساعد است، چنانچه این گونه همکاری ها در گذشته موجود بوده است. هنگری در سکتور زراعت و مالداری و استخراج معادن از امکانات تخنیکی و تجارب زیادی برخور دار است و علاقمند سرمایه گذاری در این ساحات می باشد. در بخش فرهنگی و تحصیل، این کشور دارای پوهنتون ها و مؤسسات معتبر تحصیلات عالی در سطح اروپاست که به دلیل سطح بلند آموزش و نیز فیس کم، عدهٔ زیادی از محصلین خارجی بشمول اروپای غربی، در این کشور مصروف تحصیل اند و برای افغانستان که به تربیهٔ کادر های مسلکی نیاز دارد، فرستادن جوانان برای تحصیل به این کشور حایز اهمیت فراوان بوده و این نمایندگی در تلاش است تا زمینهٔ عقد موافقتنامهٔ همکاری فرهنگی بین دو کشور را فراهم گرداند.
آنچه مربوط به تعداد مهاجرین افغان در هنگری می شود، نظر به برخی ارقام، در حدود ۷۰۰ الی ۱۰۰۰ هموطنان افغان، در این کشور اقامت دارند که بیشتر آنان کسانی هستند که در جریان سالهای قبل برای تحصیل به این کشور آمده و بعد از ختم تحصیل، در هنگری باقی مانده اند. اکثریت افغانها در این کشور، مصروف تجارت و کار در بازار بوده و تعدادی هم به مشاغل رسمی نیز مصروف می باشند.

عساکر آلمانی بعد از سال ۲۰۱٤ در افغانستان می مانند

حسیب نوری

حکومت آلمان از کشورهای عضو ناتو خواسته است که به طرح های کنونی مبنی بر باقی ماندن شماری از نیروهای بین المللی در افغانستان بعد از سال ۲۰۱٤ پابند باشند. آلمان گفته است که افغانستان بعد از خروج نیروهای ناتو نباید تنها گذاشته شود.

آلمان قبلاً آمادگی خود برای سهم گیری در ماموریت بعدی ناتو در افغانستان را اعلام کرده است. قرار است براساس این برنامه، از سال ۲۰۱۵ از هشت تا دوازده هزار سرباز بین المللی برای آموزش، مشوره دهی و کمک نیروهای افغانستان در این کشور باقی بمانند. آلمان پیشنهاد کرده است که می خواهد از ٦۰۰ تا ۸۰۰ سرباز را در این ماموریت جدید ناتو بفرستد که در کابل و شمال افغانستان مستقر خواهند شد.

توماس دیمیزیر، وزیر دفاع آلمان در گفتگو با روزنامه «تتس» از شرکایش در ناتو خواست که به طرح کنونی مبنی بر استقرار هشت تا دوازده هزار سرباز در افغانستان سر از سال ۲۰۱۵ ایستادگی کنند.

دیمیزیر گفته است که آلمان یک پیشنهاد مشروط را براساس طرح کنونی ناتو پیشکش کرده است. در عین حال او افزوده است: «در صورتی که ایالات متحده امریکا، ایتالیا و یا کدام کشور دیگر از این طرح خود را به عقب کشند، ما نیز نمی توانیم روی آن ایستادگی کنیم». به گفته او، آلمان نمی تواند تنها کشوری باشد که در خارج از کابل، پایتخت افغانستان، حضور داشته باشد.

جان کری، وزیر خارجه ایالات متحده امریکا اخیراً از پیشنهاد آلمان برای ابقای ٦۰۰ تا ۸۰۰ سرباز در افغانستان، به مثابه «قدرت رهبری» استقبال نمود اما تاهنوز ایالات متحده امریکا که بیشترین نیروی نظامی را در افغانستان دارد، در مورد شمار سربازان اش بعد از سال ۲۰۱٤ در افغانستان چیزی نگفته است.

ناتو می خواهد تا اخیر سال ۲۰۱٤ عملیات جنگی اش را در افغانستان پایان دهد، اما پس از آن با ماموریت جدید در نقش مشورتی، آموزشی و کمکی در این کشور باقی می ماند. گیدو وستروله، وزیر خارجه آلمان در نشست بهاری وزرای خارجه ناتو در بروکسل گفت که ناتو نمی خواهد افغانستان را «تنها بگذارد و خلایی در عقب اش نمی گذارد».

وستروله افزود که «در غیر آن صورت، این خطر بزرگ وجود دارد که آنجا دوباره به پناهگاه های امن تروریست ها تبدیل شود». وستروله به این نظراست که پیشنهاد شمار نیروهای کشورش، عجولانه و نامناسب نیست، بلکه از جانب دیگران نیز «بسیار مثبت» ارزیابی شده است.

وستروله گفت: «برای سایر کشورها نیز مهم است تا بدانند که ما آلمانی ها برای چه چیزی آمادگی داریم تا آنها نیز به سهم خود شان

مشورت کنند که به نظر شان چه کمک کرده می توانند». این مطلب بعدتر توسط جان کری تأیید شد و با تأکید مراتب تشکرش را از این پیشکش آلمان ابراز داشت.

اما فرانس تیمرمن، وزیر خارجه هالند با این نظر مخالفت کرد و گفت، حکومت وی هنگامی به این مسأله می پردازد که «ما بدانیم برنامه امریکایی ها چیست». شاید هنوز ماه ها را در بر بگیرد تا سایر کشورها ارقام دقیق سربازان و کمک های شان برای افغانستان را تثبیت کنند.

اندرس فوگ راسموسن، دبیرکل سازمان پیمان اتلانتیک شمالی (ناتو) پیش شرط ها در مورد شمولیت طالبان در یک راه حل سیاسی را تکرار کرد. او گفت که نخست باید حکومت افغانستان نقش رهبری کننده داشته باشد، دوم این که گروه های شرکت کننده، قانون اساسی به شمول حقوق بشر و حقوق زنان را رعایت کنند و همچنان طالبان همه ارتباطات شان با گروه های تروریستی را قطع نمایند. به گفته راسموسن، «هرگاه همه این شرایط برآورده شوند، شانسی به راه حل سیاسی باید داده شود».

حکومت جمهوری فدرالی آلمان پیش از شروع گفتگوهای بین المللی، شمار نیروهای اردوی کشورش را که قرار است در آینده در افغانستان باقی بمانند، اعلام کرده است. این شمار البته باید از سوی کابینه و پارلمان این کشور تصویب گردد.

توماس دیمیزیر و وستروله، وزیران دفاع و خارجه جمهوری فدرالی آلمان روز پنج شنبه (۲۹ حمل/ ۱۸ اپریل) در یک کنفرانس خبری کوتاه نکات اساسی ماموریت بعدی اردوی کشورشان در افغانستان را اعلام کردند. آنها بیان داشتند که آلمان آماده است از شروع سال ۲۰۱۵ میلادی برای دو سال از ٦۰۰ تا ۸۰۰ سرباز را در ماموریت افغانستان توظیف کند.

این دو وزیر کابینه آلمان تصریح کردند که نیروهای آلمانی مانند ماموریت کنونی، در کابل و بیشتر در شمال افغانستان توظیف خواهند شد. دیمیزیر گفت: «ما آماده ایم که به عنوان یک ملت رهبری کننده، با حمایت دیگر دولت ها، مسوولیت را به عهده بگیریم». به گفته او، بعد از دو سال باید کابل در مرکز توجه این ماموریت باشد و به این هدف حضور ۲۰۰ تا ۳۰۰ سرباز در کابل در نظر گرفته شده است.

وزیر دفاع آلمان به این نظر است که شمار پیشبینی شده در مجموع برای یک ماموریت نظامی مناسب می باشد. این نیروها به آموزش و مشوره دهی نیروهای افغان مصروف می شوند.

دیمیزیر گفت که در مورد این پیشنهاد با دیگر کشورهای شامل در ماموریت افغانستان گفتگو می شود. او افزود که متقاعد شده است با در دسترس گذاشتن این تعداد سربازان، آلمان مکلفیت خود را در مقابل افغانستان و همکاران بین المللی اش انجام می دهد.

خانم انگلا مرکل صدراعظم آلمان با شماری از سربازان آلمانی مقیم افغانستان

یکی از عساکر آلمانی، کندز، افغانستان

وزیر دفاع جمهوری فدرالی آلمان گفت که قطعنامه شورای امنیت ملل متحد و همچنان تقاضای حکومت افغانستان شروط این ماموریت جدید آلمان است. او افزود: «ما می خواهیم به ما خوشامد گفته شود». دیمیزیر با اشاره به دیگر کشورهایی که در افغانستان ماموریت دارند، گفت به این باور است که «این موضع روشن آلمان برای دیگران نیز تشویق کننده می باشد». او افزود که آلمان در گام نخست و به موقع شمار سربازان اش را برای ماموریت آینده در افغانستان پیشنهاد کرده است.

براساس ارزیابی وزیر خارجه آلمان، افغانستان در یک «برهه تاریخی» قرار گرفته است. وی افزود که مردم افغانستان بعد از ختم ماموریت جنگی نباید به حال خود رها شوند. او گفت که این مسأله از یک طرف منوط به خروج موفقانه نیروهای اردوی آلمان از افغانستان است، از سوی دیگر نباید هیچ خالیگاهی آنجا باقی بماند که منجر به قدرت گیری دوباره تروریست ها شود. وستروله گفت که از منظر اهمیت سیاست، نباید منتظر دیگران نشست بلکه باید ابتکار عمل را در دست گرفت.

وزیر خارجه آلمان با اشاره به انتخابات پیش رو در کشورش، گفت که ماموریت آینده نیروهای آلمانی در افغانستان باید از سوی حکومت و پارلمان آلمان (بوندستاگ) تصویب گردد. وستروله گفت که با توجه به برنامه خروج نیروهای بین المللی از افغانستان، ضروری است که «همین حالا بگوییم ما چه می خواهیم». او برای انجام این ماموریت بین المللی، روی یک حمایت فراحزبی در پارلمان حساب می کند.

دیمیزیر گفت که در یک کنفرانس در ماه نومبر تصمیم گرفته می شود که چه کشورهایی چه شمار نیرو بعد از سال ٢٠١٤ در افغانستان باقی می گذارند. ماموریت کنونی نیروهای آلمانی در افغانستان تا سال ٢٠١٤ اعتبار دارد. یک زمانی شمار نیروهای آلمانی در افغانستان به بیش از ٥٠٠٠ تن می رسید، اما در حال حاضر ٤٢٠٠ سرباز آلمانی در افغانستان حضور دارند.

براساس برنامه های فاش شده، بعد از سال ٢٠١٤ نیروهای آلمانی بخشی از ٨ تا ١٢ هزار سرباز یک اردوی بین المللی اند که در افغانستان باقی می مانند. فعلاً آلمان سومین کشوری است که بیشترین سرباز را در چوکات نیروهای بین المللی کمک به امنیت (آیساف) و رهبری این نیروها را در شمال افغانستان به عهده دارد. وزیر خارجه آلمان همچنان به ارزش کمک های ملکی کشورش به افغانستان اشاره کرد.

متن کنفرانس مطبوعاتی هفته وار جانان موسی زی، سخنگو و رئیس اطلاعات عامه - وزارت امور خارجه

تاریخ : یکشنبه ٢٦ جوزا ١٣٩٢

د لوی او ښبونکی خدای په نامه

د بهرنیو چارو وزارت اونیز خبری کنفرانس ته ډیر ښه راغلاست. فقط ما غوښتل یوی موضوع ته اشاره وکړم او وروسته له هغه کیدای شی چی ستاسو د پوښتنو ځوابونو ته لاړ شو.

پرون د بهرنیو چارو وزیر ډاکټر زلمی رسول اردن ته ولاړ ترڅو هلته د اردن د امیر والاحضرت ملک عبدالله احسان او د بهرنیو چارو وزیر ښاغلی ناصر جودی سره خبری اتری تر سره کړی، البته اردن په تیرو لسو- یوولسو کلونو کی د نړیوالو ځواکونو په چوکاټ کی په افغانستان کی حضور درلودلی په افغانستان کی یی قربانی ورکړی، او د افغانستان دولت او خلک د دوی د مرستو او همکاریو څخه منندوی دی، په عین زمان کی اردن په افغانستان کی خاصتاً په شمال کی یو شمیر سیار روغتونونه درلودلی دی او همدارنگه یی یو شمیر صعب العلاجه افغان ناروغان اردن ته دعوت کړی دی او هلته یی د تداوی په برخه کی همکاری کړی. د افغانستان دولت دا کلکه اراده لری ترڅو خپلی همکاری او خپلی اړیکی د اردن د شاهی دولت سره په ټولو برخو کی لا پراخی او لا ټینگی کړی

د بهرنیو چارو وزیر به د سه شنبی تر ورځی پوری په اردن کی وی ترڅو هلته ددی هیواد چارواکو سره خپلی ناستی او خپلی خبری اتری تر سره کړی، البته زموږ سفارت په عمان کی د پنځو کلونو را په دیخوا فعاله ده او هلته نه یوازی د اردن سره بلکه د سوریی او د فلسطین سره زموږ دیپلوماتیکی اړیکی ساتی او تنظیموی یی.

پوښتنې او ځوابونه:

سوال:
عازم آرش از طلوع نیوز. سوال من دارای سه بخش است، بسیار کوتاه میخواهم جواب بدهید. یک سوال من در رابطه به گفته های رئیس جمهوری در این اواخر با یکی از تلویزیون های پاکستان در مورد آماج قرار دادن هواپیماهای بدون سرنشین امریکا بر پاکستان است که گفته اند با این حمله ها مخالف هستند. این گفته چه معنا خواهد داد، بارها انتقاد شده و گفته اند که هراس افگنان بر خاک پاکستان آماج قرار گیرند، اما اکنون مخالف این کار هستند و سوال دوم اینکه در مورد پیمان امنیتی که رئیس جمهوری از جامعه جهانی خواسته است تا فشار بالای پاکستان وارد نشود، این پیمان را امضا نخواهد کرد. اکنون چه فکر می کنید؟ آیا این موضوع به یک بن بست میان افغانستان و امریکا تبدیل نشده و سوال اخیر اینکه ولسوالی معروف قندهار، باز هم از سوی پاکستانی ها آماج حمله قرار گرفته است. در این مورد چگونه شما برخورد کرده اید و پیام شما به پاکستان چه خواهد بود؟

موسی زی:
تشکر از سوال هایی که کردید، در رابطه به سوال اول شما گفته شود همچنان که جلالتمآب رئیس جمهوری بسیار به وضاحت گفتند، دولت افغانستان با تمام حملات طیاره های بی پیلوت که علیه اهداف و یا مردم ملکی باشد، مخالف است اما طوریکه ما قبلاً به این موضوع اشاره کرده و به وضاحت گفته ایم، دولت افغانستان از تمام اقدامات و راه هایی که سبب تضعیف و شکست تروریزم در منطقه شده و در تطابق با قوانین بین المللی باشد، حمایت میکند، بناً این وضاحت را من فکر میکنم مهم است که ذکر شود.
نکته دوم در رابطه به موافقت نامه دفاعی و امنیتی بین افغانستان و ایالات متحده امریکا، صحبت هایی که ما تا حال داشتیم، سه دور مذاکراتی که صورت گرفت بسیار در فضای مثبت و سازنده بین دو تیم مذاکره انجام شده است و قرار است در چند روز آینده دور چهارم مذاکرات بین دولت افغانستان و ایالات متحده امریکا روی موافقت نامه همکاری های امنیتی و دفاعی در کابل صورت گیرد که ما امیدوار هستیم بتوانیم در این دور مذاکرات پیشرفت های خوبی داشته باشیم و بتوانیم که مذاکرات روی سند موافقت نامه همکاری های امنیتی و دفاعی بین دو کشور را چندین قدم پیش ببریم و بتوانیم نهایتاً درآینده نزدیک طوریکه در جریان جلسه کمیسیون مشترک افغانستان و ایالات متحده امریکا چندی قبل در کابل، ما این موافقت نامه را نهایی بسازیم و بتوانیم بین دوکشور آن را عقد کنیم. البته مذاکرات ما با ایالات متحده امریکا براساس منافع ملی کشور، براساس منافع مشترکی که افغانستان و ایالات متحده امریکا در افغانستان و همچنان در راستای تأمین صلح، امنیت، ثبات و پیشرفت اقتصادی تمام منطقه قلب آسیا دارند، صورت می گیرد. البته زمانی که ما به یک نتیجه رسیدیم در این مذاکرات روی مسئوده موافقت نامه همکاری های امنیتی و دفاعی، آن را به اطلاع تمام هموطنان خود از طریق رسانه های آزاد خواهیم رساند.
در رابطه به سوال سوم شما، طوریکه شما دیروز از طریق اعلامیه خبری وزارت امور خارجه آگاه هستید، معاون ریاست اول سیاسی که مسوولیت روابط ما را با کشورهای جنوب آسیا به شمول جمهوری اسلامی پاکستان دارد، ملاقاتی داشت با سرپرست سفارت پاکستان در کابل آقای جان بهادر، در این ملاقات معاون ریاست اول سیاسی وزارت امور خارجه در قدم اول حمله یی را که روز جمعه حوالی ساعت سه بعد از ظهر از منطقه لوی بند آنسوی خط دیورند بالای پوسته پولیس سرحدی در منطقه کاریزک ولسوالی معروف ولایت قندهار صورت گرفت، به شدیدترین الفاظ تقبیح کرد و از سرپرست سفارت پاکستان خواهان توضیحات شد و در عین زمان به وی ابلاغ شدکه ادامه همچون حملات می تواند که بالای روابط دوکشور تاثیر بسیار منفی داشته باشد. در حالتی که ما امیدوار هستیم بتوانیم یک صفحه جدیدی را در روابط بین افغانستان و پاکستان رقم بزنیم، امیدوار هستیم و چشم به راه سفر صدراعظم جدید پاکستان به کابل هستیم. سرپرست سفارت پاکستان از حادثه یی که صورت گرفته، شخصاً اظهار بی اطلاعی کرد اما وقوع همچون حملات و انجام همچون حملات را تقبیح کرد و وعده سپرد که موضوع را به زودترین فرصت به مقامات ذیصلاح خود در پاکستان انتقال خواهد داد که بعد از جلسه یی که صورت گرفت و بعد از اعلامیه یی که صادر شد آنها برای ما اطمینان دادند که تمام نکاتی راکه ما به آن ها ابلاغ کرده بودیم، به پاکستان انتقال داده اند به شمول سفیر پاکستان در افغانستان که دیروز در پاکستان تشریف داشتند، و ما هنوز هم منتظر توضیحات کامل در این مورد از جانب پاکستان هستیم.

پوښتنه:
بهارت صابر د آزادی راډیو خبریاله- داسې ویل کیږي چې د افغانستان او امریکې تر منځ ستراتیژیک تړون به نه لاسلیک کیږي. او هغه په څو دلایلو:
څینې امریکایي رسنی وایي د ښاغلي کرزي غوښتنې د دې تړون د لاسلیک لپاره خورا لوړې دي، مثلاًهغوی وایي چې ښاغلی کرزی

وړاندیز کړی دی چی باید خپل موقف یی په راتلونکی حکومت کی ډیر ټینګ شی او یا یی د هغه کاندید څخه ملاتړ وشی چی ښاغلی کرزی یی د راتلونکی حکومت لپاره وړاندی کوی او بل دا چی د ښاغلی کرزی د یو مشخص ټیم لپاره باید ځانی، مالی او سیاسی مصوونیت ورکړل شی، امریکائیان داسی تبصره کوی چی دا غوښتنی ډیری لوړی دی او کیدای شی د دی غوښتنو د نه پوره کولو له امله به دا تړون نه لاسلیک کیږی. د افغان حکومت تبصره په دی اړه څه ده؟

موسی زی:
لکه څنګه چی ولسمشر کرزی په تکرار باندی ویلی دی او موږ د بهرنیو چارو وزارت له آدرسه دا خبره تکرار کړی ده، د افغانستان دولت دی ته چمتوه ده د دی علاقه او اراده لری چی د امریکی متحده ایالاتو سره د همکاریو یوه دوه اړخیزه امنیتی او دفاعی موافقتنامه لاسلیک کړی، دا موضوع روښانه ده، په دی هکله ولسمشر کرزی هم دلته په افغانستان کی او هم د خپل سفر په جریان کی چی واشنګتن ته یی درلود، ډیر په وضاحت باندی خبری کړی دی، موږ تر اوسه پوری دری دوره رسمی مذاکرات تر سره کړی دی ټول په کابل کی، او همدا راز په واشنګتن کی زموږ سفیر ښاغلی اکلیل حکیمی چی د افغانستان د مذاکره کوونکی ټیم رئیس ده د امریکا د زیربطو چارواکو سره خپلی غیر رسمی مشوری او خبری اتری په تیرو څو اونیو او میاشتو کی جاری ساتلی دی او ټاکل شوی ده چی په نږدی څو ورځو کی د دی مذاکراتو څلورم دور په کابل کی دایر شی او موږ هیله من یو چی د مذاکراتو په دی دور کی ښه پرمختګ ولرو او وکولای شو لکه څنګه چی څه موده مخکی د افغانستان او متحده ایالاتو تر منځ د ستراتیژیک دوه اړخیزه کمیسیون د جلسی په جریان کی ژمنه وشوه، وکولای شو دا موافقتنامه په نږدی راتلونکی کی نهایی کړو ترڅو د دواړو خواوو تر منځ لاسلیک شی او هغه واضح حقوقی چوکاټ چی د ۱۴۲۰ کال نه ها خوا د دواړو هیوادونو تر منځ د امنیتی او دفاعی همکاریو لپاره لازم ده هغه معلوم شی او ټولو ته اعلان شی خاصتاً د افغانستان او متحده ایالاتو او د سیمی هیوادونو او خلکو ته. هغه تبصری چی کیږی هغه د مبصرینو خپل شخصی نظریات دی تر ډیره ځایه پوری هغه افواهات دی او لکه څنګه چی ولسمشر کرزی په تکرار باندی دا خبر کړی ده، د افغانستان دولت به د امریکی د متحده ایالاتو سره د امنیتی او دفاعی همکاریو موافقتنامه د افغانستان د ملی ګټو پر اساس لاسلیک کوی او په دی ملی ګټو کی د افغانستان د امنیت او ثبات ټینګول، په افغانستان کی سوله راوستل د افغان ملی ځواکونو زده کړه، تجهیز او اوږد مهاله تمویل دا ټول یکی شامل دی.

موږ د دغو اصولو، اهدافو او د دودیزی لویی جرګی د سپارښتنو په اساس باندی دا مذاکرات مخته وړو او بیا هم لکه څنګه چی ما مخکی وویل تر اوسه پوری چی زموږ مذاکرات تر سره شوی دی په مثبته او دوستانه فضاء کی تر سره شوی دی، او زموږ دا خبری او مذاکرات ادامه لری او هیله من یو چی په نږدی راتلونکی کی دا نهایی کړو او بالاخره آخری تصمیم بیا هم لکه څنګه چی ولسمشر کرزی د افغانستان د خلکو سره ژمنه کړی، هغه تصمیم به د افغانستان خلک نیسی، یوه لویه جرګه به راغوښتل کیږی دا سند به ورته وړاندی کیږی او لویه جرګه به په هغه باندی خپل تصمیم نیسی.

سوال:
بها از رادیو آزادی. دیروز رئیس جمهور جدید ایران انتخاب شد. خواست و توقع افغانستان از حکومت جدید ایران چیست؟

موسی زی:
در این مورد شما حتماً اعلامیه ارگ ریاست جمهوری را دیده اید. رئیس جمهوری اسلامی افغانستان به نمایندگی از دولت و مردم افغانستان تدویر انتخابات ریاست جمهوری را در جمهوری اسلامی ایران به مردم و دولت ایران و همچنان مقام معظم رهبری ایران، تبریک گفتند. خاصتاً انتخاب رئیس جمهور روحانی را به دولت و مردم ایران تبریک گفته و اظهار امیدواری کردند تا در دوران حکومت آقای روحانی رئیس جمهور جدید ایرانی روابط دوستانه و همکاری ها بین دوکشور همسایه و برادر گسترش بیشتر داشته باشد.

سوال:
ظفرشاه رویی از روزنامه هشت صبح. میخواستم راجع به روز انتخابات ایران سوال کنم که افغانستان چگونه روابطی میخواهد با ایران چون در گذشته افغانستان با ایران روابط داشته و قدرت در ایران به دست اصولگرایان بوده و این بار قدرت به دست اصلاح طلبان افتاده است، یک نوع نگاهی هم نسبت به اصلاح طلبان است که احتمالاً آنها روابط خود را با کشورهای منطقه و غربی بهتر بسازند و افغانستان مشخصاً در این زمینه چه توقعاتی دارد، یعنی در دوره جدید چگونه روابطی باید با ایران تامین شود؟

موسی زی:
سه موضوع، اول این که افغانستان و ایران در یازده–دوازده سال گذشته روابط نزدیک، دوستانه و بسیار وسیع داشته، هم در عرصه های همکاری های اقتصادی، هم در عرصه های همکاری های

فرهنگی و همچنان در راستای مبارزه با تهدیدهای مشترکی که با آنها مواجه هستیم به شمول مواد مخدر. ما در ده سال گذشته به صورت بی سابقه یی روابط نزدیک به شمول سفر های مقامات بلند رتبه هر دو کشور را داشته ایم. بیشترین تعداد موافقت نامه ها و اسناد دیگر همکاری های دو جانبه را با جمهوری اسلامی ایران امضا کردیم و حجم روابط اقصادی، حجم تجارت بین دو کشور در ده – یازده سال گذشته افزایش بی نظیری داشته است. ما امیدوار هستیم که بتوانیم در دوران حکومت رئیس جمهور جدید ایران روابط و همکاری ها بین دوکشور را در تمام ساحات، گسترش بیشتر ببخشیم. البته در رابطه به موضوع روابط جمهوری اسلامی ایران با جهان غرب، موقف ما بسیار روشن بوده است به شمول روابط جمهوری اسلامی ایران و مشکلاتی که این کشور با ایالات متحده امریکا دارد و آن هم این است که دولت افغانستان همیشه خواستار رفع، حل و فصل مسایل مورد مناقشه و منازعه بین ایران و غرب از راه های سیاسی است. ما هرگز و به هیچ صورتی طرفدار و یا خواهان افزایش تنش و یا منازعه در منطقه نیستیم، بلکه شدیداً مخالف آن هستیم و امیدوار هستیم که جمهوری اسلامی ایران و کشورهای غربی که با آن ها در روابط شان مشکلات و چالش هایی دارند؛ بتوانند این مشکلات و چالش ها را از طریق مذاکره و در کل از راه های سیاسی حل کنند و نهایتاً ما امیدوار هستیم که در چارچوب بزرگتری همکارهای منطقوی بتوانیم که همکاری ها خود را، روابط خود را در راستای تقویت اعتماد در سطح منطقه، در راستای افزایش همکاری های صادقانه و عملی علیه مشکلات و چالش های مشترکی که ما داریم و همچنان برای استفاده از فرصت های بزرگی که پیش روی تمام منطقه قرار دارد، با جمهوری اسلامی ایران همکار و هم دست باشیم.

پوښتنه:

د سی ان ان خبریال – د هیواد امنیتی- اقتصادی- سیاسی وضعیت ته په کتو سره داسی ښکاری چی افغانستان خپل یوازینی حامی امریکا بولی، خو امریکا تل افغانستان هیلو ته مثبت ځواب نه ده ویلی، پوښتنه می د دیورند له کرښی په افغانستان د راکټی بریدونو په هکله ده، چی امریکا تل د داسی بریدونو په هکله غلی پاتی ده، که څه هم ریاست جمهوری دا غوښتنی په وار وار کړی خو هغوی یا بی خبری ښودلی او یا یی په تشو خبرو ځان تیر راوړی دی، په دی اړه ستاسو تبصره څه ده، ولی امریکا داسی ځان بی خبره نیسی، که څه هم دا د افغانستان او امریکا تر منځ د ستراتیژیک تړون یوه برخه هم ده چی امریکا به د افغانستان د دښمنانو په مقابل کی دریږی؟

موسی زی:

د سرحدی پولیسو په پوسته باندی برید هغه موضوع ده چی موږ یی د پاکستان له دولت سره څیړو، له هغوی نه مو توضیحات غوښتی دی، دا د افغانستان او پاکستان تر منځ یوه موضوع ده او دا تر هغه ځایه پوری لویه موضوع نه ده چی په دی کی موږ خپل نړیوال متحدین د امریکی متحده ایالاتو په شمول باندی راګیر کړو، دی موضوع ته موږ خپله رسیدګی کولای شو او لکه څنګه چی تاسو خبر یاست موږ پرون د پاکستان سفارت سرپرست ته وویل چی موږ نه غواړو داسی بریدونو ته بالمثله ځواب ووایو، په اصولو کی، ځکه چی هغه خلک چی د ډیورنډ له کرښی هاخوا اوسیږی هغه هم زموږ خلک دی هغوی هم د افغانستان خلک دی او موږ نه غواړو چی هغو ته آسیب ورسیږی، ولی که چی په راتلونکی کی داسی بریدونه تکرار شی نو بیا به افغان امنیتی ځواکونه د ځان لپاره دا حق محفوظ وساتی ترڅو د پاکستان پر نظامی پوستو باندی د ډیورنډ د کرښی په اوږدو کی بالمثله ځواب ووایی، ولی مشخصاً ستاسو د پوښتنی په ځواب کی لکه څنګه چی ما وویل دا موضوع تر هغی اندازی پوری لویه نه ده چی موږ په دی کی یا د هغی د حل او فصل لپاره خپل نړیوال متحدین شامل کړو، دا موضوع موږ په خپله حل کولای شو، خپله رسیدګی ورته کولای شو او ستاسو خبره سمه ده چی د امریکی متحده ایالات زموږ تر ټولو مهم او لوی نړیوال متحد ده ولی زموږ یوازینی نړیوال متحد نه ده، موږ نور ډیر عمده نړیوال متحدین لرو چی په تیرو لسو- دولسو کلونو کی او له هغه څخه زیات زموږ په څنګ کی ولاړ دی، زموږ سره ګډ اهداف لری، د تروریزیم سره په مبارزه کی او د نورو هغو تهدیداتو سره په مبارزه کی چی موږ ورسره مخامخ یو او همدا راز د افغانستان د دموکراسی نه په ملاتړ کی زموږ سره ولاړ دی.

سوال:

امینی از روزنامه سخن جدید. بعد از انتخابات در پاکستان حملات انتحاری در افغانستان نسبت به قبل بیشتر شده است، آیا این دو مسئله با هم ارتباط دارد. برخی از کارشناسان و اذعان عامه بر این نظر هستند که ارتباطات تنگاتنگی بین حملات انتحاری و انتخابات پاکستان وجود دارد. سوال دومی که داشتم بحث لویه جرگه و بحث پیمان امنیتی بود، میخواستم بپرسم که دقیقاً این لویه جرگه چه وقت برگذار میشود؟

موسی زی:
امیدوار هستیم کدام ارتباطی وجود نداشته باشد. اما نکته مهم این است که تروریستان علی الرغم اینکه تلاش کردند حملات خود را افزایش بدهند، در تقریباً تمام حملات خود ناکام بودند، خاصتاً در اکثر حملاتی که کوشش کردند در داخل شهر کابل انجام دهند اما مبارزه بر حق ما و مردم افغانستان علیه تروریزم ادامه دارد و ادامه خواهد داشت، اما در عین زمان ما امیدوار هستیم که با انتخاب حکومت جدید در پاکستان، بتوانیم یک صفحه جدیدی را در روابط بین افغانستان و پاکستان ورق بزنیم و بتوانیم که از این به بعد در راستای مبارزه با تهدیدات مشترکی که هر دو کشور با آن مواجه هستند و در راستای استفاده از فرصتهایی که جلوی هر دو کشور وجود دارد، همکاری علمی، صادقانه و همکاری جدی جمهوری اسلامی پاکستان را با خود داشته باشیم.
سوال دوم شما در رابطه به لویه جرگه، تاریخ مشخص تعیین نشده اما مهم این است که مسئوده نهایی موافقت نامه همکاری های امنیتی و دفاعی بین ایالات متحده امریکا و جمهوری اسلامی افغانستان به لویه جرگه ارائه میشود و مشورت و نظر اشتراک کنندگان لویه جرگه در مورد آن گرفته میشود.

سوال:
جاوید روشن از آژانس باختر. میشود درمورد سفر وزیر امور خارجه به اردن کمی جزئیات بیشتر ارائه کنید و آیا اردن قبلاً با افغانستان همکاری داشته، اگر داشته در کدام عرصه ها بوده است؟

موسی زی:
البته افغانستان و اردن به صفت دو کشور مسلمان، دو کشوری که مشترکات بسیار زیاد فرهنگی و مدنیتی با هم دارند، ما روابط بسیار دوستانه و نزدیک داریم و طی یک دهه گذشته دولت شاهی اردن یک تعداد عساکر خود را در چوکات نیروهای بین المللی در افغانستان در قلمرو کشور مستقر کرده بودند که آنها نقش بسیار موثر و مثبتی نیز داشتند، در این راستا یک تعدادی عساکر اردنی در افغانستان تلف شده اند و این کشور قربانی داده که ما به خاطر این قربانی های آنها ممنون بوده و اظهار سپاس می کنیم و در عین زمان به صفت دو کشوری که در یک منطقه بزرگ قرار داریم، به صفت دو کشوری که با تهدید مشترک تروریزم و افراطیت مواجه هستیم و دو کشوری که متیوانند از تجربه یکدیگر بیاموزند، میخواهیم تا روابط و همکاری های خود را بیشتر از پیش گسترش دهیم. در عرصه های اقتصادی به شمول سکتور زراعت، اردن مانند افغانستان کشوری دارای بعضی مناطق کم آب است، بناً از تجارب آنها ما میتوانیم که برای بهبود سکتور زراعت در مناقطق کم آب افغانستان استفاده کنیم. در بخش همکاری های تحصیلات عالی، در بخش همکاری های صحی و در عرصه های دیگر همکاری های دو جانبه بین افغانستان و اردن و همچنان در چارچوب تبادل مشورت ها در سطح بالا در مورد تحولاتی که در منطقه در حال جریان است به شمول اوضاع سوریه که کشور همسایه اردن است و همچنان اوضاع دیگر منطقوی، تبادل مشورت و تبادل گفتگو صورت گیرد. در ده سال گذشته ما توانسته ایم در یک قالب بزرگتر روابط خود را با جهان اسلام و با کشورهای عربی گسترش ببخشیم. امروز روابط ما با کشورهای اسلامی خاصتاً کشورهای عربی در مقایسه با هر مقطع دیگر تاریخ، نزدیکتر است. و ما امیدوار هستیم که بتوانیم این روابط و همکاری ها را در ابعاد مختلف آن خاصتاً همکاری های اقتصادی و سیاسی گسترش بخشیده و آنها را عمیق تر بسازیم.

سوال:
جوینده از تلویزیون خورشید. تخطی نظامیان پاکستانی در مرز های بین دو کشور بی پیشنینه نبوده و حکومت پاکستان همواره اعتراض های حکومت افغانستان را با خاموشی جواب داده است. در صورت ادامه این تخطی های مرزی، حکومت افغانستان با چه رویکرد تازه یی به این تخطی های مرزی نظامیان پاکستان پاسخ خواهد گفت؟
موسی زی: این سوال شما را پاسخ داده ام. ما از آنها در این مورد خواهان توضیحات شدیم تا مشخصاً برای ما واضح بسازند که این حمله از کجا شد، چرا و به چه دلیل شد، چه کسی مسوولیت این حمله وحشیانه و این حمله تحریک کننده را دارد و در عین زمان در صورت ادامه همچون حملات ما بسیار به وضاحت به جانب پاکستانی ابلاغ کردیم که قوای امنیتی افغان این حق را برای خود محفوظ خواهند داشت تا علیه پوسته های امنیتی و پوسته های نظامی پاکستانی در امتداد خط دیورند عمل باالمثل را انجام بدهند.
تشکر/ دیره مننه

ناتو بعد از ۲۰۱٤ چهره عوض می کند

عبدالباسط

با آنکه نگرانی های امنیتی در میان مردم افغانستان با نزدیک شدن سال ۲۰۱٤ بیشتر شده می رود، اما ناتو متعهد گردیده است تا بعد از سال ۲۰۱٤ افغانستان را تنها نگذاشته و همکاری های خود را با این کشور ادامه خواهد داد.
این تصمیم در نشست وزیران خارجهٔ ناتو که بتاریخ ٤ ثور ۱۳۹۲ در مقر این سازمان در بروکسل برگزارشد، اتخاذ گردید.
در این نشست چالش‌های امنیتی فراراه ناتو تا سال ۲۰۱٤ و پس از آن، مشورت با کشورهای عضو آیساف، گفتگو با روسیه، مسایل امنیتی سوریه، تهدیدهای ناشی از عملکرد کوریای شمالی، برگزاری دور جدید فعالیت شورای همکاری ناتو–روسیه، توافق روی صندوق وجهی مراقبت از هلیکوپترهای نیروهای افغان و آموزش های مسلکی ارتقای ظرفیت نیروهای هوایی افغان از محورهای مباحث این نشست بود که روی هر یک آن بحث شده و توافق بعمل آمد.
خانم وانا لانگسکو، سخنگوی سازمان ناتو، بتاریخ ۳ ثور، در یک کنفرانس خبری در جمع خبرنگاران در بروکسل، گفت که سال ۲۰۱٤ به معنای پایان ماموریت ناتو در افغانستان نیست، بلکه آغاز صفحهٔ جدیدی از ماموریت ناتو در این کشور است .
خانم وانا به این باور است که همکاری ناتو با افغانستان، به یک جاده دو طرفه شباهت دارد. او می گوید که افغانستان نیز در برابر به دست آوردن کمک های ناتو، تعهداتی را که شامل مبارزه با فساد، ایجاد زمینه برای حاکمیت قانون و حمایت از دموکراسی مبارزه با کشت خاشخاش و تولید مواد مخدر است و افغانستان در نشست‌های قبلی، از جمله در نشست بن در سال ۲۰۱۱ وعده سپرده بود، عملی می کند.
این نشست با شرکت ۵۰ وزیر خارجه از کشورهای عضو سازمان ناتو و کشورهایی که در چارچوب آیساف (ISAF) عضویت دارند، برگزار شد. در این نشست در حالیکه زلمی‌رسول، وزیر امور خارجه افغانستان نیز حضور داشت، راسموسن دبیر کل سازمان ناتو طی سخنرانی خویش، گفت: «ما در مورد انگیزه هایی که نزد طالبان وجود دارد، گمانه زنی نمی کنیم، بلکه در تلاش هستیم تا یک راه حل سیاسی را برای دست یابی به صلح در افغانستان، جستجو کنیم»
در این نشست آقای راسموسن، یکبار دیگر بر شرایط ناتو در روند گفتگوهای صلح افغانستان تأکید کرده، گفت : «شرایطی برای موفقیت روند صلح وجود دارد، که باید در نظر گرفته شود، این شرایط عبارت از رهبری روند صلح ازسوی افغان‌ها، احترام گروه‌های طرف مصالحه به دموکراسی و ارزش‌های حقوق بشر و همچنان قطع رابطهٔ شورشیان با گروه های تروریستی جهان می باشد.»
آقای راسموسن خاطر نشان ساخت که انتخابات افغانستان، یک مسوولیت داخلی است و چیزی که ناتو انتظار دارد، برگزاری یک انتخابات شفاف است.
او می گوید: « ما در مواردی که به امنیت انتخابات رابطه دارد،

نشست عمومی سران ناتو، شیکاگو، ایالات متحده امریکا

حمایت‌های لازم را انجام می دهیم، اما برگزاری انتخابات یک روند افغانی و مسوولیت خود افغان هاست.»
اندرس فوگ راسموسن سرمنشی عمومی ناتو می گوید که علاوه بر ۲۸ کشور عضو این سازمان، ۸ کشور دیگر نیز آمادگی خود را برای همکاری با افغانستان پس از سال ۲۰۱٤ اعلام کرده اند.
راسموسن تاکید کرد: تا پایان سال ۲۰۱٤ دو سال زمان در اختیار داریم و انتظار می رود که کشورهای بیشتری آمادگی شان را برای کمک به افغانستان، اعلام کنند.
شرکت کنندگان در این مجلس روی پروسه صلح، کمک مالی، انتقال مسوولیت های امنیتی و حمایت کشورهای بین المللی پس از سال ۲۰۱٤ بحث و رایزنی می کنند.
وی تاکید کرد که براساس درخواست های دولت افغانستان، ناتو تا پس از سال ۲۰۱۵ ماموریت جدید را در این کشور آغاز خواهد کرد.
آقای راسموسن گفت: پس از خروج نیروهای خارجی از افغانستان تا هر زمانی که دولت این کشور خواسته باشد ناتو در کنار افغان ها خواهد ماند.
دبیر کل ناتو تاکید کرد که تقسیم اوقات زمانی، مبنی بر حضور نیروهای ناتو پس از سال ۲۰۱٤ در افغانستان هنوز به تصویب نرسیده است.
شماری از ناظران نیز بر این باورند که با حضور حمایتی نیروهای خارجی پس از سال ۲۰۱٤ در افغانستان، روند برقراری صلح و ثبات در کشور بهتر به پیش خواهد رفت.
همچنان شرکت کنندگان در این مجلس روی پروسه صلح، کمک مالی، انتقال مسوولیت های امنیتی و حمایت کشورهای بین المللی پس از سال ۲۰۱٤ بحث و رایزنی می کنند.

رئیس جمهور کرزی و آقای راسموسن دبیرکل ناتو در حاشیه کنفرانس شیکاگو

مقامات ناتو اعلام کرده‌اند که پس از سال ۲۰۱۵ و آغاز ماموریت جدید، ناتو در کنار مردم افغانستان خواهد ماند.
دبیر کل ناتو افزود که پس از سال ۲۰۱۵ نظامیان بین المللی تنها نقش حمایتی و آموزشی نیروهای افغان را به عهده خواهند داشت.
وی ادامه داد: پس از سال ۲۰۱۵، نیروهای ناتو در هیچ عملیات نظامی در افغانستان شرکت نخواهد داشت.
پیشتر نیز شماری از مقامات کشورهای بین المللی روی ادامه همکاری هایشان پس از سال ۲۰۱٤ به افغانستان وعده هایی سپرده اند.
کشورهای خارجی در نشست های بن، شیکاگو و توکیو نیز وعده کمک های دراز مدت به افغانستان را سپرده اند.
به دنبال این وعده ها از دولت افغانستان خواسته شده است تا روی حکومت داری خوب، نابودی فساد اداری، تطبیق حقوق بشر در این کشور و رعایت حقوق زنان تأکید کند.
به همین گونه در بخش دیگر نشست وزیران خارجه ناتو، اجلاس شورای ناتو-روسیه برگزار شد. پس از برگزاری اجلاس شورای ناتو-روسیه، دبیر کل ناتو در یک کنفرانس خبری شرکت ورزیده و از همکاری روسیه با نیروهای هوایی افغانستان خبر داد.

راسموسن گفت: « امروز ما دور دوم صندوق وجهی حفظ و مراقبت هلیکوپترهای نیروهای افغان را افتتاح کردیم. بر مبنای این تصمیم، شورای همکاری ناتو-روسیه برنامه‌های آموزشی را برای میخانیک‌های افغان در مورد ترمیم انواع هلیکوپترها فراهم می‌سازند و ظرفیت‌های نیروهای هوایی افغان را در کمک رسانی طبی به سربازان بلند می برند.»
راسموسن گفت: این پروژه یک سهم گیری بزرگ در راستای ایجاد امنیت و ثبات افغانستان است. بر مبنای این پروژه که در سال۲۰۱۱ آغاز شده است، تاکنون ۳۰ تن از میخانیک‌های افغان آموزش داده شده اند. بلند بردن ظرفیت میخانیک‌های افغان و فراهم آوری پرزه برای هلیکوپتر ها، از اولویت های این پروژه است. هدف این پروژه قادر سازی افغان ها به مراقبت از ٤۷ هلیکوپتر می باشد.
همچنان به ادامهٔ بحث های اجلاس وزیران خارجهٔ ناتو، نشست سه جانبه افغانستان، پاکستان و امریکا برگزار شد، در این نشست روی چگونگی عملکرد در افغانستان پس از خروج نیروهای بین المللی در سال ۲۰۱٤ و کشیدگی ها میان افغانستان و پاکستان نیز صحبت شد.
در این نشست حامد کرزی رئیس جمهور افغانستان، داکتر زلمی

بانکی مون سرمنشی سازمان ملل متحد، رئیس جمهور کرزی و آقای راسموسن، کنفرانس شیکاگو، ایالات متحده امریکا

رسول وزیر امور خارجه، ستر جنرال بسم الله محمدی وزیر دفاع ملی و داکتر رنگین دادفر اسپنتا مشاور امنیت ملی، از سوی پاکستان جنرال اشفاق کیانی لوی درستیز، جلیل عباس جیلانی معاون وزارت امور خارجه ان کشور، جان کری وزیر خارجه به نمایندگی امریکا و از سوی ناتو جنرال جوزیف دانفورد اشتراک کرده بودند.

در این نشست اندرس فوک راسموسن، دبیر کل ناتو طی سخنرانی خود، گفت: «فعالیت های کارآمد پاکستان و کشورهای همسایه برای تأمین صلح و ثبات درازمدت در افغانستان تعیین کننده است. وی اظهار امیدواری کرد که گفتگوهای سه طرفه چنین فعالیت ها را آسان تر سازد.»

راسموسن گفت: «ما از زحمات در راه ایجاد یک راه مناسب، واحد و کارآمد برای تمویل نیروهای افغان پس از سال ۲۰۱٤ حمایت خواهیم کرد.»

همچنان در نشست جان کری، وزیر خارجه امریکا گفت: «ما سعی می کنیم راجع به این گفتگو کنیم که چگونه می توانیم روند صلح را به ساده ترین و متقاعد کننده ترین راه و با بهترین نحوه همکاری که با منافع پاکستان و افغانستان سازگاری داشته باشد، پیش ببریم.»

او افزود: «امسال سال واگذاری مسوولیت ها است. و یک دوره زمانی تعیین کننده برای افغانستان می باشد.»

به ادامه صحبت در این نشست وستروله، وزیر خارجه آلمان گفت: «برای ما مهم این است که افغانستان را پس از سال ۲۰۱٤ و خروج نیروهای جنگی از این کشور تنها نگذاریم.»

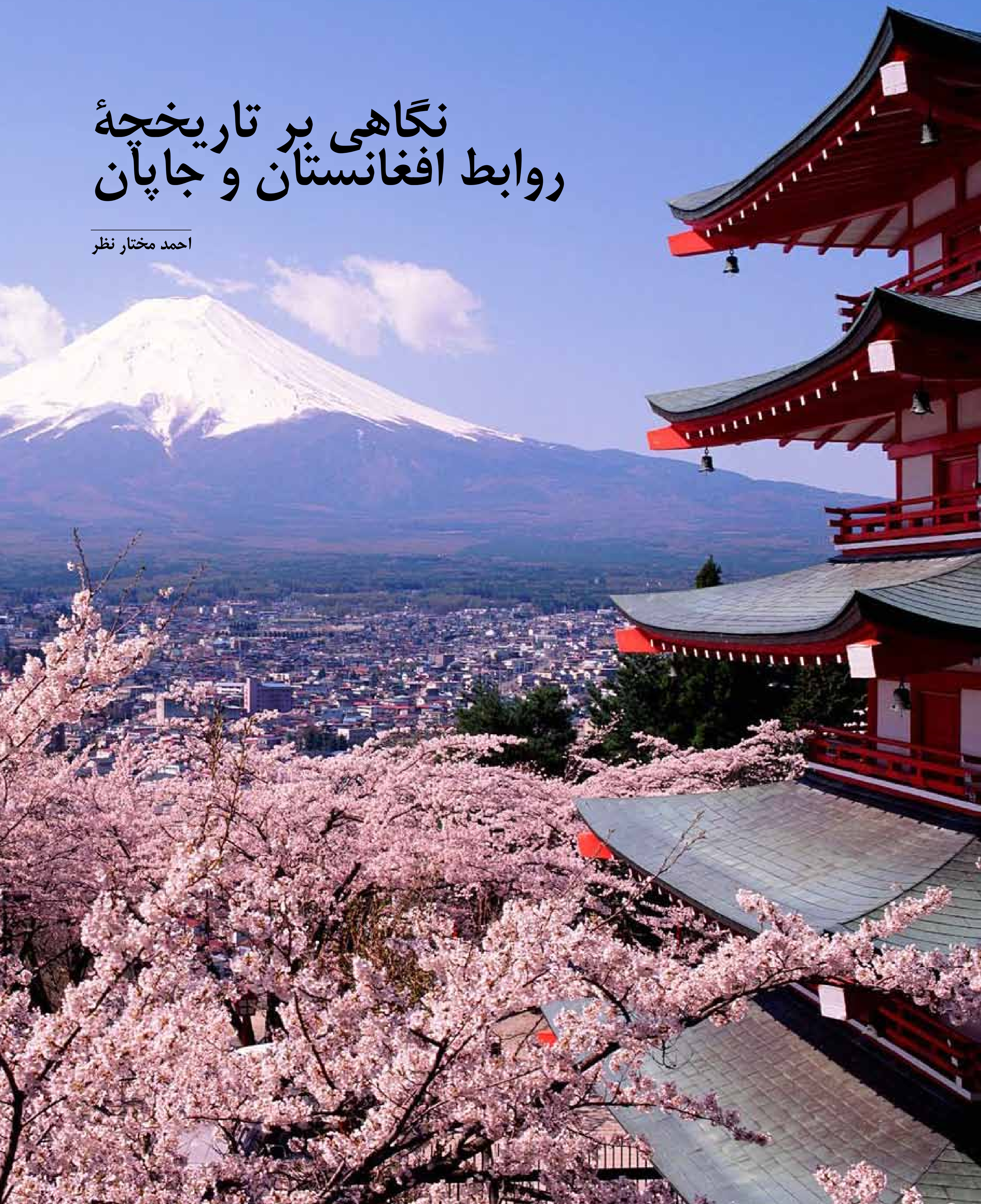
او افزود: «اگر ما یک خلای قدرت در افغانستان باقی بگذاریم، خطر بزرگی وجود دارد که یک مخفی گاه امن و پناه گاه برای تروریست ها در این کشور ایجاد شود.»

جان کری؛ وزیر خارجه امریکا در پایان این نشست گفت که پیشرفت هایی در مذاکرات میان حامد کرزی؛ رئیس جمهوری افغانستان و جنرال اشفاق کیانی؛ لوی درستیز ارتش پاکستان به دست آمده است. آقای کری بدون ارائه جزییات بیشتر گفت: «هردو طرف هنوز کارهای زیادی برای انجام دادن در پیش دارند. نمی خواهم انتظارات زیادی ایجاد شود یا وعده هایی داده شود که بعداً عملی نشوند.»

وی افزود: «هر سه جانب توافق کردیم گفتگوهای بسیار مشخصی را در راستای مسایل سیاسی و امنیتی ادامه دهیم.»

نگاهی بر تاریخچۀ روابط افغانستان و جاپان

احمد مختار نظر

این ملت ها است که سر آغاز روابط میان کشور ها می باشند، و همین قسم روابط میان افغانستان و جاپان نخست از طریق اتباع هردو کشور آغاز گردید،چنانچه سردار محمدایوب خان اولین کسی بود که از جاپان بازدید به عمل آورد و راه را برای گسترش روابط میان دو کشور باز نمود. تاریخچه روابط افغانستان و جاپان به سال های قبل از اسلام برمیگردد، چنانچه بودیزم از طریق راه ابریشم با عبور از چین و کوریا به جاپان ترویج یافت،که موجودیت و شباهت مجسمه بودا در نارا و کماکورا جاپان با مجسمه بودا در بامیان، بیانگر روابط دیرینه میان افغانستان و جاپان است. پس بررسی روابط میان جمهوری اسلامی افغانستان و جاپان، لازم است نخست بحث را با تعریف مختصر از جاپان و مراحل از روابط جمهوری اسلامی افغانستان و جاپان، آغاز کرد.

معرفی جاپان

جاپان کشوری آسیایی که در شرقی ترین قسمت آسیاء موقعیت دارد و به همین خاطر سرزمین طلوع آفتاب نامیده می شود. این کشور متشکل از ٦٨٥٢ جزیره است که چهار جزیره عمده آن عبارت از هونشو، هوکایدو، کیوشو و شیکوکو است. تاریخچه تأسیس جاپان به ٦٦٠ قبل از میلاد ، با جلوس جیمو تنو نخستین امپراطور جاپان، بر تخت سلطنت بر می گردد. دوره زرین جاپان با به تخت نشستن امپراطور موتسو هیتو در سال ١٨٦٨ میلادی آغاز و الی ١٩١٢ میلادی ادامه می یابد ، در این دوره اصلاحات اساسی در ساختار اداری، حکومتی و نظامی کشور به وجود آمد که این اصلاحات جاپان را به کشور قدرت مند در آسیاء مبدل می کند و جاپان در این دوران توانست چین و روسیه را در جنگ های جداگانه شکست داده و تایوان، کوریا و شبه جزیره ساخالین را تحت تصرف خود در آورد. جاپان در جنگ جهانی اول از متفقین و در جنگ جهانی دوم از کشورهای محور طرفداری کرد. بعد از تسلیمی بدون قید و شرط جاپان و برخورد دو بم اتومی به شهر های مهم آن هیروشیما و ناکاساکی، فصل جدیدی از پیشرفت و ترقی در جاپان با کمک ایالات متحده امریکا آغاز می شود که جاپان را به یک کشور صنعتی و یکی از بزرگترین اقتصاد دنیا مبدل می کند. جاپان در سال ٢٠١٠ سومین قدرت اقتصادی جهان بعد از امریکا و چین شناخته شد، که در آسیا در ردیف دوم بعد از چین قرار دارد.

آغاز روابط میان افغانستان و جاپان

روابط دیپلوماتیک میان افغانستان و جاپان، الی اواسط قرن بیستم بوجود نیامده بود ولی در شروع قرن بیستم روابط میان افغانستان و جاپان شروع می شود چنانچه سردار محمد ایوب خان(قهرمان جنگ میوند) اولین افغانی بود که درسال ١٩٠٧ از جاپان دیدار نمود

داکتر امین الله فاطمی سفیر جمهوری اسلامی افغانستان در دیدار با مقامات جاپانی

که دیدار سردار محمد ایوب خان سر آغاز ارتباط میان افغانستان با جاپان در اوایل قرن بیستم می باشد. سردار محمد ایوب خان که قوای انگلیس تحت رهبری جورج بروز(George Burrows) را در ٤۰ کیلومتری غرب کندهار در میدان آزار میوند در ۲۷ جولای ۱۸۸۰ شکست داده بود، در ۱۸ فبروری ۱۹۰۷ با هیهاچیرو توگو(Heihachiro Togo) قهرمان جنگ جاپان- روس(۱۹۰۵) ملاقات نمود. سردار ایوب خان در جاپان مورد استقبال گرم مردم جاپان قرار گرفت، و مردم سردار محمد ایوب خان را به حیث قهرمان آسیاء در مقابل قدرت های اروپایی قلمداد کرد. در اخیر هر دو قهرمان(سردار ایوب و توگو) آرزو استقلال همه کشورهای مستعمره را نمودند.

با عودت سردار محمد ایوب خان از جاپان، روابط افغانستان و جاپان بیشتر از هر وقت دیگر گسترش یافت، چنانچه شاه حبیب الله خان طی یک فرمان کمک ۱۰۰۰ £(Sterling Pounds) را به آسیب دیدگان زلزله جاپان در اوایل سال ۱۹۱٤ صادر کرد که باعث گسترش روابط تجارتی میان دوکشور گردید. بعد از این کمک ها مسافرت هیئت جاپانی به افغانستان آغاز می شود که هیساوه تنی(Hisao Tani) افسر نظامی جاپانی در هندوستان، اولین جاپانی بود که از افغانستان دیدار نمود. در دسمبر ۱۹۲۷ شاه امان الله خان در مسافرت اروپایی خود از سفارت جاپان مقیم لندن دیدار نموده و خواستار عقد پیمان دوستی با جاپان گردید که بالاخره در ۱۹ نوامبر ۱۹۳۰ قرار داد دوستی با جاپان عقد گردید. با عقد این قرارداد روابط میان افغانستان و جاپان در عرصه سیاسی محدود نمانده بلکه این روابط در سایر عرصه ها نیز گسترش یافت، چنانچه در سال ۱۹۳۱ دولت افغانستان از تکاگاکی(Takagaki) آموزگار ورزش جیدو، دعوت به عمل آورد تا نیروهای افغان را آموزش دهد. بالاخره در دهه سوم قرن بیستم با افتتاح نمایندگی دیپلوماتیک افغانستان در جاپان، فصل جدیدی در روابط افغانستان و جاپان آغاز می شود.

داکتر رنگین دادفر سپنتا با وزیر امور خارجه جاپان

آغاز روابط دیپلوماتیک میان افغانستان و جاپان:

روابط دیپلوماتیک میان افغانستان و جاپان با تقدیم اولین اعتماد نامه از سوی حبیب الله طرزی(۱۹ اکتوبر ۱۹۳۳) به امپراطور جاپان به حیث اولین سفیر افغانستان مقیم جاپان ، آغاز میگردد.حبیب الله طرزی الی مارچ ۱۹۳۹ به عنوان سفیر افغانستان در جاپان به فعالیت های دیپلوماتیک خود پرداخت. و از جانب جاپان مساموتو کینادا اولین نماینده دیپلوماتیک جاپان به سطح سفیر به کابل بودکه به تاریخ ٦ نومبر ۱۹۳٤ با تقدیم اعتمادنامه خود روابط دیپلوماتیک میان دو کشور عملاً آغاز می گردد.تا حال چندین نماینده دیپلوماتیک به سطوح مختلف بین دو کشور تبادله گردیده است، که فهرست این نمایندگان دیپلوماتیک در اخیر متن درج است.

حال برای فهم بهتر روابط سیاسی میان افغانستان و جاپان، لازم است تا این روابط را در ادوار مختلف مورد بررسی قرار دهیم.

دوره پادشاهی محمد ظاهر، دوره گسترش روابط دیپلوماتیک میان افغانستان و جاپان می باشد. چنانچه در این دوره گام های مهم برای بسط روابط با جاپان برداشته شد.چنانچه در این دوره یک کمیته برای افغانستان در سال ۱۹۳۵ در جاپان ایجاد شد که روی گسترش روابط میان هر دو کشور کار می کرد که تا حدودی مشابه موسسه بین المللی JICA جاپان در عصر حاضر بود. در این دوره تعدادی از اتباع جاپانی از افغانستان بازدید به عمل آورد، مانند شینوبو ایوامورا (Shinobu Iwamura) جامعه شناس جاپانی که به چند قریه ولایت هرات که به زبان مغلی صحبت می کردند، سفر نموده ، و از مردم این قریه در کتابی تحت عنوان (Afghanistan Kikou) که بعداً نشر گردید، یادآوری کرد. همچنان در این دوره گروپی از کوهنوردان جاپانی نیز به افغانستان آمده و به قلعه کوه نوشاخ به بالا رفتند. در دوره سفر های متعددی از سوی دولت مردان و اتباع افغانستان نیز صورت گرفت مانند سفر سردار محمد داوود در سال ۱۹۵۹ به جاپان، سفر اولین هیئت تجارت پیشه گان به جاپان در سال ۱۹٦۲ و اشتراک افغانان به مراسم بازی های المپیک،که در سال ۱۹٦٤ در جاپان برگزار شده بود و بالاخره ازدواج رئیس موزیم کابل

با خانم هاروکو تسوچیا (Haruko Tsuchiza) تبعه جاپان در سال ۱۹٦٤ از جمله مواردی اند که گستردگی روابط میان دو ملت را در این دوره نشان میدهد. در سال ۱۹٦۹ محمد ظاهر، شاه اسبق افغانستان در سفر یک هفته یی(۹-۱۵ اپریل) خود از جاپان بازدید به عمل آورد، در این سفر شاه به توکیو، اوساکا، نارا و کیوتو سفر نمود و در مورد انکشاف اقتصادی و روابط فرهنگی میان دو کشور بحث و گفتگو نمودند. امپراطور جاپان به اساس دعوت محمد ظاهر شاه به تاریخ ۵ جون ۱۹۷۱ برای یک هفته به افغانستان سفر و از بامیان و آی خانم بازدید به عمل آورد. متعاقباً شاهزاده احمد شاه و شاهدخت بلقیس به جاپان برای اشتراک به نمایشگاه اوساکا مسافرت نمودند. البته قابل یاد آور ی است، که روابط دیپلوماتیک میان دو کشور از سال ۱۹٤۵ الی ۱۹۵٦ به حالت تعلیق در آمده بود، که بعد از سال ۱۹۵٦ روابط دیپلوماتیک میان دو کشور به سطح سفیر دوباره از سر گرفته شد. علت این تعلیق روابط را میتوان درگیر بودن جاپان در داخل کشور با اقتصاد ورشکسته و در خارج کشور با کشورهای همسایه خصوصاً شوروی سابق یاد کرد. در این دوره توجه جاپان بیشتر به احیای اقتصاد کشور و بهتر ساختن روابط با کشور های قدرت مند از جمله شوروی سابق بود که بالاخره در ۱۹۵٦ توانست با عقد معاهده دوستی با شوروی روابط خود را بهتر سازد.
بعد از تجاوز شوروی بر افغانستان، روابط میان جاپان و رژیم دموکراتیک خلق به سردی گرایید. چنانچه جاپان از سال ۱۹۷۹ به فعالیت های دیپلوماتیک خود در افغانستان پایان داده، و از ۲۷ دسمبر ۱۹۷۹ حمایت خودرا از مقاومت مجاهدین افغانستان علیه تجاوز اتحاد شوروی سابق اعلام کرده ،که در این راستا کمک های ارزنده به مردم افغانستان نمود. در مقابل دولت وقت افغانستان از سال ۱۹۸۷ الی ۱۹۹٦ به طور متواتر و منظم به فرستادن نمایندگان خود به سطح شارژدافیر در جاپان ادامه داد، که حکومت مجاهدین پنج نماینده دیپلوماتیک به سطح شارژدافیر به جاپان فرستاده بود.
جاپان حکومت طالبان را هیچ گاهی به رسمیت نشناخته بود ولی باز هم برای آوردن صلح در افغانستان تلاش نمود، چنانچه جاپان نماینده خود را به کابل فرستاد تا با گروه طالبان گفتگو نمایند، که از سوی حکومت طالبان هم نماینده یی بنام های ملا محمد عباس و عبدالرحمن در سال ۲۰۰۰ به جاپان سفر نمودند ولی با وصف تلاش های جاپان، گروه طالبان حاضر به هیچ گونه همکاری با جاپان نشد. البته قابل یادآوری است در این دوره هیچ نماینده، به هیچ سطح میان جاپان و حکومت طالبان تبادله نشده بود.

آغاز دوره تازه روابط میان جمهوری اسلامی افغانستان و جاپان:

جاپان بعد از سال ۲۰۰۱ و فروپاشی رژیم طالبان، یکی از کشور های کمک دهندهٔ کلیدی برای افغانستان به شمار می رود. جاپان در این مدت کمک های مالی زیادی را به افغانستان نموده است،که سطح میزان کمک مالی جاپان به افغانستان از سال ۲۰۰۱ الی اکنون بیشتر از ٤،۷۹۷ میلیارد دالر امریکایی می باشد که در عرصه های مختلف این کمک ها به مصرف رسیده است و همچنان در کنفرانس توکیو منعقده جولای ۲۰۱۲، جاپان تعهد کمک ۳ میلیارد دالر امریکایی را به افغانستان نموده که هم اکنون ۱،٤۵۷ میلیارد دالر امریکایی آن به دولت افغانستان پرداخته شده است.
روابط تازه میان جمهوری اسلامی افغانستان و جاپان بعد از حملات تروریستی ۱۱ سپتمبر ۲۰۰۱ آغاز می شود، طوریکه دولت جاپان برای اولین بار بعد از جنگ جهانی دوم وارد کارزار نظامی در بحیره هند، برای تهیه مواد سوخت به نیروهای ائتلاف جهانی به رهبری ایالات متحده امریکا شد. جاپان اگرچه مستقیماً در پهلوی نیروهای خارجی وارد میدان جنگ نشد ولی از طریق کمک های مالی و فراهم ساختن تسهیلات لازم برای نیروهای بین المللی نقش مهم را بازی کرد.
بعد از کنفرانس بن و تشکیل و اداره مؤقت در افغانسان، جاپان میزبان دومین کنفرانس (کنفرانس توکیو) برای افغانستان بود، در این کنفرانس دو روزه که به تاریخ ۲۱-۲۲ جنوری ۲۰۰۲ تحت عنوان (کنفرانس جهانی برای کمک به بازسازی افغانستان) درشهر توکیو برگزار شده بود، روی امنیت در افغانستان، مبارزه با مواد مخدر و دیگر موضوعات مهم بحث شد و در ختم این کنفرانس جامعه جهانی تعهد به کمک ٤،۵ میلیارد دالر امریکایی به افغانستان را نمودند.

آغاز دوباره روابط دیپلوماتیک میان جمهوری اسلامی افغانستان و جاپان:

جاپان در عرصه برقراری روابط دیپلوماتیک از دولت جمهوری اسلامی افغانستان پیشی گرفته،که آقای ساداکو اوگاتا (Sadako Ogata) اولین نماینده خاص صدراعظم جاپان بود که در ماه جنوری ۲۰۰۲ به کابل سفر نمود . متعاقباً جاپان اولین نماینده دیپلوماتیک خود را به سطح شارژدافیر آقای کینی چی کومانو (Kinichi Kmano) را معرفی نموده ، که راه را برای افتتاح سفارت جاپان مقیم کابل در سال ۲۰۰۲ باز نمود. دولت جمهوری اسلامی افغانستان نیز روابط دیپلوماتیک خود را به سطح شارژدافیر آغاز کرده و آقای محمد نور اکبری را به حیث شارژدافیر و اولین دیپلومات دولت جمهوری اسلامی افغانستان به جاپان فرستاد. جاپان نسبت به علاقه مندی که برای برقراری روابط بیشتر با جمهوری اسلامی افغانستان داشت به زودی سطح روابط دیپلوماتیک خود را در ماه اپریل ۲۰۰۲ به سطح سفیر ارتقا داد و آقای کینی چی کومانو (Kinichi Kmano) را به حیث اولین سفیر جاپان به جمهوری اسلامی افغانستان معرفی

نمود. جمهوری اسلامی افغانستان بعد از ۲٦ سال در ۳۰ اپریل ۲۰۰٤ آقای هارون امین را به حیث اولین سفیر جمهوری اسلامی افغانستان به جاپان معرفی نمود، دولت افغانستان با گماشتن آقای هارون امین به حیث سفیر، توانست روابط دیپلوماتیک خود را بعد از ۲٦ سال از سال ۱۹۷۸ به سطح سفیر ارتقاء دهد. در این دوره روابط میان دو کشور تنها به تبادله سفراء خلاصه نمی شود، بلکه سفر هایی هم میان سران دوکشور صورت گرفت، از جمله سفر حامد کرزی رئیس جمهور اسلامی افغانستان به جاپان در سال های ۲۰۰۲ ، ۲۰۰۳ ، ۲۰۰٦ و ۲۰۱۰ و کمک ۲ میلیون دالر امریکایی به قربانیان حادثه سونامی بزرگ(۲۰۱۱) از جمله مواردی اند که روابط میان دو ملت را نشان می دهد. دولت جاپان در این دوره زمانی کوتاه کمک های مالی زیادی را در عرصه های مختلف به مردم افغانستان نمود، که میزان این کمک ها از سال ۲۰۰۱ الی اکنون بیشتر از ٦ میلیارد دالر امریکایی می رسد، که در پاراگراف ذیل میتوان به طور فشرده میزان کمکهای دولت جاپان را صرف در عرصه حکومت داری خوب و جلب کمک های جامعه جهانی برا ی افغانستان بیان کرد.

در عرصه حکومت داری خوب

- جمع آوری ٦۰۰۰۰ سلاح از سوی افراد غیر مسوول؛
- کمک ٥۲ میلیون دالر امریکایی به حکومت افغانستان برای صلح و استقرار مجدد مردم؛
- فراهم سازی زمینه کار به افرادی که خلع سلاح شده اند؛
- کمک ۲،٦ میلیون دالر امریکایی برای تدویر لویه جرگه اضطراری؛
- کمک ۷٥۰۰۰۰ دالر امریکایی برای تصویب قانون اساسی افغانستان (۲۰۰۳)؛
- کمک برای روند ثبت نام رأی دهندگان و فرستادن گروه ناظران جاپانی برای نظارت از پروسه انتخابات ریاست جمهوری و شورای ملی کشور؛
- کمک ۷۳ میلیون دالر امریکایی به کمسیون مستقل انتخابات جهت تدویر انتخابات ریاست جمهوری (۲۰۰۹) و انتخابات شورای ملی کشور(۲۰۱۰)؛
- در عرصه برگزاری کنفرانس های جهانی برای افغانستان
- تدویر کنفرانس توکیو اول در سال ۲۰۰۲ ، که زمینه برای تدویر دیگر کنفرانس ها در عرصه بازسازی کشور مساعد ساخت مانند کنفرانس برلین (۲۰۰٤)، کنفرانس لندن (۲۰۰٦)، کنفرانس پاریس(۲۰۰۸) کنفرانس لندن (۲۰۱۰)، کنفرانس کابل(۲۰۱۰)؛
- کنفرانس DDR در فبروری سال ۲۰۰۳؛
- کنفرانس اول DIAG در جولای ۲۰۰٦؛
- کنفرانس دوم DIAG در جون ۲۰۰۷؛
- کنفرانس JCMB در فبروری ۲۰۰۸ میان دولت افغانستان و تمویل کنندگان؛
- کنفرانس دوم توکیو در جولای ۲۰۱۲؛

این دوره زمانی یک دوره طلایی در روابط و مناسبات هر دو کشور است، در این دوره سران هردو کشور سفر های متعددی داشتند، از جمله سفر حامد کرز ی رئیس جمهور اسلامی افغانستان.

در طی این مدت دولت افغانستان از آغاز روابط دیپلومایتک الی اکنون ۲۷ نماینده دیپلوماتیک به توکیو فرستاد ، که فهرست شان قرار ذیل می باشد:

1. حبیب الله طرزی(سفیر؛ ۱۹ اکتوبر ۱۹۳۳)
2. عبدالروف خان(شارژدافیر؛ می ۱۹۳۹)
3. ظل فکور خان (سفیر؛ ۱۲ جولای ۱۹۳۹)
4. عبدالمجید خان(سفیر؛ ۳۱ می ۱۹٥٦)
5. عید محمد محبت(شارژدافیر؛ ۳ جولای ۱۹٦۳)
6. عبدالرحیم(سفیر؛ ۱۷ می ۱۹٦٥)
7. عبدالحکیم طبیبی (سفیر؛ ۲۲ می ۱۹٦۷)
8. عبدالاحد محمود (شارژدافیر؛ ۲۸ اگست ۱۹۷۰)
9. سید قسیم ریشتیا (سفیر؛ ۲۲ سپتمبر ۱۹۷۰)
10. محمد سرور دامانی (شارژدافیر؛ ۲۷ سپتمبر ۱۹۷۳)
11. علی احمد پوپل (سفیر؛ ۲٤ اکتوبر ۱۹۷٤)
12. سعدالله غوثی (شارژدافیر؛ ۱۱ نومبر ۱۹۷٦)
13. محمد حسن شرق (سفیر؛ ۱۰ جون ۱۹۷۷)
14. سعد الله غیاثی (شارژدافیر؛۱۲ می ۱۹۷۸)
15. عبدالحمید محبت (سفیر؛ ۱۰ جولای ۱۹۷۸)
16. شیر رحمان (۸ سپتمبر ۱۹۸۷)
17. محمد نعیم (شارژدافیر؛ ۱۷ نومبر ۱۹۸۷)
18. محمد رحیم روبین (شارژدافیر؛ ۲۱ می ۱۹۹۰)
19. محمد آصف حسینی (شارژدافیر؛ ۳۰ اگست ۱۹۹۲)
20. محمود صیقل (شارژدافیر؛ ۲۷ می ۱۹۹۳)
21. دولت خان احمد زی (شارژدافیر؛ ۷ اپریل ۱۹۹٤)
22. امیر محمد محبت (شارژدافیر؛ ۳۰ اپریل ۱۹۹٤)
23. رحمت الله امیر (شارژدافیر؛ ۲٤ جولای ۱۹۹٦)
24. محمد نور اکبری (شارژدافیر؛ ۲۷ نومبر ۲۰۰۲)
25. هارون امین (سفیر؛۳۰ اپریل ۲۰۰٤)
26. اکلیل حکیمی (سفیر؛ ۱۹ جون ۲۰۰۹)
27. محمد امین فاطمی (سفیر؛ ۲۷ دسمبر ۲۰۱۰)

نور احمد اعتمادی
مرد اندیشه و عمل

داکتر علی احمد کریمی

دیپلوماسی روابط بین دولت ها است. سفرا نماینده گان رسمی و فوق العاده دولت ها، به عنوان یک عنصر ملی در اجرای سیاست ملی فعالیت می نمایند. صحنه سازان سیاسی، دیپلوماسی را با مذاکره مترادف می دانند. هدف از مذاکره سازش برای بدست آوردن منافع ملی است، زمانی که سازش در مذاکره ناکام گردد دشمنی آغاز می گردد و سازش باید فعال و با عزت باشد.

نور احمد اعتمادی دیپلومات روشنفکر و مرد اندیشه و عمل بود، او سفیر دستوری نبود و واقعاً نماینده بر حق و فوق العاده افغانستان و افتخار سیاست ملی و منافع کشور ما بود. جهان بینی علمی و سیاسی همه جانبه و قدرت شخصیت، به اعتمادی این شهامت را بخشیده بود که در راه دفاع از منافع ملی اندک ترین تردید، دو دلی و ذلت را در بازی های سیاسی نپذیرد و بازیگر فعال، مستقل و مؤثر در روابط و همکاری های ما در امور بین الملل باشد. از حس تشخیص، دوراندیشی و قاطعیت برخوردار بود. در مسایل فردی نرم اما در اصول صلابت خاص داشت. نرم و ملایم صحبت می نمود، حوصله و ظرفیت شنیدن نظر مقابل را داشت. مخالف تملق و اطاعت های کورکورانه بود. افغان ها به نمایندگی کشور خود در مسکو افتخار می کردند. دروازه سفارت به روی همه باز بود، روزهای ملاقات با محصلین در برنامه کار سفیر تعیین گردیده بود، با مهربانی و حوصله مندی به مشکلات و پیشنهادها گوش می داد. نمایندگان خلق و پرچم فعالیت های مخفی و زیرزمینی داشتند و با نغمه های اغواگرانه به شکار غیر حزبی ها می رفتند، اعتمادی خطر فرهنگ سیاسی ایدیولوژیکی را می دانست که قدرت مطلق و استبداد دولتی را بر همه تحمیل می نمایند، اما با آنها نیز یکسان رفتار می نمود و هرگز مخالفین را دشمن خطاب نمی کرد، ولی برای همه خطر رادیکالیزم و تندروی های سیاسی را گوش زد می نمود. یک روز در گفتگوی خاص که در واقع وداع آن با محصلین مسکو بود گفت: «جوانی دوره مستی و خطا است، کوشش کنید که به مستی و خطا عادت نکنید، این هر دو انسان را به بدبختی می کشاند. شما در سرزمین خالق «جنایات و مکافات» تحصیل می نمایید، داستایفسکی در این اثر ماندگار به این نتیجه می رسد که جنایت خطا نیست بلکه بدبختی است. ما همه از تضادهای میان آرزو و واقعیت ها، استعداد و امکانات اجتماعی رنج می بریم و تنها واقع گرایی ما را از تنگ نظری های ذهنی و تندروی های سیاسی نجات خواهد داد. اعتمادی طرفدار دوستی و تقویت روابط و همکاری با شوروی بود و معتقد بود که سیاست بی طرفانه افغانستان در زمان جنگ سرد به نفع هر دو کشور خواهد بود.»

او شوروی را با وجود ایدیولوژی نامتعارف آن سرزمین و شرایط مساعد برای محصلین افغان می دانست و آن را به اقیانوسی مقایسه می نمود، وقتی که آب های شیرین سایر مناطق دنیا در آن سرازیر می شود شور می گردند. روزی اعتمادی از من درباره مضامین فاکولته خبرنگاری پوهنتون دولتی مسکو که سرتاج موسسات عالی روسیه است خواستار معلومات گردید، من در کنار سایر مضامین مسلکی و ایدیولوژی از تاریخ ادبیات جهان نام بردم، حس نمودم که کلمه ادبیات توجه و محبت او را نسبت به من بیشتر گردانید. در آن روز آقای بهار رئیس آتشه فرهنگی که تکیه گاه واقعی فرهنگ و محصلین افغانستان بود با تعداد دیگری در خانه سفیر مهمان بودند. سفیر رو به رئیس فرهنگی و خطاب به حاضرین سخنان خود را این طور آغاز نمود: «ادبیات، خشکی فلسفه و زهر ایدیولوژی را از مغز انسان ها می زداید. شخصیت های بزرگ فرانسه به کمک ادبیات با خرافات جنگیدند. روسو و ولتر استادان اخلاق راستین بودند. آنها تشخیص نموده بودند که بیماری حکومت های فاسد آن زمان فرانسه دروغ و ریا کاری می باشد، گروهی برای جلب منافع و حفظ مقامی که کسب کرده اند فرمانروا را واجب الاحترام و حکم آن را آسمانی می دانند و به دروغ و ریاکاری ادامه می دهند و چاپلوسان با امکاناتی که به دست آورده اند جامعه را با دروغ و ریاکاری تربیت می نمایند. روسو و ولتر به مردم فرانسه اعلام نمودند تا اگر بر علیه دروغ و ریا مبارزه نکنند، زندگی و اخلاق شان تباه خواهد گردید.

اعتمادی سفیر دلسوز و بلند نظر بود. اطرافیان او نیز دیپلومات های با تجربه، جهان دیده و روشنفکر بودند. در زمان سفارت او افغان ها با اطمینان خاطر تحصیلات خود را به امید خدمت و برگشت به وطن ادامه می دادند. او کسانی را که با شعار به وحدت ملی، تظاهر به وطن پرستی می کردند، می گفت مهم آن است که ایمان به خدا و عشق به وطن سرپوش ریاکاری و جلب منافع شخصی نباشد. او یگانه سفیری بود که به محصلین مشوره می داد که در رخصتی های تابستان و زمستانی خود به کشورهای غربی سفر نمایند، تا به تمدن و پیشرفت کشورهای بزرگ صنعتی جهان و درباره تحولات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی کشورهای مختلف آشنا گردند. او از آینده سرمایه های انسانی افغانستان نگران بود و گرایش های تند و یک جانبه سیاسی و ایدیولوژی را خطری برای امنیت ملی می پنداشت.

اعتمادی از توانایی روس ها به هنر و ادبیات احساس تعجب می کرد و معتقد بود که روس ها در سمفونی از آلمان ها و در اپرا از ایتالیایی ها درخشندگی بیشتر دارند. بلشوی تیاتر را از افتخارات فرهنگ جهان می دانست. اعتمادی از شیک پوشی مانند همه پرهیز می نمود، در لباس پوشیدن از سبک کلاسیک اما ساده استفاده می نمود که بیانگر نجابت و اشرافیت وی بود.

اشتراک کنندگان برنامهٔ آموزشی در جمهوری عربی مصر

سفر آموزشی به جمهوری عربی مصر

فضل الرحمن رحمانی

زمان: ۱۱حوت ۱۳۹۱ الی۱۱ حمل ۱۳۹۲ هجری شمسی مطابق ۱ مارچ ۲۰۱۳ الی ۳۰ مارچ ۲۰۱۳
شاملین برنامه: ۲٤ تن از کارمندان وزارت امور خارجه به ویژه شاملین کورس آموزش زبان عربی انستیتوت دیپلوماسی؛

موضوع:
۱- آموزش زبان عربی
۲- معرفی فرهنگ مصر

پیش در آمد؛
جمهوری عربی مصر کلید جهان عرب خوانده شده و نقش بسیار مهم و حیاتی در جهان اسلام و جایگاه بسیار تأثیر گذار در قاره افریقا دارد. این کشور را تمدن پربار باستانی، موقعیت جیوپولیتیک و جیواستراتیژیک (از طریق صحرای سینا و کانال سویس قاره آسیا را با قاره افریقا و قاره اروپا را با جنوب شرق آسیا و شرق دور وصل می کند)، فرهنگ غنی اسلامی و وجود نهاد های بزرگ و با اعتبار

آموزشی چون: دانشگاه الأزهر شریف و جامعه قاهره در ایفای نقش کلیدی و تأثیر گذار در جهان عرب، اسلام و افریقا کمک میکند.
مصر به دلیل تاریخ کهن و کاربرد نام آن در قرآنکریم، وجود دانشگاه الأزهر و جریان های فکری اسلامی چون اخوان المسلمین، میان مسلمانان به صورت عام و میان افغانها به صورت خاص بسیار شناخته شده و مشهور می باشد. از اینرو روابط میان افغانستان و مصر قبل از استقلال دو کشور وجود داشته، درین مورد کافیست از نقش سید جمال الدین افغانی روحانی، فیلسوف و روشنگر بزرگ جهان اسلام نام برد که تأثیر بسزایی در جنبش های نوین در جهان اسلام و به ویژه در مصر داشته است. روی هم رفته رابطه دیپلوماتیک میان جمهوری عربی مصر و افغانستان بتاریخ ۳۰ می ۱۹۲۸م برقرار گردید و تا کنون ادامه دارد.

مصر بعد از انقلاب ۱۹٥٦ که در نتیجه آن نظام شاهی به جمهوری تغییر یافت، تلاش های فراوانی را در جهت استعمار زدایی و نفی هرگونه وابستگی به بلاک های شرق و غرب نمود، جمال عبدالناصر رئیس جمهور وقت مصر و از بانیان جنبش عدم تعهد، بتاریخ ۲۹ اپریل ۱۹٥٥ طی سفری کوتاه به کابل، رهبران کابل را برای پیوستن به جنبش عدم تعهد ترغیب نمود. فراغت تعدادی از دانشجویان افغان از دانشگاه الأزهر و نقش آنها در تأسیس نهضت جوانان مسلمان که با انشعاب آن، احزاب هفت گانه پشاور به وجود آمد، این احزاب نقش بسیار برجسته در شکست نیروهای شوروی و شکست دولت داکتر نجیب الله داشتند، و هم اکنون نیز سهم بزرگی در حکومت افغانستان دارند، نشان دهنده نقش مصر در افغانستان میباشد. همچنان مصر با ارسال اسلحه روسی به مجاهدین در دوران جهاد و فرستادن افراط گراهای مسلمان در سنگر های جهاد در پهلوی امریکا، عربستان و پاکستان نقش اساسی را در پیروزی مجاهدین ایفا نموده است.

رابطه دو کشور بعد از سقوط طالبان رو به گسترش بوده و جمهوری عربی مصر به ویژه پس از انقلاب ۲۵ جنوری ۲۰۱۱ که سقوط حسنی مبارک و روی کار آمدن نخستین حکومت دموکراتیک را در پی داشت، توجه خاصی به تقویت جایگاه منطقوی و جهانی خود نموده است. در این راستا سفارت مصر مقیم کابل علاقمندی آن کشور را برای آموزش نیروهای امنیتی و بلند بردن سطح بورسیه های تحصیلی برای محصلین افغان ابراز نموده است. برگزاری کورس سیاسی دیپلوماسی برای ۱۰ تن از دیپلومات های افغان در سال ۲۰۱۱، آموزش نیروهای امنیتی و برگزاری کورس سیاسی دیپلوماسی برای ۲٥ تن از دیپلومات های افغان و همچنان تدویر کورس آموزش زبان عربی برای ۲٤ تن از کارمندان وزارت امور خارجه در سال ۲۰۱۳ به هزینه دولت مصر و علاقمندی مسئولین دانشگاه الأزهر برای تأسیس نماینده گی های آن در شهر های کندهار، ننگرهار و هرات در سال جدید، نشانهٔ از علاقه دولت مصر برای گسترش رابطه با افغانستان دارد.

موضوع سفر:

۱- آموزش زبان عربی

به ادامه برنامه آموزش زبان عربی که قبلاً در انستیتوت دیپلوماسی وزارت امور خارجه برای ٦ ماه تدویر یافته بود، سفارت جمهوری عربی مصر مقیم کابل تعهد نمود تا برای بلند بردن مهارت دانشجویان زبان عربی، بر نامه آموزش زبان عربی را در آن کشور برگزار نمایند. تدویر این برنامه در محیط کاملاً عربی تأثیر بسیاری در تقویت مهارت شاملین کورس به زبان عربی داشت. هم اکنون اکثر دانشجویان شامل در برنامه مذکور قادر به تکلم زبان عربی استند، این امر تأثیر فروانی در تقویت کادری دستگاه دیپلوماسی کشور خواهد داشت.

۲- معرفی فرهنگ مصر

مصر مهد یکی از قدیمی ترین تمدن های جهان است. آثار باستانی بجا مانده از دوران زمامداری فراعنه نشان از تمدن بزرگ و خیره کننده آن دارد. اهرام ثلاثه، مجسمه ابولهول، گورستان های فراعنه در اقصر، برج اسکندریه و کوه طور در صحرای سینا مشهورترین و جذاب ترین آثار باستانی برای گردشگران در سراسر جهان میباشد. ضمناً ارزشهای فرهنگی بجا مانده از دوران قدیم که اکنون با فرهنگ اسلامی امتزاج یافته، فرهنگ غنی و پرباری برای مصر بوجود آورده است. مصر اکنون مهد علوم صرف و نحو در زبان عربی و مهد علوم شرعی در جهان عرب و اسلام میباشد. همچنان موسیقی مصر که بنام موسیقی عربی مشهور است و هنر سینمای آنکشور بسیار غنی و پربار بوده و علاقمندان فراوانی در سراسر جهان به ویژه جهان عرب دارد.
در برنامه مذکور از اهرام ثلاثه، مجسمه ابولهول، قلعه صلاح الدین، قریه فرعونیه و موزیم ملی مصر که قبلاً پلان شده بود، دیدن بعمل آمد. حفاظت از آثار مذکور و فخر به آنها توسط مردم مسلمان مصر در حالی صورت میگیرد که طالبان چند سال قبل مجسمه های بودا را در بامیان به دلیل مخالفت با شعایر اسلامی بدست نابودی سپردند.

تبصره؛

به دلیل سیاست های پاکستان، محور کشور های عربی نسبت به افغانستان به ویژه از سوی کشور های حاشیه خلیج فارس، داشتن رابطه خوب و حتی استراتیژیک با جمهوری عربی مصر میتواند در تغییر این دیدگاه در میان کشور های عربی و تأمین صلح و ثبات در کشور تأثیر گذار باشد. همچنان تأسیس نماینده گی های جامعه الأزهر در شهرهای بزرگ افغانستان میتواند علمای کشور را از وابستگی به مدارس پاکستان که یکی از عوامل نفوذی آن کشور می باشد، رهایی بخشد.

وزارت امور خارجه در یک نگاه

(۱ ثور - ۱۸ ثور ۱۳۹۲)

۱. ملاقات جاوید لودین معین سیاسی وزارت امور خارجه با معین وزارت خارجه ایتالیا
۲. ملاقات تودیعی وزیر امور خارجه با سفیر فرانسه در کابل
۳. امضای یادداشت تفاهم جهت ایجاد مرکز قابلگی در مزار شریف میان افغانستان و کروشیا
٤. بیانیه وزیر امور خارجه در اجلاس ناتو
۵. ملاقات دکتور زلمی رسول وزیر امور خارجه با رئیس جمهوری قزاقستان
٦. امضای موافقتنامه همکاری های دو جانبه میان افغانستان و عربستان سعودی
۷. اهدای خون از طرف کارمندان وزارت امور خارجه
۸. ملاقات معین سیاسی با وزیر امور خارجه سویدن
۹. دکتور زلمی رسول وزیر امور خارجه با سفرای غیر مقیم ارجنتاین، قطر، ویتنام، نیپال، نایجریا و آذربایجان دیدار نمود.
۱۰. فراخوانی شارژدافیر پاکستان در کابل مورد اعتراض شدید دولت افغانستان در رابطه به حمله قوای پاکستانی بالای قوای افغان در امتداد خط دیورند

۱- د افغانستان او ایتالیا د بهرنیو چارو مرستیالانو لیدنه

د ۱۳۹۲ کال د وري ۳۱ مه کابل – سیاسي مرستیال جاوید لودین نن له غرمې مخکې د بهرنیو چارو وزارت په مقر کې د ایتالیا د بهرنیو چارو وزارت له مرستیال ښاغلي استیفن دی میستورا سره وکتل.
په دې کتنه کې لوریو د دوه اړخیزو اړیکو، د استانبول بهیر په چوکاټ کې د سیمه ییزو همکاریو په ګډون په بېلا بېلو موضوع ګانو باندې په ځانګړې توګه د آسیا زړه هېوادونو دریم کنفرانس په هکله چې د غویي په ۶ مه نېټه د قزاقستان په آلماتا ښار کې جوړیږي، خبرې اترې او د نظر تبادله وکړه. دواړو لوریو همدارنګه د افغانستان او ایتالیا ترمنځ د ستراتیژیکو همکاریو د موافقه لیک د تطبیق پر اړتیا باندې ټینګار وکړ.
ښاغلی دي میستورا د ۲۰۱۰ کال څخه تر ۲۰۱۱ کاله پورې په کابل کې په افغانستان کې د ملګرو ملتونو د مرستندویه پلاوي (یوناما) د رئیس په توګه دنده تر سره کړې.

۲- ملاقات تودیعی وزیر امور خارجه با سفیر فرانسه در کابل

کابل-۱/ثور/۱۳۹۲ داکتر زلمی رسول وزیر امور خارجه با آقای برنارد بژولی سفیر فرانسه که مدت ماموریتش در افغانستان به پایان رسیده، ملاقات تودیعی نمود.
درین ملاقات دو طرف روی موضوعات مختلف از جمله روابط دوجانبه میان افغانستان و فرانسه و همچنان اهمیت تطبیق معاهده دوستی و همکاری میان دوکشور که سال گذشته میلادی به امضا رسید، صحبت نمودند. وزیر خارجه گفت که دوستی افغانستان -

داکتر زلمی رسول وزیر امور خارجه با آقای برنارد بژولی سفیر فرانسه

فرانسه عمیق تر از هر زمان است.
وزیر امور خارجه از فعالیت های سفیر فرانسه در جریان وظیفه اش در کابل ابراز قدردانی و در وظایف بعدی برای موصوف آرزوی موفقیت کرد.
سفیر فرانسه با ابراز رضایت از دوره کاری اش در افغانستان آرزو کرد تا در آینده نیز سفر هایی به افغانستان داشته باشد.
به همین گونه آقای بژولی و اعضای سفارت فرانسه در کابل در ضیافت چاشت که به افتخار موصوف از جانب وزیر امور خارجه ترتیب گردیده بود، اشتراک ورزیدند.

۳- امضای یادداشت تفاهم جهت ایجاد مرکز قابلگی در مزار شریف میان افغانستان و کروشیا

کابل، ۳ ثور ۱۳۹۲: جلالتمآب داکتر زلمی رسول وزیر امور خارجه و جلالتمآب ویسنا پوسی معاون اول صدر اعظم و وزیر خارجهٔ جمهوری کروشیا یاد داشت تفاهمی را در مورد اعمار یک مرکز قابلگی در مزار شریف به امضأ رساندند.
این مراسم در حاشیهٔ نشست وزرای خارجهٔ ناتو و آیسف در مقر ناتو در بروکسل بر گزار گردید.
این مرکز که قرار است به قیمت مجموعی ٤۰۰۰۰۰ دالر امریکایی از جملهٔ کمک های انکشافی کروشیا به افغانستان اعمار گردد، سطح مراقب از مادران را افزایش، میزان مرگ و میر مادران و اطفال را کاهش و به ارائه خدمات صحی به یک تعداد چشمگیر از مادران و کودکان افغان کمک خواهد نمود .
داکتر زلمی رسول از کمک دولت کروشیا ابراز امتنان نمود.

داکتر زلمی رسول وزیر امور خارجه و جلالتمآب ویسنا پوسی معاون اول صدر اعظم و وزیر خارجهٔ جمهوری کروشیا

۴- د ناټو د وزیرانو په غونډه کې د افغانستان اسلامي جمهوریت د بهرنیو چارو وزیر

(ډاکټر زلمي رسول وینا د ۱۳۹۲ کال د غويي ۳ مه.)
سر منشي راسموسن،
جلالتمآبانو، آغلو او ښاغلو!
په پیل کې ماته اجازه راکړئ چې یو وار بیا د سرمنشي څخه مننه وکړم چې زه یې د ناټو په دې مهمه غونډه کې د ګډون لپاره و بللم. د پخوا په توګه نن زه دلته یم ترڅو د افغانستان د دولت لید لوری تاسو سره شریک کړم. په حقیقت کې دا ډېر د خوښئ ځای دی چې بیا د افغانستان له ډېرو ملګرو او متحدینو سره یو ځای تاسو سره په دې ښکلي ښار کې یم.
آغلو او ښاغلو،
له وروستي ځل څخه را په دې خوا چې تاسو سره مې د خبرو موقع پیدا کړی وو مونږ په افغانستان کې یو شمېر مهم پړاوونه تېر کړې دي.
له دوو کلونو څخه را په دې خوا چې د انتقال په بهیر کې قرار لرو مونږ په داسې یو پړاو کې یو چې کولای شو په ډاډمنه توګه د دې بهیر د ستراتیژیک او تاکتیکي بریالیتوب ادعا وکړو.
افغانانو په بشپړه توګه د انتقال بهیر منلی دی. زمونږ زړور امنیتي ځواکونو دا یې ثابته کړې چې په ټول هېواد کې له خپلو نړیوالو سیالانو څخه امنیتي مسوولیتونه په مسلکي او اغیزمنه توګه واخلي. په حقیقت کې مونږ په ګډه توګه توانیدلي یو چې دغه مهم ګامونه پورته کړو او په خپلو هڅو کې سترې لاسته راوړنې ولرو چې امنیت تامین، د قانون واکمني پیاوړی او د خپل د ملي امنیتي ځواکونو ظرفیتونه لوړ کړو تر څو دوی په خپلواکه توګه د کورني او بهرني ګواښونو پر وړاندې له افغانستان څخه دفاع وکړي.
د دې مودې په بهیر کې مونږ همدارانز د افغانستان او ناټو ترمنځ ملګرتیا هم په روحیه او هم په عمل کې پیاوړی کړی دی چې ټول

یې زمونږ د ګډو قربانیو په پایله کې رامنځته شوی دی.
افغان ولس په تېره لسیزه کې د تروریزم او د تاوتریخوالي ډک افراط پالنې، او د ولسواکۍ، اقتصادي، ټولنیز او بیا رغونې او بیا پخلاینې په برخو کې په خپل تاریخي لاسته راوړنو کې سترې قربانۍ ورکړي دي.
د بې ګناه نارینه، ښځینه او ماشومانو په ګډون زرګونه افغانان چې ډېری یې ملکي وګړي دي، خپل ځانونه قربان کړي دي ترڅو د دوی هېواد وال په عزت سره ژوند وکړي او یوه اوږدمهاله او تل پاتې سولې، امنیت او هوساینې خوا ته مخ پر وړاندې لاړ شي.
مونږ همداراز د ناټو غړو هېوادونو د نارینه او ښځینه وو په ګډون د خپلو نړیوالو متحدینو له سترو سرخندونو څخه چې د عین مودې په بهیر کې د عین موخو لپاره د افغانستان په بېلا بېلو برخو کې ورکړي دي، خبر یو.
د فرصت څخه په ګټې اخیستنې سره زه یو وار بیا غواړم د افغان خلکو او حکومت همیشګي قدر دانی هغو ټولو کورنیو او ملتونو ته چې قربانۍ یې ورکړي دي او د هغوی د درنښت وړ پلاوي چې دلته په دې صالون کې حضور لري او له هغوی نه استازیتوب کوي ، بیان کړم. د افغان خلکو سره ستاسو له ملاتړ او د یوه آزاده، ولسواکه او مخ پر ودې افغانستان څخه د اوږد مهاله او دوامداره ملاتړ لپاره ستاسو له احساساتو څخه مننه.
سره له دې چې دا زمونږ زړور ملي امنیتي ځواکونه دي چې په ډېریدونکي توګه د هېواد په څلورو خواوو کې سترې قربانۍ ورکوي.
اوس چې افغان ځواکونه په مخامخه توګه د امنیت د تامینولو مسوولیت لري او د نفوس ۹۰ سلنه امنیت تامینوي او څرنګه چې د انتقال بهیر چټکتیا مومي زمونږ یو شمېر زړور سرتېري او پولیس خپل ژوند په هېواد کې د سولې او امنیت لپاره قربانوي.
په ټول افغانستان کې د افغان ملي امنیتي ځواکونو له خوا د امنیتي مسوولیتونو په غاړه اخیسته به په ۲۰۱۴ کال کې د راتلونکو ټاکنو د بریالي ترسره کېدنې څخه ډاډ ورکړي، کوم چې د افغانستان د ځوانې ولسواکۍ د پیاوړي کولو لپاره یو مهم ګام دی. افغان حکومت د یوه آزاده، منصفانه، رڼې او د باور وړ جمهوري ریاست ټاکنې د ترسره کولو لپاره چې بهرنۍ لاسوهنې په کې نه وي او راتلونکې اداري ته په یوه ولسواکه او سوله ییزه توګه د قدرت د انتقال لپاره په لازمو چمتوالو کې په بشپړه توګه بخت دی.
څرنګه چې مونږ د روان انتقال بهیر بریا ته استحکام بخښو او د ۲۰۱۴ کال تر پایه پورې د هغه بریا ترسره کېدنې غوښتونکي یو، له خپلو نړیوالو متحدینو سره په راتلونکي کلونو کې په افغانستان کې د اوږد مهالو امنیتي او دفاعي همکاریو د بشپړولو غوښتونکي یو.
په حقیقت کې زمونږ ننی پیاوړی همکاري د افغانستان او ناټو ائتلاف او د ناټو هغه غړي هېوادنه چې د ۲۰۱۴ کال څخه وروسته افغانستان سره امنیتي او دفاعي مرستو ته لېواله دي د یو اوږد مهاله مشارکت لپاره بنسټ جوړوي. د افغانستان حکومت د لید لوري له اړخه، دا اصول باید د افغانستان واکمنی، خپلواکی، ځکمنی بشپړتیا، ملي وحدت او همدارنګه افغاني مالکیت په غېږ کې و نیسي.
زه دا بنسټیز اصول د دې لپاره په ګوته کوم چې له نړۍ سره د افغانستان اړیکې د انتقال د بهیر څخه د لا پراخې برخې په توګه د تحول په حال کې دی. دا په دې مانا دی چې د ۲۰۱۴ کال څخه وروسته یو واکمن او خپلواک افغانستان به د افغانانو د ملي ګټو، ګډو ګټو او د خپلواکو هېوادونو ترمنځ د دوه اړخیز درناوی پر بنسټ په سیمې او له سیمې څخه هاخوا کې له خپلو ملګرو او متحدینو سره، په اړیکه کې و اوسي.
هرکله چې دې اصولو ته درناوی وشي، افغانستان به هم هیله من او په بشپړه توګه ژمن وي چې له خپلو متحدینو سره اوږدمهاله امنیتي او دفاعي موافقه لیکونه لاسلیک کړي.
آغلو او ښاغلو!
مونږ د امریکا له متحده ایالاتو سره د دوه اړخیزو امنیتي همکاریو د موافقه لیک په اړه خبرې اترې د تېر کال په نوامبر کې په کابل کې پیل کړي. داسې یوه موافقه د افغانستان او امریکا متحده ایالاتو ترمنځ د تاریخي اوږدمهاله ستراتیژیک په موافقه لیک کې چې د جمهور رئیس کرزي او بارک او باما له خوا د تېر کال په مې میاشت کې لاسلیک شو، کې ټاکل شوی وو.
تر اوسه پورې مونږ په کابل کې د امریکا متحده ایالاتو له پلاوي سره درې مثبتې او جوړوونکي مذاکرې ترسره کړي دي. مونږ په راتلونکي اوونیو کې د امریکا له متحده ایالاتو سره مشورو او مذاکراتو ته سترګې په لار یو. زمونږ د هېوادونو ترمنځ د امنیتي او دفاعي همکاریو د اصولو د طرحه کولو سر بېره، دا موافقه لیک به د امریکا متحده ایالاتو د ماموریت، ساحه او مقاصد مشخص کړي او هغه ټول اړین حقوقي او معافیتي اساسات چې د ۲۰۱۴ کال څخه وروسته د دوه اړخیز موافقه لیک د یوې برخې په توګه د افغانستان په خاوره کې د امریکا متحده ایالاتو پوځیانو ته مطرح کېږي، برابروي.
په همدې توګه، زمونږ له دوستانو څخه هر یو چې د ناټو غړیتوب لري او د ۲۰۱۴ کال څخه وروسته افغانستان سره د امنیتي او دفاعي همکاریو غوښتونکی وي، باید له وړاندې د افغانستان له دولت سره یوه دوه اړخیزه موافقې ته ورسیږي.
آغلو او ښاغلو!
دا روښانه ده چې د ۲۰۱۴ کال په پای کې د انتقال بهیر څخه وروسته د افغانستان دولت د ناټو ماموریت سره موافق او دې کار ته لېوالتیا لري. دا ماموریت به د هغه ټولیزې عقیدې پر بنسټ چې د ناټو له خوا تنظیم شوی او په عین وخت کې د افغانستان دولت موافقې او همغږۍ سره په سمون کې، و اوسي.

سر بېره پر دې د افغانستان دولت چمتو دی تر څو د واحدو قوانينو تر چتر لاندې د ناټو پوځيانو پر متحد شوي موقف باندې، هوکړه وکړي. له دې سره سره، د افغانستان د واکمنی د خوندي ساتنې د اصولو پر بنسټ، د ناټو غړي چې د دې واحد ماموريت د يوې برخې غوښتونکي دي، بايد د افغانستان د دولت مخکينی اجازه ولري.

دې ته اړتيا نشته چې داسې يوه اجازه، د افغانستان له دولت سره د يو ټول اړخيزه موافقه ليک په بڼه د دولت د رئيسانو په کچه وي. په ډېرې مواردو کې د رسمي ليکونو د تبادلې په توګه به يو څه کافي وي.

ښه خبره خو دلته ده چې مونږ د ناټو له څو غړو هېوادونو او له ځينې نورو هېوادونو سره چې کېدای شي د ناټو او آيساف د ماموريت څخه وروسته همکاري وکړي، له وړاندې د همکاريو موافقه ليکونه لاسليک کړي دي او يا هم د لاسليک کولو په درشل کې يو. دا موافقه ليکونه اوږد مهاله همکاری د افغانستان دولت د رضايت پر بنسټ برابروي.

د آيساف له ماموريت څخه وروسته د غير ناټو د غړو ګډون ته په پاملرنې سره، مونږ هيله من يو چې هر يو ناټو او اړونده هېوادونه د افغانستان له دولت سره د هر يو هېواد اړتيا او توجيه، او د حضور ساحه او موقعيت په ټاکلو کې همکاري وکړي. په هر حال، کله چې داسې دوه اړخيزه هوکړه له يو متحد هېواد سره شتون ولري، د افغانستان دولت درک به دا وي چې نوموړی متحد هېواد به د ناټو د ماموريت تر چتر لاندې په افغانستان کې فعاليت کوي.

آغلو او ښاغلو!

د ۲۰۱۴ کال څخه وروسته د پام وړ خطرونو په صورت کې له ناټو سره د امنيتي او دفاعي همکاريو د رامنځته کولو لپاره د افغانستان د ټينګ عزم سره سره، مونږ لا تر اوسه هم د ناټو له خوا د ۲۰۱۴ کال څخه وروسته د هغه د ماموريت پر ماهيت، ساحه او بڼې په هکله تفصيل نه دي ترلاسه کړي. زه غواړم د ښاغلي سرمنشي څخه په درنښت سره غوښتنه وکړم چې د سلا او مشورو او د مالوماتو د تبادلې له لارې د داسې تفصيل د غوښتنې لپاره زمونږ له غوښتنې څخه ملاتړ وکړي.

آغلو او ښاغلو!

اجازه راکړئ چې يو وار بيا تکرار کړم چې مونږ په ژوره توګه باور لرو او په جدي توګه په افغانستان کې د ناټو او آيساف د ماموريت د پای ته رسېدو څخه وروسته، د يو واحد ماموريت غوښتونکي يو. د دې کار د يوې برخې په توګه، مونږ لېوالتيا لرو چې له خپلو متحدينو سره خپلې همکاری لا ژوره، پراخه او پياوړی کړو.

سر بېره پر دې، د نږديو همکاريو د لسيزې څخه وروسته مونږ په دې باور يو چې د ناټو متحدينو او رهبرانو ته دا ډېره مهمه ده چې افغانستان ته د يو خپلواک او واکمن هېواد په سترګه و ګوري او د وضعيت د بدلون اړتياوو او مونږ سره د اړيکو تکامل په پام کې و نيسي. که په لنډه توګه ووايم، مونږ له ناټو څخه غواړو چې د وخت په اوږدو کې افغانستان ته د يو نورمال او طبيعي همکار په توګه و ګوري او د يو هېواد په توګه ورته وګوري چې هغه سره ګډې ګټې او منظمې او طبيعې اړيکې لري چې په دوه اړخيزه توګه ګټورې او د دوه اړخيز احترام پر بنسټ ولاړ وي.

ډېره زياته مننه.

۵- د بهرنيو چارو وزير د قزاقستان له جمهور رئيس سره وکتل
(کابل - د ۱۳۹۲ کال د غويي ۹ مه)

د بهرنيو چارو وزير ډاکټر زلمي رسول چې د آسيا زړه هېوادونو د بهرنيو چارو وزيرانو په کنفرانس کې د ګډون په موخه آلماتا ته سفر کړئ وو، د دې کنفرانس په څنډه کې د قزاقستان له جمهور رئيس ښاغلي نور سلطان نظر بايف سره و کتل.

په دې کتنه کې دواړو لوريو د دواړو هېوادونو ترمنځ د اړيکو پياوړتيا او د سيمې پرمختيا او هوساينې په برخه کې د سيمه ييزو همکاريو د رول پر اهميت باندې خبرې وکړې.

دواړو لوريو د استانبول بهير او د آسيا زړه هېوادونو د بهرنيو چارو وزيرانو او د استانبول بهير د لوړ پوړو کارکوونکو کنفرانسونو په لاره اچول يې د سيمې او نړۍ په کچه د دې همکاريو په ښه والي کې يو مهم ګام و ګڼل.

په دې کتنه کې د بهرنيو چارو وزير د قزاقستان له خوا افغان محصلينو ته د ۱۰۰۰ بورسونو د ورکولو لپاره له قزاقستان څخه مننه وکړ. د يادونې وړ ده چې د يادو بورسونو څخه تر اوسه پورې ۵۰۰

د بهرنيو چارو وزير ډاکټر زلمي رسول او د قزاقستان جمهور رئيس ښاغلي نور سلطان نظر بايف

بورسونه ورکړل شوي دي او په راتلونکي کلونو کې به ۵۰۰ پاتې بورسونه ورکړل شي. دغه بورسونه د ۵۰ میلیونو امریکايي ډالرو په ټولیز لګښت د قزاقستان دولت له خوا د افغانستان له دولت سره مرسته شوې ده چې تر ۲۰۲۰ زیږدیز کال پورې به دوام و مومي.
د قزاقستان جمهور رئیس د بهرنیو چارو وزیر ته اطلاع ورکړ چې په نږدې راتلونکي کې د خپل د کابینې د یو وزیر تر مشرۍ لاندې به یو لوړ پوړی اقتصادي پلاوی افغانستان ته واستوي تر څو افغان چارواکو سره د دواړو دولتونو تر منځ د اقتصادي همکاریو په اړه او همدارنګه د هغو فرصتونو په اړه چې د قزاقي سوداګرو او شرکتونو لپاره په افغانستان شتون لري، خبرې اترې او لیدنې ترسره کړي.

٦- امضای موافقتنامه همکاری های دو جانبه میان افغانستان و عربستان سعودی

کابل - ۹/ثور/ ۱۳۹۲ موافقتنامه همکاری های همه جانبه میان جمهوری اسلامی افغانستان و کشور شاهی عربستان سعودی در عرصه های مختلف بتاریخ ٦ ثور ۱۳۹۲ در شهر آلماتی به امضأ رسید.
این موافقتنامه که از طرف داکتر زلمی رسول وزیر امور خارجه افغانستان و آقای عبدالعزیز بن عبدالله بن عبد العزیز معاون وزیر امور خارجه عربستان به امضا رسید، عرصه های مختلف همکاری های دو جانبه میان دو کشور را احتوا میکند .
این همکاری ها در تقویت پیوند های تاریخی ملت های دو کشور نقش برجسته داشته و در رشد و گسترش همکاری های دو جانبه و پشتیبانی از این همکاری ها در بخش های اقتصاد، تجارت و سرمایه گذاری، تعلیم، فرهنگ، مطبوعات، سیاحت، زراعت، مالداری، صنعت، نفت و معادن کمک خواهد کرد.
با امضای این موافقتنامه دو طرف زمینه های سرمایه گذاری در تمام عرصه های یاد شده را فراهم نموده و تسهیلات لازم را برای سرمایه گذران ایجاد می نمایند.

داکتر زلمی رسول حین امضای موافقتنامه همکاری های همه جانبه میان جمهوری اسلامی افغانستان و کشور شاهی عربستان سعودی

۷- اهدای خون از طرف کارمندان وزارت امور خارجه

کابل- ۱۱ ثور ۱۳۹۲ شماری از مسؤولین و کارمندان وزارت امور خارجه ، حدود ۳۰ هزار سی سی خون شان را به بانک خون مرکزی اهدأ نمودند.
به سلسلۀ اهدای خون به نیازمندان، که اخیراً از سوی وزارت صحت عامه راه اندازی شده است، ۷٤ تن به شمول مسوولین و کارمندان وزارت امور خارجه حدود ۳۰ هزار سی سی خون شانرا، به بانک خون مرکزی اهدأ نمودند.
هدف از راه اندازی این برنامه، ترویج فرهنگ اهدای خون بین افغان ها می باشد.

کارمندان وزارت امور خارجه حین اهدای خون

۸- د سویدن د بهرنیو چارو وزیر کارل بیلدت سره د بهرنیو چارو وزارت سیاسي مرستیال جاوید لودین کتنه

کابل - د ۱۳۹۲ کال د غویي ۴ مه د بهرنیو چارو وزارت سیاسي مرستیال جاوید لودین د سویدن د بهرنیو چارو وزیر کارل بیلدت سره د بهرنیو چارو وزارت په مقر کې په کتلو سره د دواړو هېوادونو ترمنځ د اړیکو د پراختیا په اړه د نظر تبادله کړ.
په دې کتنه کې افغانستان سره د سویدن اوږدمهالو همکاریو په اړه خبرې وشوې. د سویدن د بهرنیو چارو وزیر وویل چې هېواد يې په جدي توګه په افغانستان کې د اقتصادي ودې، د امنیتي اداراتو ظرفیت لوړونې، بیا رغونې او د سولې ټینګښت څخه ملاتړ ته ژمن دی.
له دې کتنې څخه وروسته جاوید لودین او ښاغلی کارل بیلدت په یوه مطبوعاتي کنفرانس کې ګډون وکړ او د خبریالانو پوښتنو ته ځوابونه وویل.

د بهرنیو چارو وزارت سیاسي مرستیال جاوید لودین د سویدن هېواد د مرستو څخه په مننې او د هغه هېواد د بهرنیو چارو وزیر ته په ښه راغلاست ویلو سره وویل، « سویدن یوازینی هیواد دی چې افغانستان سره د لسو کلونو لپاره د اقتصادي همکاریو اعلان کړی او د تحول لسیزې نظریه یې په یو واقعیت بدل کړی دی.»
ښاغلی لودین وویل چې په پام کې ده افغانستان او سویدن ډېر ژر په یو ستراتیژیک موافقه لیک باندې هوکړې ته ورسیږي چې دا موافقه لیک به په اوږد مهاله کې د دواړو هېوادونو تر منځ د همکاریو چوکاټ و ټاکي.
په دې مطبوعاتي کنفرانس کې ښاغلی لودین همداراز په استاکهلم کې د افغانستان د سفارت له پرانیستنې څخه خبر ورکړ او وویل چې په استاکهلم کې د افغانستان د سفارت پرانیستنه به د دواړو هېوادونو په اړیکو کې یو نوی څپرکی پرانیزي.
ښاغلی لودین همدارنګه وویل چې په تېرو لسو کلونو کې سویدن افغانستان سره په ځانګړي توګه د ولسواکی په ټینګولو، ښه حکومتوالۍ، بشري حقونو او په نورو برخو لکه معارف، د کلیو پراختیا او د افغانستان د خلکو لپاره د عامه خدمتونو د برابرولو په برخو کې، مرستې کړي دي چې افغانان د دې مرستو څخه منندوی دي.
جاوید لودین د آسیا زړه هېوادونو غونډې ته په اشارې سره چې په پام کې ده سبا ته په آلماتا کې جوړه شي وویل چې د آسیا زړه بهیر چې مشري یې افغانستان کوي، په سیمې کې یو له مهمو بهیرونو څخه دی چې د سیمه ییزو ننګونو سره د مبارزې په موخه چې ټول ورسره لاس او ګریوان دي، رامنځته شوی دی.
د بهرنیو چارو سیاسي مرستیال د سویدن په ګډون د آسیا زړه د سیمي څخه د باندې هېوادنو له مرستو څخه چې له دې بهیر څخه ملاتړ کړي دي، مننه وکړ او وویل چې په دې ناسته کې د سویدن د بهرنیو چارو وزیر ښاغلی کارل بیلدت ګډون سیمه ییزو همکاریو په ځانګړي توګه استانبول بهیر ته د سویدن هېواد د ژمنو څرګندویي کوي.
په تعقیب سره په دې مطبوعاتي کنفرانس کې د سویدن د بهرنیو چارو وزیر وویل چې سویدن افغانستان سره له پخوا حتی له آیساف څخه وړاندې ژمن وو او ننی پیغام دا دی چې په راتلونکو کلونو کې د افغانستان خلکو سره د سویدن ژمنې لا پیاوړي او په خپل ځای پاتې شي.

۹- ملاقات دکتور زلمی رسول وزیر امور خارجه با سفرای غیر مقیم ارجنتاین، قطر، ویتنام، نیپال، نایجریا و آذربایجان

کابل – ۱٤ ثور ۱۳۹۲ داکتر زلمی رسول وزیر امور خارجه با تعدادی از سفرای غیر مقیم در کابل دیدار و گفتگو کرد.
وزیر امور خارجه در این دیدار به سفرای غیر مقیم کشور های ارجنتاین، قطر، ویتنام، نیپال، نایجریا و آذربایجان درباره وضعیت کنونی کشور از جمله انتقال مسوولیت های امنیتی، پروسه صلح، انتخابات ریاست جمهوری، توافقنامه های همکاری درازمدت با تعدادی از کشور ها، دورنمای اقتصادی افغانستان و پروسه استانبول معلومات داد.
داکتر زلمی رسول گفت: «انتقال مسوولیت های امنیتی به نیروهای افغان به موفقیت به پیش میرود و قرار است به زودی مرحله نهایی که

د سویدن د بهرنیو چارو وزیر کارل بیلدت سره د بهرنیو چارو وزارت سیاسي مرستیال جاوید لودین کتنه

دکتور زلمی رسول وزیر امور خارجه حین ملاقات با سفرای غیر مقیم ارجنتاین، قطر، ویتنام، نیپال، نایجریا و آذربایجان

تمامی مسوولیت ها را دربر میگیرد، به عهده افغان ها سپرده شود».
وزیر امور خارجه همچنان گفت که پروسه صلح یک امر مهم برای مردم افغانستان است و این پروسه هیچگاهی متوقف نخواهد شد.
داکتر زلمی رسول با اشاره به اینکه طالبان از راه جنگ و خونریزی به پیروزی نخواهند رسید، گفت که تداوم جنگ در افغانستان ادامه ویرانی است و اگر طالبان میخواهند قدرت سیاسی بدست بیاورند یگانه راه رسیدن به این هدف مبارزات سیاسی است که در قانون اساسی افغانستان به همه اتباع کشور حق کاندید شدن و رای دادن، تسجیل شده است.
داکتر زلمی رسول فرصت های سرمایه گذاری در کشور را بی نظیر خواند و گفت که ثبات در افغانستان به نفع رشد اقتصادی منطقه است و افغانستان با منابع سرشار طبیعی و راه های بی نظیری که دارد می تواند زمینه ساز شکوفایی اقتصادی مردمان کشور های دور و نزدیک و نقطه وصلی برای آنها باشد.

۱۰- افغان حکومت ډیورنډ کرښې ته نږدې د افغان قواوو پر وړاندې د نه تحریك شوي برید په اړه پاکستان ته خپل شدید اعتراض څرګند کړ

کابل – د ۱۳۹۲ کال د غویي ۱۶ مه د بهرنیو چارو وزارت د لومړي سیاسي ریاست رئیس ښاغلی عزیز الدین احمد زاده د بهرنیو چارو وزارت په مقر کې په کابل کې د پاکستان له شارژ دافیر شاه نظر افریدي سره وکتل.
ښاغلی احمد زاده د هغه نه تحریک شوي برید په اړه چې نن سهار ډیورنډ کرښې ته نږدې د ننګرهار ولایت په ګوشتې ولسوالۍ کې د پاکستاني پوځیانو له خوا افغان قواوو باندې د درنو او سپکو وسلو په کارولو سره شوې وه، د افغانستان حکومت شدید اعتراض ښاغلي افریدي ته څرګند کړ.
د پاکستاني پوځیانو برید چې نن سهار په اتو بجو او شلو دقیقو ترسره شو، افغان قواوو ته کومه مرګ ژوبله نه درلوده.
ښاغلی احمدزاده ښاغلي افریدي ته روښانه کړه که چېرې پاکستاني پوځیان په ګوشته او نورو سیمو کې د پوځي تاسیساتو د له منځه وړلو څخه ډډې کولو ته ادامه ورکړي او نورو نه تحریک شوي بریدونو ته دوام ورکړي، نو د هر راز پایلو مسؤلیت به د پاکستان په غاړه وي.

STORAI
ISSUE 63, MAY AND JUNE 2013